

FACULTAT DE FORMACIÓ DEL PROFESSORAT
MÀSTER DE RECERCA EN DIDÀCTICA DE LA LLENGUA I LA
LITERATURA

CURS 2011-2012

Models entonatius dels presentadors de
programes informatius en català

Nil Torrent Adell

Treball de fi de màster

Dirigit per la Dra. Dolors Font-Rotchés

Setembre de 2012

AGRAÏMENTS

El següent treball de màster ha suposat un esforç en el qual, directa o indirectament, han participat varies persones llegint, corregint, donant-me ànims i esperança, acompanyant-me en els moments difícils i ajudant-me.

Agraeixo a la Dra. Dolors Font-Rotchés per la paciència, la dedicació i la direcció d'aquest treball, així com pels seus comentaris durant el procés d'elaboració i les seves correccions.

A la Laia per seguir tot el treball des del seu inici, per estar al meu costat, per ajudar-me quan ho necessitava i donar-me recolzament i suport quan em feia falta.

Gràcies també a la meva família i a en Tony i en Miquel per la seva ajuda.

Per últim, dedicar-lo al meu germà, perquè li serveixi de guia i meta quan li arribi el seu moment.

Gràcies.

RESUM

En aquest treball, s'analitza i es descriu el model entonatiu de sis dels presentadors més coneguts de programes informatius (entrevistes, tertúlies o debats) de la televisió catalana, Jaume Barberà, Josep Cuní, Espartac Peran, Helena Garcia Melero, Montse Jené i Cristina Puig. La investigació s'ha basat en el mètode *Anàlisi Melòdica de la Parla* i s'ha dut a terme utilitzant, principalment, l'aplicació d'anàlisi i de síntesi de veu *Praat*, i el programa *SPSS* per comprovar-ne la validesa.

S'han descrit els trets que tenen en comú els sis locutors i els trets en els quals divergeixen, i s'ha constatat que no existeix un únic model d'entonació compartit entre tots ells. Pel que fa a l'ús de patrons i de trets melòdics propis del català, els presentadors només n'utilitzen una part i de manera força recurrent, fet que dona un ritme característic al seu discurs.

RESUMEN

En este trabajo, se analiza y describe el modelo entonativo de seis de los presentadores más conocidos de programas informativos (entrevistas, tertúlias o debates) de la televisión catalana: Jaume Barberà, Josep Cuní, Espartac Peran, Helena Garcia Melero, Montse Jené y Cristina Puig. La investigación se ha basado en el método Análisis Melódico del Habla i se ha realizado utilizando, principalmente, la aplicación de análisis y síntesis de voz *Praat*, y el programa *SPSS* para comprobar su validez.

Se han descrito los rasgos que tienen en común los seis locutores y los rasgos en los que divergen, y se ha constatado que no existe un único modelo de entonación compartido entre todos ellos. En cuanto al uso de patrones y rasgos melódicos propios del catalán, los presentadores sólo usan una parte y de manera bastante recurrente, lo que da un ritmo característico a su discurso.

ABSTRACT

This project analyses and describes the model of intonation of six well-known broadcasters of informative programs (interviews, gathering or debates) in the Catalan speaking television: Jaume Barberà, Josep Cuní, Espartac Peran, Helena García Melero, Montse Jené and Cristina Puig. The research is based on the method *Melodic Analysis of the Speech* and has been carried out mainly using the voice analysis and synthesis application *Praat*, and the program *SPSS* to check the validity of the results.

It is described the common features of the broadcasters and the ones which they diverge. It has been possible to prove that there is not a unique model of intonation shared among all of them. Regarding the patterns use and melodic features typical of Catalan language, the broadcasters only use part of them in a recurrent way, which provides a characteristic rhythm to their speech.

ÍNDEX

Resum/ Resumen/ Abstract.....	2
1. Introducció.....	4
2. La justificació de la recerca.....	5
3. El marc teòric.....	7
3.1. Tradicions lingüístiques.....	7
3.2. Estudis sobre l'entonació del català.....	9
4. Els objectius de la recerca i la hipòtesi.....	12
5. La metodologia.....	13
6. El corpus.....	17
7. L'ànàlisi dels resultats.....	22
7.1. El primer pic.....	22
7.2. El cos del contorn.....	25
7.2.1. La distribució dels ascensos.....	26
7.2.2. El percentatge d'elevació dels ascensos.....	30
7.2.3. Distribució i percentatges dels ascensos.....	34
7.3. La inflexió final.....	38
8. Les conclusions.....	40
9. Referències bibliogràfiques.....	42
10. Annex.....	45
10.1. Gràfics dels contorns.....	45
11. Annex del CD	
11.1 Arxius de veu dels fragments escollits.	
11.2 Arxius en video dels programes escollits.	
11.3 Arxiu en format SPSS de la base de dades.	

1. INTRODUCCIÓ

Com bé és conegut, la parla és una eina importantíssima en totes les societats. És el principal mitjà de comunicació i el que més utilitzem a l'hora de relacionar-nos amb els nostres iguals. Per tant, és important tenir un bon ús d'aquest llenguatge, ja que ens facilita la manera de relacionar-nos amb els altres, d'entendre coses d'una manera més complexa i, fins i tot, d'arribar a nivells més alts de reflexió sobre un determinat tema. Aquesta importància, a més, es veu incrementada i reforçada en el cas dels mitjans de comunicació, ja que arriben a moltes persones i indirectament són un model d'influència en la manera de parlar.

El treball que trobem a continuació pretén descriure el model entonatiu que utilitzen els presentadors d'alguns d'aquests mitjans de comunicació, ja que els considerem persones models per la influència que té la seva manera de parlar el català en els espectadors. Concretament, parlem de Jaume Barberà, Josep Cuní, Espartac Peran, Helena Garcia Melero, Montse Jené i Cristina Puig

Tots aquests presentadors els trobem en programes d'actualitat dels canals de la televisió catalana, TV3, 8tv i TV2 com són els magazins, *Divendres* i *Els matins*, o els programes informatius *Singulars*, *L'entrevista*, *59 segons* i *8 al dia*.

El treball, primerament, presenta una justificació explicant-ne les motivacions, seguit d'un marc teòric en què s'exposen les diferents tradicions lingüístiques des de les quals s'ha abordat l'estudi de l'entonació fins a l'actualitat, fent èmfasi al mateix temps sobre els estudis realitzats sobre l'entonació del català. A continuació, es descriuen els trets generals de la metodologia que hem escollit i el corpus, en el qual es fa una descripció professional dels presentadors seleccionats, així com una breu explicació dels programes que presenten, dels quals hem extret les mostres. El següent apartat, mostra els resultats obtinguts de l'anàlisi de l'entonació de cadascun i es dona explicació de les diferències i semblances entre ells i les tendències en la manera de parlar més utilitzades. Finalment, es presenten les conclusions de l'estudi, seguides de la bibliografia i dels annexos, on es poden trobar els diversos gràfics dels fragments de parla analitzats.

2. LA JUSTIFICACIÓ DE LA RECERCA

En aquest apartat, s'exposen els diversos motius pels quals hem portat a terme aquest treball, en el qual s'intenta explicar en quins beneficis pot repercutir la correcta conclusió del treball.

En primer lloc, i tal com s'ha mencionat a la introducció, partim de la base que els mitjans de comunicació són una eina molt important pel que fa a la divulgació del llenguatge. En aquest cas, estem parlant del català i dels presentadors d'alguns programes molt coneguts, els quals són persones model d'aquesta llengua i en faciliten el coneixement i l'aprenentatge. Així doncs, amb aquests coneixements, podrem ensenyar el llenguatge usat en aquest tipus de programes a la gent de la professió que ho requereixi, com ara futurs presentadors, podrem crear els manuals amb les propostes bàsiques que beneficiïn la seva formació, entre d'altres, ja que, tot i les aportacions que han tingut lloc sobre l'entonació de la llengua catalana en les darreres dues dècades, encara no ha sorgit cap manual sobre l'entonació del català general, ni tampoc cap d'específic per a locutors.

Això no obstant, sí que existeixen, encara que molt pocs, estudis empírics sobre l'entonació de presentadors en altres llengües. Cal destacar els treballs sobre la locució en els mitjans en llengua castellana d'Emma Roderó, la qual va publicar *Analysis of intonation in news presentation on television* (2006), i, conjuntament amb Carme de la Mota, *La demarcación entonativa y el énfasis en la locución de los editoriales de boletines informativos radiofónicos* (2010) i *La entonación en la información radiofónica* (2011), entre d'altres. També s'ha de destacar l'article *Énfasis en los eslóganes publicitarios de radio y televisión* (Font-Rotchés i Machuca, 2011) on es determinen les característiques bàsiques de l'entonació dels eslògans publicitaris, tant de ràdio com de televisió.

Referent a llengües estrangeres, podem trobar l'estudi de Maria Wolters i Hansjörg Mixdorff anomenat *Evaluating radio news intonation - autosegmental versus superpositional modelling* (2000), en el qual s'utilitza com a corpus el programa de notícies de la *Stuttgart Radio*, de parla alemana. Un altre estudi rellevant de llengua anglesa és *Intonation Patterns in News Broadcasts* (1998), realitzat per Paroo Nihalani i Tay Po Lin, en el qual s'investiga la importància dels elements de l'entonació basant-se en tres presentadors de notícies d'una ràdio anglesa.

Finalment, quant a la llengua catalana, destacarem els estudis de Font-Rotchés i Paloma *Notas sobre los énfasis de palabra en los titulares televisivos* (2010) i *Tendencias entonativas en los titulares televisivos en catalán* (en premsa), en els quals s'analitza i es descriu els trets melòdics en la lectura dels titulars de les notícies que caracteritzen els presentadors més emblemàtics del telenotícies de la televisió catalana.

Com a conseqüència de la manca d'un gran nombre d'estudis d'aquesta índole, he tingut la motivació de realitzar un estudi focalitzat en presentadors catalans, però, aquest cop, de programes informatius i de magazins de televisió.

Aquest treball podria ajudar també a desenvolupar sistemes de creació de veu artificial en català amb una entonació i una funció concreta, aportant un nou model a tenir en compte. D'aquesta manera, es podrien millorar les veus de, per exemple, operadores automàtiques, electrodomèstics o dels GPS, entre d'altres.

Finalment, crec que deixa bastants portes obertes per a posteriors investigacions que es puguin realitzar en qualsevol àmbit o tema relacionat d'una manera o altra amb aquest, com bé hi ha hagut autors que amb els seus respectius treballs me les han obert a mi, i espero aportar el meu petit gra de sorra a la investigació en general de la llengua catalana per tal de millorar-la, i incrementar-ne el prestigi.

3. EL MARC TEÒRIC

Dividim el marc teòric en dos apartats: Les tradicions lingüístiques i els estudis sobre l'entonació del català.

3.1 Tradicions lingüístiques

Des de principis del segle XX han sorgit diferents models teòrics d'anàlisi de l'entonació. Els autors de l'escola britànica van ser els precursors en l'estudi de l'entonació. Partien de l'anàlisi de la corba melòdica de les oracions, que fou anomenada *anàlisi de contorns o de configuracions*. Dins d'aquesta escola, van destacar principalment per la seva innovació autors com Daniel Jones amb la seva obra *Intonation Curves* (1909) i Palmer amb el seu manual *English intonation, with systematic exercises* (1922). Tot seguit, a la dècada dels 30 l'escola americana, aportant una perspectiva molt diferent, estrictament fonològica, va ser una referent gràcies a una anàlisi segmental anomenada *anàlisi de nivells*. D'entre els seus seguidors, destaquem Trager i Smith amb la seva obra *An Outline of English Structure* (1951). Partint d'aquests dos models tan distants, van aparèixer lingüistes que van intentar unir els dos corrents proposant mètodes com la *configuració de nivells* (Danes, 1960).

També cal destacar D.L. Bolinger, un autor que parteix de la proposta de l'escola britànica i que va publicar *Intonation and its parts* (1986) i *Intonation and its uses* (1989), en els quals aporta nous conceptes, com accent melòdic (*accent*), accent d'intensitat (*stress*) i inflexions tonals d'un accent, entre d'altres. Paral·lelament a Bolinger, apareixen els primers generativistes, Lieberman (1967), qui creu que l'entonació és un fenomen fisiològic, i Chomsky i Halle (1968), els quals redefeixen el concepte d'accent i afirmen que l'entonació és un fenomen lingüístic. Com a conseqüència de la fonologia generativa, sorgeix el *model fonològic mètric i autosegmental*, el qual defensa que l'estructura accentual dóna lloc a l'estructura entonativa. Una evolució posterior és la que protagonitza Pierrehumbert (1988) amb la proposta de dos nivells fonològics H (high) an L (low). En la dècada dels 90, dins el marc d'aquest model, sorgeix el sistema de transcripció ToBi (*Tone and Break Indices*), que s'ha aplicat a diverses llengües i que s'ha anat desenvolupant fins als nostres dies.

Els autors de l'escola holandesa, 't Hart, Cohen i Collier, que té els seus inicis el 1957, consideren, a diferència de l'escola britànica, que tota la melodia és important i la representen com una successió de valors tonals. Un dels aspectes importants de la seva proposta és el concepte d'*estilització* de les corbes entonatives: utilitzen el semitò com a mesura que relativitza la distància entre dos valors freqüencials i, per tant, l'entonació no depèn de la sintaxi.

El 1986 Alan Cruttenden va publicar *Intonation* creant un mètode per trobar els universals de l'entonació. De la seva aportació, destaca la proposta de 7 tons nuclears, els quals no els relaciona amb estructures sintàctiques.

Més cap a l'actualitat, concretament el 2003, va sorgir el model d'Ais de Provença dirigit per Daniel J.Hirst, Albert Di Cristo i Robert Espesser, els quals diferencien quatre nivells en una llengua: físic, fonètic, fonològic superficial (tons absoluts i relatius) i fonològic profund, i actuant sempre amb la intenció de poder ser aplicat a diverses llengües.

En aquest context, cal esmentar el model d'anàlisi de l'entonació aplicat a la llengua espanyola de Tomás Navarro Tomás, el qual ha tingut una gran influència en els estudis de l'entonació de les llengües de la península. El seu llibre *Manual de entonación española (1944)* busca definir l'entonació espanyola i alhora ser-ne un manual pràctic. Proposa idees tals com: l'accent és un fenomen dependent de la intensitat, la melodia de la frase ha de ser considerada com un tot, també crea una estructura jeràrquica d'unitats (constitució fonològica de la frase) i divideix la unitat melòdica en tres parts (inflexió inicial, cos i inflexió final).

Cap a principis del segle XXI va sorgir el projecte AMPER (Atles Multimèdia de Prosòdia de l'espai romànic) impulsat principalment pel Dr. Michel Contini i el Dr. A. Romano. L'objectiu d'aquest projecte és estudiar la prosòdia dels diferents tipus d'oracions de les llengües romàniques, i d'aquesta manera poder constituir un gran atles per mostrar els resultats gràficament i perceptivament a través d'internet. L'estudi es focalitza en tres aspectes: freqüència fonamental (F0), durada i intensitat. Aquest projecte s'ha aplicat a diferents països d'Europa i també s'ha començat a desenvolupar a diferents països de l'Amèrica Llatina, com Xile, Cuba, Argentina, Brasil, entre d'altres.

Finalment, en la darrera dècada també ha aparegut el mètode *d'Anàlisi Melòdica de la Parla* desenvolupat per Cantero (1999 i 2002), i revisat per Font Rotchés (2007). Posteriorment, es va establir un protocol d'aplicació (Cantero-Font i Rotchés, 2009).

Aquest mètode, de base acusticoperceptiva, i que contempla les unitats fonètiques i fonològiques de l'entonació, permet segmentar la parla espontània en unitats melòdiques seguint un criteri únicament fònic i, a més a més, estandarditzar els valors de les melodies per tal de poder comparar-les i extreure'n generalitzacions útils per a descriure l'entonació d'un col·lectiu de parlants de diferent sexe i edat de qualsevol llengua. Els resultats es presenten en gràfics en els quals es mostren els valors exactes de les melodies en percentatges, de gran utilitat per a la descripció de l'entonació d'una llengua, i es comproven per mitjà de tests perceptius a parlants nadius per tal de fer comparacions i generalitzacions lingüístiques.

3.2 Estudis sobre l'entonació del català

Les anàlisis sobre l'entonació del català no van arribar fins a la dècada dels 70, encara que anteriorment es van dur a terme alguns treballs que ho deixaven entreveure, com ara els treballs de Lacerda i Badia (1948) i Badia (1968).

Virgili i Blanquet va ser la pionera en publicar *Notas sobre la entonación catalana* (1971); tot seguit, Daniel Recasens, amb l'obra *Aproximació a les cadències tonals del català* (1977), destacava que l'entonació per si mateixa ja té significat. Tots aquests estudis es van basar principalment en el dialecte central. A la dècada dels 80, Eulàlia Bonet va presentar la seva tesina *Aproximació a l'entonació del català* (1984), que contenia la primera descripció de l'entonació del subdialecte barceloní, sense tenir en compte cap de les escoles ni lingüistes anteriors, en altres paraules aportant un criteri propi. També es va posar atenció als dialectes i Ignasi Mascaró en el seu article *Introducció a l'entonació dialectal catalana* (1986) parla de l'entonació dels menorquins. També en la mateixa dècada, Valeria Salcioli, seguint la tradició nord-americana de l'anàlisi de nivells, va fer una investigació sobre les interrogatives del central a *Estudio fonético-experimental de la entonación interrogativa catalana* (1988).

A partir dels anys 90, entre altres autors, sorgeixen els treballs de Pilar Prieto (1995, 1997) aplicant el mètode de fonologia mètrica a la llengua catalana. L'autora, en aquests principis del segle XXI, ha portat a terme investigacions per descriure les corbes dels contorns de diferents tipus d'oracions (2002). Avui dia és la investigadora principal del Grup d'Estudis de la Prosòdia i els seus treballs i els dels membres del

seu grup s'interessen a estudiar el desenvolupament de l'etiquetatge CatToBI i la interrelació entre prosòdia i gestualitat. Algunes de les seves obres són: *Tonal alignment patterns in Catalan nuclear falls* (2009), juntament amb Escudero, Aguilar i Vanrell, *Analysis of inter-transcriber consistency in the Cat_ToBI prosodic labelling system* (2012) i amb Cabré i Vanrell, *l'Atles interactiu de l'entonació del català i el traçat de les isoglosses entonatives del català* (2010).

El 2003 les autores Baqué i Estruch van fer d'aplicar el model d'Ais de Provença a unes frases del català i van fer algunes consideracions sobre les limitacions que presentava aquest model.

En els inicis d'aquest nou mil·lenni, el mètode AMPER també ha estat aplicat al català per membres del Laboratori de Fonètica de la UB, sota la coordinació d'Anna M. Fernández Planas i d'Eugenio Martínez Celdrán. S'han dedicat bàsicament a descriure diferents tipus d'oracions, com les interrogatives i les declaratives de diverses zones del domini lingüístic de parla catalana. A la revista anual *Estudios de Fonética Experimental* s'han publicat estudis de diferents llengües seguint Amper. Alguns d'aquests són: Martínez Celdrán i Fernández Planas amb Román Montes de Oca i Carrera Sabaté, *Declarativas e interrogativas en Tortosa y Lleida: comparación de su entonación* (2006), Martínez Celdrán i Fernández Planas amb Carrera Sabaté, *Diferències dialectals del català a partir de les oracions interrogatives absolutes amb «que»* (2005) i Fernández Planas amb Martorell i Hoogeveen, *Aproximació a l'entonació del català de València en el marc del projecte AMPER* (2007).

Finalment, amb el mètode *Anàlisi Melòdica de la Parla*, Dolors Font-Rotchés ha portat a terme la descripció general de l'entonació del català en parla espontània (2005, 2007), on descriu 8 patrons segons la direcció i el moviment tonal de la inflexió final (vegeu taula 1) i 17 tipus d'èmfasi. Cada patró es delimita per unes característiques precises i per un significat fonològic caracteritzat a partir dels trets proposats per Cantero (2002): /±interrogatiu/ o /±I/, /±emfàtic/ o /±E/ i /±suspès/ o /±S/ i, per tant, tenim uns patrons, la melodia dels quals pot expressar un significat interrogatiu, o bé emfàtic, o acabat, entre d'altres.

PATRÓ	SIGNIFICAT FONOLÒGIC
1- IF descendent	/-I-E-S/
2- IF ascendent(10-80%)	/-I-E+S/
3- IF ascendent (+80%)	/+I-E-S/
4- IF amb nucli elevat (10-50%)	/-I+E-S/
5- IF ascendent-descendent	/-I+E-S/
6- IF descendent-ascendent (-120%)	/-I+E+S/
7- IF amb nucli elevat (+50%)	/+I+E-S/
8- IF descendent-ascendent (+120%)	/+I+E-S/

Taula 1. Patrons melòdics del català.

Aquesta autora, en els darrers anys i dins el marc del Grup de Recerca en Entonació i Parla, dirigit pel Dr. Cantero, ha treballat en aspectes específics de la parla espontània, com les interrogatives (2008, 2009) o els èmfasis (2011) i ha començat a fer incursions en altres registres, com la prosòdia en poesia (Font-Rotchés i Torras, 2012) o en els mitjans de comunicació (Font-Rotchés i Paloma, 2010, en premsa).

4. ELS OBJECTIUS DE LA RECERCA I LA HIPÒTESI

- **Hipòtesi**

Creiem que existeix un model d'entonació característic dels presentadors de programes de televisió informatius o de seccions d'entrevistes en magazins en català.

El motiu d'aquesta hipòtesi és la distinció prosòdica que es percep entre la parla d'un presentador, que tothom reconeix, i la d'un parlant nadiu, és a dir, creiem que hi ha un model compartit entre ells que els allunya dels trets de la parla espontània, que els fa diferents i fàcils de reconèixer, fins i tot, en el cas que els sentim i que no seguim el programa de televisió visualment.

És per aquest motiu, que hem seleccionat sis locutors catalans dels més emblemàtics, tres homes, Jaume Barberà, Josep Cuní, Espartac Peran, i tres dones, Helena Garcia Melero, Montse Jené i Cristina Puig, que presenten programes amb uns índex d'audiència considerables, tenint en compte el caràcter informatiu, per poder donar resposta als següents objectius.

- **Objectius**

- Descriure el model d'entonació dels presentadors de programes televisius de caràcter informatiu, com entrevistes, debats i tertúlies.
- Establir les semblances i diferències entre els diversos locutors.

5. LA METODOLOGIA

Després d'haver considerat els avantatges i inconvenients que oferien els diversos models teòrics d'anàlisi de l'entonació, hem escollit el mètode *Anàlisi Melòdica de la Parla* (AMP). Principalment, ha estat perquè pensem que per a la posterior anàlisi que volem dur a terme necessitem tenir valors exactes i estandarditzats que ens permetin una fàcil comparació de les melodies produïdes per diversos locutors.

Basem el treball en el mètode d'anàlisi acusticoperceptiva *Anàlisi melòdica de la Parla*, el qual ens permet segmentar la parla en unitats melòdiques utilitzant un criteri estrictament fònic, i estandarditzar els valors de les melodies per tal de poder fer comparacions entre parlants, malgrat l'edat, el sexe o la procedència dialectal.

Partim de la jerarquització de les unitats fòniques de la parla: la síl·laba, el grup rítmic i el grup fònic. D'aquesta manera, podem identificar unitats melòdiques o contorns en torns de paraula llargs.

Vàrem basar el nostre corpus en diversos programes de televisió de caràcter informatiu del tipus entrevista, tertulia o debat. Primer de tot, els vam buscar a la web de youtube. A continuació, es va procedir a descarregar-los mitjançant el programa *aTube Catcher* i extreure'n l'àudio en format *wav*. Seguidament, els vam obrir amb el *Nero Wave Editor* per tal de poder retallar només les parts del programa que ens interessaven per analitzar. Es van transcriure els enunciats elegits en un full d'excel i els vam separar en síl·labes, les quals vam anar anotant una sota de l'altra en vertical, per tal de poder-hi anotar a la columna de la dreta el valor tonal de cada vocal.

Un cop arribats en aquest punt, vam obrir els arxius d'àudio amb el programa Praat i vam procedir a l'anàlisi acústica: mesurar en hertz (Hz) el valor freqüencial de les vocals de cada enunciat. Quan els valors d'una vocal són estables, se n'extreu la mitjana. Quan no són estables i hi té lloc un contrast tonal igual o superior a un 10% dins una mateixa síl·laba, cal agafar els dos valors extrems: un del principi i un del final del contrast. Si la síl·laba acaba en una consonant sonora i continua el contrast tonal, hem de tenir en compte aquests darrers valors i anotar-ne un dels més elevats.

Amb aquesta metodologia, hem pogut obtenir els elements essencials de la melodia, aïllant-los de les variacions procedents de consonants i de glides, de la música de fons o altres sons ambientals, de les característiques del to de veu de l'emissor i, fins i tot, de la durada dels sons.

Així doncs, seguint el mètode, vam calcular la distància tonal entre una síl·laba i la següent en percentatge (el valor és positiu si el moviment tonal és ascendent, i és negatiu si és descendent). Aquest procés relativitza els valors obtinguts, ja que la distància tonal entre un valor i el següent és logarítmica i no pas aritmètica. Amb els valors relatius, s'elabora un gràfic que mostra el moviment tonal de la corba melòdica i ens permet comparar contorns procedents d'homes i de dones, de diferents edats i tessitura de veu.

Per fer la comparació dels diversos contorns, els dividim en tres parts: anacrusi, cos i inflexió final, separades per una síl·laba tònica, el primer pic i el nucli (vegeu figura 1). L'anacrusi és el primer element que trobem en tot contorn entonatiu que conté tots els segments tonals àtons fins arribar a la primera síl·laba tònica o primer pic. El cos és la part que abasta des del primer pic fins al nucli o darrera síl·laba tònica del contorn. I la inflexió final, comprèn des de l'últim segment tònic fins al final del contorn entonatiu.

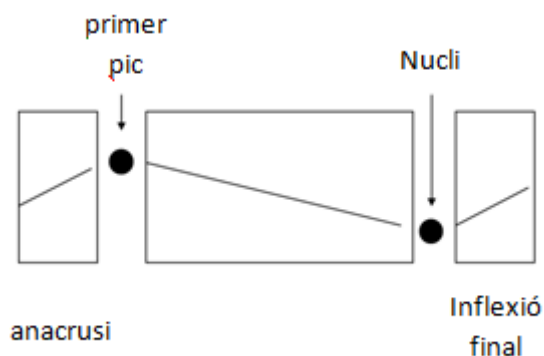

Figura 1. Estructura fònica del contorn entonatiu.

Per fer la classificació i descripció del model entonatiu dels locutors, ens hem basat en els 8 patrons melòdics del català exposats a Font-Rotchés (2007), els quals ja hem esmentat, i en la caracterització dels èmfasis bàsics al cos del contorn de la mateixa autora (2011), que presentem a continuació.

A Font-Rotchés (2011), es presenten un total de cinc tipus d'èmfasis bàsics, els quals tenen lloc en el cos del contorn, dels quals descriurem els tres primers perquè són els que ens serveixen per descriure el model entonatiu dels locutors.

L'autora descriu l'èmfasi de paraula ascendent com *“una ruptura en la línia melòdica del cos del contorn provocada per una elevació tonal d'un mínim d'un 30%, que afecta a una o més síl·labes d'una paraula, a la paraula completa i, a vegades, a més d'una paraula.”* (2011: pàg. 199) Els presentadors utilitzen l'èmfasi de paraula (figura 2) per recalcar algunes paraules o sintagmes que es consideren més rellevants que la resta.

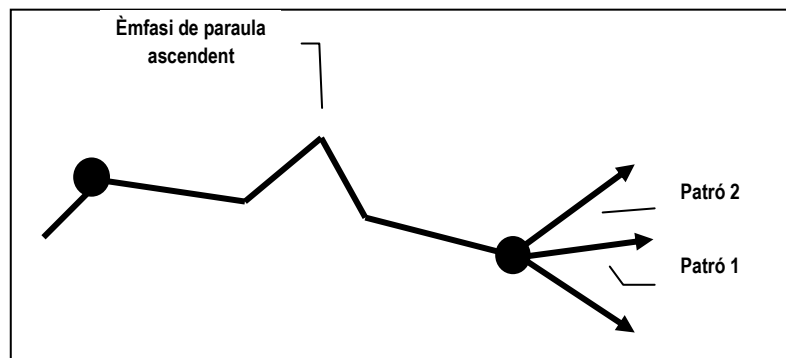

Figura 2. Èmfasi de paraula ascendent. Extret de Font-Rotchés (2011:215).

L'èmfasi de regularitat *“consisteix en una sèrie d'ascensos en el cos del contorn que es presenten de forma sistemàtica. No necessita ascensos tan importants com els que es defineixen per els de paraula ascendent (més d'un 30%), perquè un conjunt de petits ascensos sistemàtics ja aporta a l'enunciat un ritme peculiar que atrau l'atenció dels receptors”* (2011: pàg. 203).

Per últim, i en contraposició amb l'èmfasi de regularitat, el d'irregularitat *“té lloc en contorns que tenen ascensos que afecten a síl·labes àtones i tòniques indistintament i que es presenten de forma asistemàtica en la línia melòdica del cos. Igual que l'èmfasi de regularitat tampoc necessita ascensos molt marcats”.* (2011: pàg. 206)

Utilitzen també aquests dos èmfasis (figures 3 i 4) per remarcar gairebé tot el que diuen i per crear un ritme o bé focalitzar l'atenció del receptor en moments puntuals de l'enunciat.

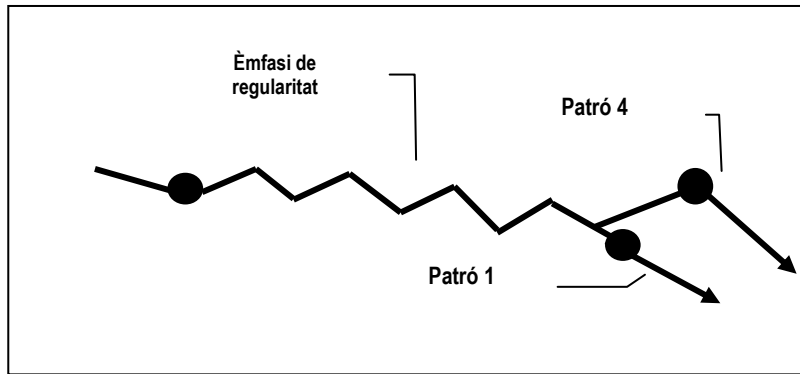

Figura 3. Èmfasi de regularitat.

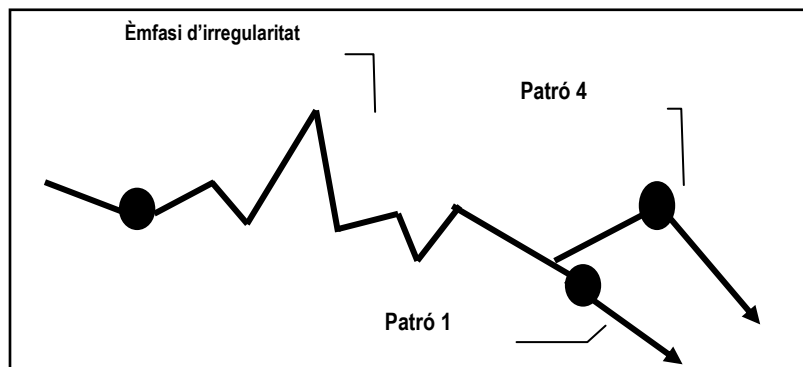

Figura 4. Èmfasi d'irregularitat.

Finalment, hem utilitzat l'aplicació d'anàlisi estadística SPSS, que ens ha permès conèixer les coincidències i divergències a partir del grau de significativitat. D'aquesta manera, podem conèixer les similituds entre un locutor i un altre o entre un grup de locutors.

6. EL CORPUS

El corpus d'aquest treball està format per enregistraments de programes informatius o de magazins en els quals es presenta una entrevista, una tertúlia o un debat i que han estat extrets dels diversos canals de la Televisió de Catalunya (TV3, 33 i 3/24), de 8tv i de Televisió Espanyola (TV2).

El corpus conté models de parla de 6 dels presentadors més populars i emblemàtics de la televisió catalana i en català, 3 homes (Jaume Barberà, Josep Cuní i Espartac Peran) i 3 dones (Helena Garcia Melero, Montse Jené i Cristina Puig). A la taula 2, s'observen el programa que presenten, el canal en el qual treballen, la franja horària, els dies, la data d'emissió, la durada del programa i el nombre de contorns que n'hem obtingut.

Presentador/a	Programa	Televisió	Franja horària	Dies	data d'emissió	durada	n. de contorns
Jaume Barberà	Singulars	33	nit	dilluns	06/03/2012	60"	13
Josep Cuní	8 al dia	8tv	vespre	De dilluns a divendres	08/03/2012	55"	11
Espartac Peran	Divendres	tv3	tarda	De dilluns a divendres	25/11/2011	41"	14
Helena Garcia Melero	Els Matins	tv3	matí	De dilluns a divendres	30/11/2011	41"	10
Montse Jené	L'entrevista	3/24	matí, tarda i vespre	De dilluns a divendres	27/11/2008	53"	11
Cristina Puig	59 segons	Tv2	nit	dimarts	26/01/2012	41"	11

Taula 2. Presentador, programa, televisió, franja horària, dies, data d'emissió, durada i n. de contorns.

Abans d'entrar en l'anàlisi del model, exposarem una breu descripció del currículum de cadascun dels locutors que han estat objecte d'aquesta investigació.

Jaume Barberà (JB)

Jaume Barberà, va néixer l'any 1955, és periodista i mestre, i ha cursat estudis de sociologia, psicologia i economia. També és analista tècnic de borsa i ha impartit classes de redacció periodística a la Universitat Pompeu Fabra. És un dels cent primers professionals que van començar TV3, l'any 1983. Des de llavors ha estat el creador de diferents programes, a més de presentador del *Telenotícies*, del *Telenotícies Nit* i del programa *Bon dia, Catalunya*. També ha dirigit i presentat els

programes *Paral·lel* i *Retrats electorals*. Durant un temps va treballar a la secció d'Internacional de la redacció d'Informatius, des de la qual va cobrir notícies com la del tsunami d'Indonèsia, el desembre de l'any 2005.

Des del març del 2009 dirigeix i presenta el programa d'entrevistes *Singulars*, que és avui un espai consolidat amb centenars de milers de seguidors molt fidels, i que ha batut rècords històrics d'audiència amb algunes de les seves entrevistes. Recentment, ha publicat un recull de les entrevistes més destacades del seu programa televisiu al llibre *Singulars* (2012).

Aquest programa de TV3 és un programa d'entrevistes que vol donar veu a personalitats de tots els àmbits, els quals amb la seva experiència i coneixements ens poden ajudar a entendre millor el món que ens envolta.

El fragment utilitzat per a aquest corpus pertany al programa que es va emetre el 6 de març del 2012, en el qual s'entrevista un convidat, Joaquim Valls, que és economista, professor de Matemàtiques i grafòleg, i també creador del mètode que ell anomena "grafotransformació", que consisteix a reeducar l'inconscient a través de canvis en la manera d'escriure. Valls diu que hi ha un vincle directe entre el llenguatge i el pensament. Per tant, si eduquem el llenguatge, incidim directament en la nostra manera de pensar i de veure'ns a nosaltres mateixos. En el fragment escollit, Barberà presenta aquesta entrevista. Té una durada d'un minut i consta de 13 contorns.

Josep Cuní (JC)

Josep Cuní i Llaudet (Tiana, 4 d'octubre de 1953) és un periodista català que ha desenvolupat la seva carrera, principalment, com a presentador de televisió i locutor de ràdio a Catalunya.

Va iniciar la seva carrera professional a la ràdio, passant per Ràdio Joventut de Barcelona, Ràdio Terrassa i Ràdio Barcelona (Cadena SER). Al 1984 va començar a treballar a la recent creada Catalunya Ràdio, on va arribar a exercir com a cap de programació. A més a més, va exercir com a professor a la Universitat Pompeu Fabra entre el 1993 i el 1998. Al 1995 va marxar sis mesos als Estats Units i, quan va tornar a Catalunya, va fitxar per una altra emissora acabada de fundar, COMRàdio, en la qual va presentar el magazín matinal *Els matins amb Josep Cuní* durant quatre temporades. A l'estiu del 2000 va abandonar COMRàdio i es va traslladar amb el seu programa i el seu equip a una emissora acabada de néixer, Ona Catalana, en la qual

va restar durant tres anys. El 23 d'abril del 2004 Cuní va començar a presentar un magazín informatiu per a TV3, *Els matins*, en el qual va treballar set temporades. Gràcies a aquest espai, va guanyar el Premio Ondas, el 2005, en la categoria de "millor programa o millor tractament d'un esdeveniment" i un Premio Micrófono de Oro el 2009. També ha presentat per a la mateixa cadena *L'Aventura quotidiana* i *Coses que passen*. Durant tota la seva trajectòria ha guanyat cinc Premios Onda. El juny del 2011 Cuní va anunciar que abandonaria la direcció de *Els matins* per fitxar per la televisió privada 8tv, per al programa *8 al dia*.

8 al dia és un programa informatiu amb format de tertúlia de tres hores de durada, que s'emet a 8tv al vespre i que va molt més enllà de les notícies. És un programa en què el més important és saber per què passen les coses. No hi ha lligams ideològics. Les coses es diuen pel seu nom i totes les opinions hi tenen cabuda. Cada dia més de 250.000 persones busquen informar-se amb aquest programa, i s'ha convertit en la segona opció informativa per a les llars de parla catalana.

El programa que s'ha seleccionat per analitzar el model entonatiu de Josep Cuní va ser emès el dia 8 de març de 2012, en el qual Mònica Navarro, fundadora de Delishop, participa en el programa coincidint amb el Dia Internacional de la Dona. En el fragment, Cuní presenta l'inici de la tertúlia. Té una durada de 55 segons i consta d'11 contorns.

Espartac Peran (EP)

Espartac Peran i Masafrets (Mataró, 1972) és un periodista i presentador de televisió català. Va ser a la seva ciutat natal on va iniciar-se en el món dels mitjans de comunicació. Amb 14 anys va començar a col·laborar a TV Mataró i, a la vegada, a Cadena 13. Posteriorment, va treballar a Catalunya Cultura i a RAC 1. L'any 2000 va entrar a TV3 en període de pràctiques, on s'ha quedat i ha participat a diferents programes. Primer, als informatius (TN nit i al Canal 3/24), i, el 2004, a *Els matins* com a home del trànsit. El 2007 va presentar la versió estiuenca d' *Els matins*, amb Lúcia Heredia, i l'any següent, ho va fer acompanyat d'Ariadna Oltra. Des de finals de 2007 fins a l'estiu del 2009, va presentar el concurs *Bocamoll*. Actualment, presenta, juntament amb en Xavi Coral, el magazín de dilluns a divendres de la tarda *Divendres*.

Aquest programa de TV3 parla de les coses que ens passen, tant de les portades dels diaris, com de la vida quotidiana o dels pobles de Catalunya. Descobreixen i analitzen les situacions amb experts i taules d'actualitat, amb opinions de referència, conversa,

pluralitat, clau catalana i universalitat, de la mà de Xavi Coral. Fan entrevistes personals i corals, potencien la interactivitat amb l'espectador i estableixen sinèrgies amb els programes de la casa, integrant les peces de plató amb la visita setmanal a una localitat de Catalunya. A l'exterior, l'Espartac Peran explica el poble a través de temes d'interès general, nutrició, història, llengua, visites en directe, recomanacions i propostes de rutes.

En un tall del programa del 25 de novembre de 2011 que ha estat l'escollit per analitzar l'Espartac Peran, veurem al seu costat com ho hem de fer per escollir bé l'arbre de Nadal, de la manera més ecològica, però també més econòmica per a les nostres butxaques. El fragment seleccionat és el començament d'una entrevista i es troba a l'inici de tot. Té una durada de 41 segons i consta de 14 contorns.

Helena Garcia Melero (HG)

Helena Garcia Melero (1968, Barcelona) és una periodista i professora universitària. Llicenciada en Filosofia (UB, 1990) i en Ciències de la Informació (UAB, 1994), Garcia Melero ha treballat al Telenotícies de TVC (1992-2004), ha co-presentat amb Josep Cuní *Els matins* (2004-2007), i presenta el programa *Taula Reservada* des de 2002 a Ràdio Barcelona. Des de l'any 2000 imparteix classes de Periodisme a la Universitat Ramon Llull i a la Universitat Internacional de Catalunya.

Al desembre de 2005 va presentar *la Marató* de TV3 contra les malalties mentals. Des del 2007, és directora de comunicació d'El Periódico de Catalunya i al novembre del 2008 va tornar a TVC per presentar *Hora Q*, programa que estigué en antena fins l'abril del 2009. Des de setembre de 2011 presenta i dirigeix, juntament amb Ariadna Oltra, *Els matins* a TV3, magazín informatiu diari de referència.

La part que s'ha agafat del programa emès el 30 de novembre del 2011 per al nostre corpus és la introducció a l'entrevista als protagonistes de l'obra de teatre *El apagón*, Gabino Diego i Eva Santolaria. Els fragments elegits tenen una durada total de 41 segons, respectivament, i contenen 10 contorns.

Montse Jené (MJ)

Montse Jené (Barcelona, 1965) va estudiar dret i un màster en Televisió i Ràdio a la *American University* dels Estats Units. Va treballar a Catalunya Ràdio i, després, a TV3. Va començar presentant *La revista* l'octubre de 1996, i al març del 1997 ja

conduïa el Telenotícies Cap de Setmana de TV3. Posteriorment, va col·laborar en programes com ara *Bon dia, Catalunya* i, actualment, presenta *L'entrevista* al 3/24.

Aquest programa es presenta en format d'una entrevista que Montse Jené condueix per tal d'analitzar profundament l'actualitat. El programa escollit pertany al 27 d'octubre del 2008 i tracta sobre els atacs a Bombai el dia després, a les 10:30. El tall que s'ha agafat és la introducció que fa Jené per tal de conduir la posterior entrevista. Dura 53 segons i té un total d'11 contorns.

Cristina Puig (CP)

Cristina Puig (Barcelona, 1972) és llicenciada en Ciències de la Comunicació per la UAB i ha desenvolupat la seva carrera professional a la ràdio i la televisió, treballant tant en programes informatius com d'entreteniment. Va començar a treballar al programa *O Sole Mio* de Ràdio 4 (1997) i a la cadena Cope (1998-2000), així com al Canal Méteo de la plataforma Canal Satélite Digital. En els darrers anys ha estat col·laboradora i segona presentadora del programa *El Club* de TV3, televisió en la qual ha col·laborat en diferents programes, com *El Club d'Estiu* i *Jo vull Ser*. També ha treballat als informatius de Catalunya Ràdio (2000) i ha presentat els Informatius de Barcelona Televisió (1999-2000). A l'estiu del 2006 va dirigir i presentar el programa *El Món a RAC1* en substitució del periodista Xavier Bosch. En aquest programa va conduir l'informatiu matinal, va presentar la tertúlia política i va realitzar les entrevistes d'actualitat política i social. Actualment presenta el debat *59 Segons* de TVE Catalunya.

Es tracta d'un programa dels Serveis Informatius de Televisió Espanyola a Catalunya dirigit per Francesc Cruanyes. Cada setmana un o dos convidats són interpel·lats per sis tertulians que, en torns de 59 segons, analitzen els temes de l'actualitat política i social catalana dels darrers set dies.

El programa emès el dia 26 de gener de 2012, en què Oriol Junqueras, president d'Esquerra Republicana de Catalunya va participar és el que ha estat seleccionat per analitzar el model entonatiu de la locutora. En aquest fragment Puig introdueix el debat que es durà a terme a *posteriori*. Té una durada de 41 segons i està constituït per 11 contorns.

7. L'ANÀLISI DELS RESULTATS

A continuació es presenta l'anàlisi dels diversos locutors, dividit en primer pic, cos i inflexió final.

7.1 El primer pic

El primer pic o primera síl·laba tònica (T) del contorn és la culminació d'un ascens tonal. Ara bé, en determinats contextos, aquest primer pic es pot desplaçar cap a una síl·laba àtona anterior (AA), cap a una de posterior (AP), o fins i tot, cap a una tònica posterior a la primera vocal tònica (TP).

			Primer pic				TOTAL
			AA	AP	T	Sense pic	
Presentador	Barberà	Quantitat	0	6	4	0	10
		% del presentador	0,0%	60,0%	40,0%	0,0%	100,0%
		% del total	0,0%	13,3%	8,9%	0,0%	22,2%
	Cuní	Quantitat	0	2	2	1	5
		% del presentador	0,0%	40,0%	40,0%	20,0%	100,0%
		% del total	0,0%	4,4%	4,4%	2,2%	11,1%
	Peran	Quantitat	1	4	4	0	9
		% del presentador	11,1%	44,4%	44,4%	0,0%	100,0%
		% del total	2,2%	8,9%	8,9%	0,0%	20,0%
	Garcia Melero	Quantitat	1	1	4	0	6
		% del presentador	16,7%	16,7%	66,7%	0,0%	100,0%
		% del total	2,2%	2,2%	8,9%	0,0%	13,3%
	Jené	Quantitat	0	1	3	2	6
		% del presentador	0,0%	16,7%	50,0%	33,3%	100,0%
		% del total	0,0%	2,2%	6,7%	4,4%	13,3%
	Puig	Quantitat	0	5	4	0	9
		% del presentador	0,0%	55,6%	44,4%	0,0%	100,0%
		% del total	0,0%	11,1%	8,9%	0,0%	20,0%
Total	Quantitat	2	19	21	3	45	
	% del presentador	4,4%	42,2%	46,7%	6,7%	100,0%	
	% del total	4,4%	42,2%	46,7%	6,7%	100,0%	

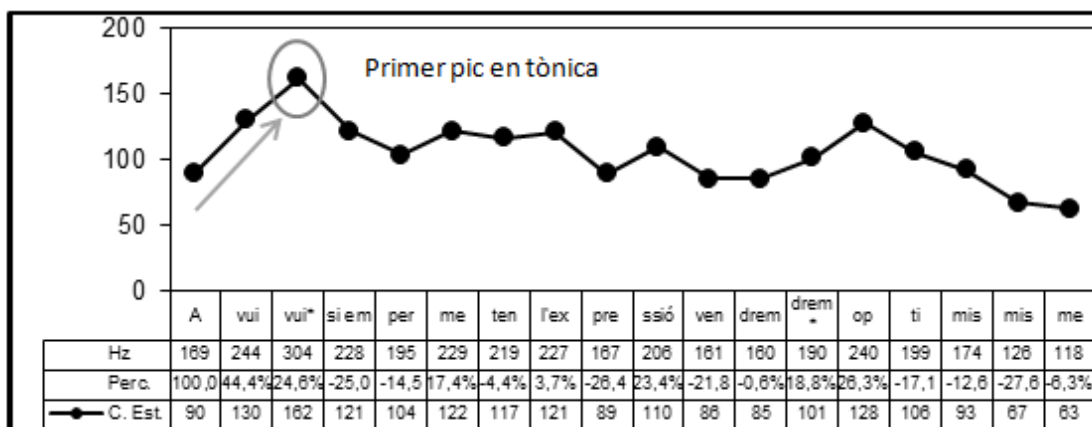
Taula 3. Distribució dels ascensos en el primer pic.

Els sis locutors no presenten diferències significatives en la distribució del primer pic dels contorns ($p=0.266$), tal com podem constatar a la taula 3. Si tenim en compte la totalitat de casos, hi podem veure dues tendències majoritàries. La primera és que el primer pic es troba a la primera vocal tònica (T) o en una àtona posterior (AP), amb un 46,7% i un 42,2% de casos, respectivament; i, la segona, és que no hi ha cap cas que es trobi en tònica posterior (TP).

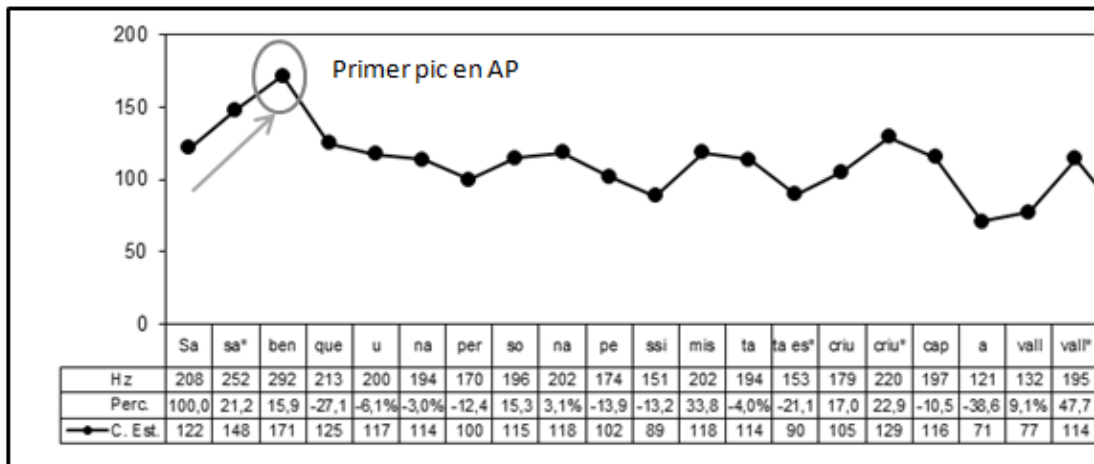
En el cas que el primer pic es trobi a la primera síl·laba tònica (T), veiem que tots els locutors segueixen aquesta tendència, ja que tots ells mostren valors iguals o superiors a un 40%, sobretot Garcia Melero i Jené, amb un 66,7% i un 50%, respectivament.

En canvi, quant a la posició del primer pic en àtona posterior (AP), tot i que la majoria de locutors i locutores també li fan, amb percentatges iguals o superiors a un 40%, n'hi ha dues que fan excepció, Garcia Melero i Jené, amb només un 16,7% de casos. S'observa, per tant, que totes dues utilitzen, d'una banda, un major nombre de primers pics en tònica (T), i de l'altra, un menor nombre en àtona posterior (AP), si les comparem amb els altres quatre locutors.

A continuació, als gràfics 1 i 2, es poden observar dos exemples d'aquesta primera tendència principal, la de marcar el primer pic en tònica (T) i la de marcar-lo en àtona posterior (AP).

Gràfic 1. Primer pic en vocal tònica (T) en el fragment de Barberà (JB): "Avui si em permeten l'expressió vendrem optimisme..."

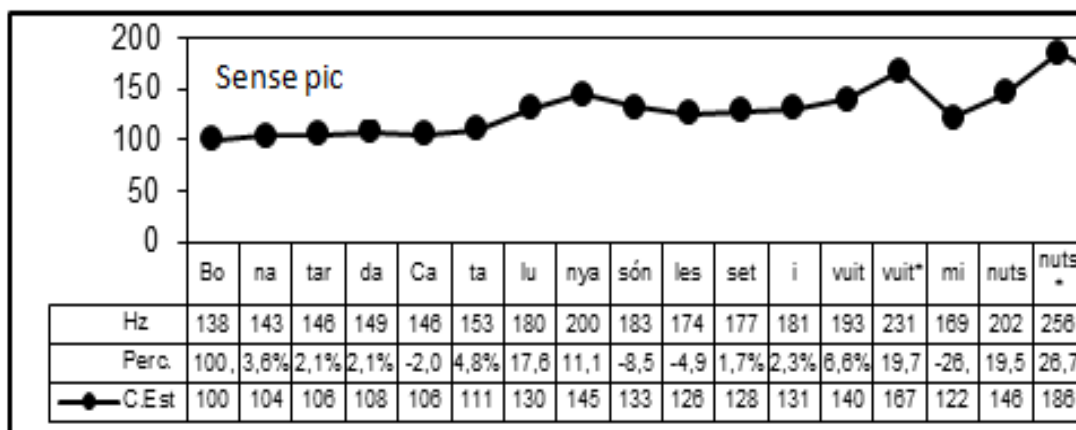
Gràfic 2. Primer pic en vocal àtona posterior (AP) en el fragment de Barberà (JB): “Saben que una persona pessimista escriu cap avall...”

Pel que fa a la posició del primer pic en una vocal àtona anterior a la primera tònica (AA), gairebé no té representació global, un 4,4%, com tampoc tenen gaire pes els casos de sense pic, amb un 6,7%. No obstant això, Peran i Garcia Melero ($p=0.535$) presenten un 16,7% i 11,1%, respectivament, de contorns amb un primer pic en àtona anterior (AA), i Cuní i Jené ($p=0.676$), un 20% i un 33,3%, respectivament, de contorns sense primer pic.

Seguidament, podem veure al gràfic 3 un contorn amb el primer pic en vocal àtona anterior a la primera tònica, *intentarem*, i al 4, un cas de primer pic sense marcar a *Bona tarda*.

Gràfic 3. Primer pic en vocal àtona anterior en el fragment de Peran (EP): “Intentarem fer el que podrem.”

Gràfic 4. Sense primer pic en el fragment de Cuní (JC): "Bona tarda Catalunya són les set i vuit minuts..."

Així doncs, podem dir que no existeixen diferències significatives entre els sis locutors, ja que tots ells en la majoria de casos o bé fan el primer pic en la primera síl·laba tònica (T) o en l'àtona anterior (AA), i en cap cas el fan en una síl·laba tònica posterior (TP).

7.2 El cos del contorn

Pel que fa als trets melòdics del cos del contorn, hem vist que, tenint en compte el conjunt dels presentadors, mantenen diferències significatives ($p=0.000$). En aquest apartat, doncs, portarem a terme una anàlisi més exhaustiva, que ens permeti veure quines són aquestes diferències que distingeixen els sis locutors i buscar si existeixen algunes similituds entre alguns d'ells, malgrat que no les trobem en tot el conjunt.

Hem dividit l'apartat en tres subapartats: a) la distribució dels ascensos, en el qual s'intenta veure en quin tipus de síl·labes es troben localitzats els ascensos, en àtones o en tòniques, i en quina posició, inicial, medial, o final; també es tenen en compte les paraules en què no s'ha marcat cap ascens. b) els percentatges d'elevació dels ascensos, que poden ser d'un 5%, com a mínim, i arribar a superar el 80%; i c) distribució i percentatges d'ascens, en què es consideren les dues variables conjuntament.

7.2.1 La distribució dels ascensos

En aquest subapartat, es descriuen les tendències que presenten els locutors, pel que fa a la distribució dels ascensos en les síl·labes, segons si són àtones o tòniques i segons si la posició en què es troben dins de la paraula és inicial, medial o final:

- **A** → ascens que té lloc en una síl·laba àtona situada a l'inici o a l'interior d'una paraula.
- **T** → ascens que té lloc en una síl·laba tònica situada a l'inici o a l'interior d'una paraula.
- **AF** → ascens que té lloc en una síl·laba àtona situada a final de paraula.
- **TF** → ascens que té lloc en una síl·laba tònica situada a final de paraula.

També s'han tingut en compte les síl·labes tòniques que no tenen ascens (vegeu a la taula 4, la columna "Sense ascens"). Ara bé, en el cas que trobem dues síl·labes tòniques seguides sense ascens, en comptem una.

A la taula 4, s'observa que del nombre total de paraules susceptibles de ser marcades amb un ascens per part dels locutors és de 430, de les quals una àmplia majoria, 310, un 72,1%, han estat marcades, davant de 120, un 27,9%, que no ho han estat, repartides bastant equitativament entre els diversos locutors.

Si observem a la taula 4 els percentatges totals, la tendència més seguida és fer un ascens a la síl·laba tònica final (TF), en un 34% dels casos. En segon lloc, trobem un 27,9% del total de casos de "sense ascens". En tercer, i amb percentatges força inferiors, tenim els ascensos en àtona final (AF), en un 15,3% de paraules, i en síl·laba tònica inicial o medial (T), en un 14,2% de paraules. I, finalment, amb una presència baixa, els casos d'ascens en àtona en posició inicial o medial (A), un 8,6%.

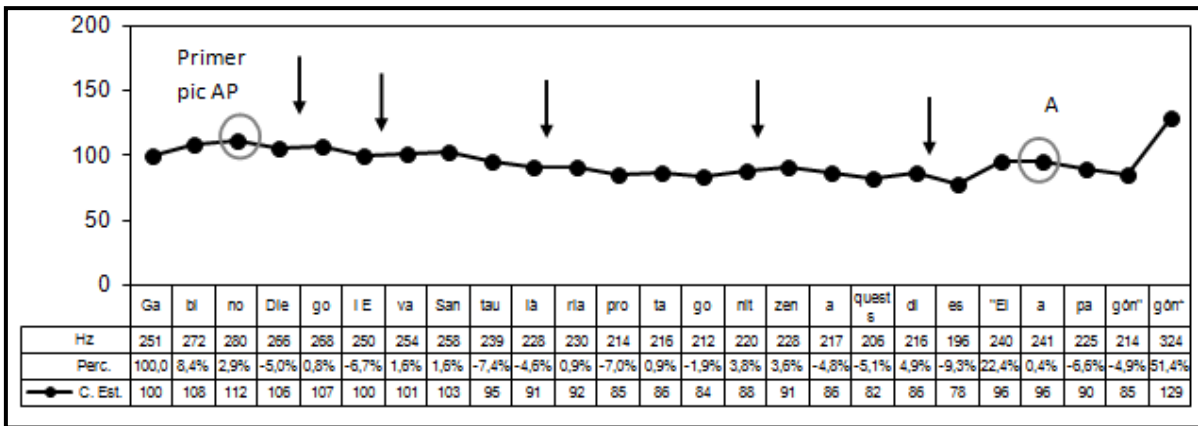
Pel que fa a la distribució dels ascensos en les paraules i tenint en compte el conjunt dels sis locutors, hem constatat que mantenen diferències significatives ($p=0.049$), les quals s'atenuen o desapareixen quan els analitzem des del punt de vista de trets melòdics coincidents.

			Amb ascens				Total amb ascens	Sense ascens	TOTAL
			T	A	AF	TF			
Presentador	Barberà	Quantitat	14	4	13	32	63	10	73
		% del presentador	19,2%	5,5%	17,8%	43,8%	86,3%	13,7%	100,0%
		% del total	3,3%	0,9%	3,0%	7,4%	14,7%	2,3%	17,0%
	Cuní	Quantitat	16	5	9	24	54	27	81
		% del presentador	19,8%	6,2%	11,1%	29,6%	66,7%	33,3%	100,0%
		% del total	3,7%	1,2%	2,1%	5,6%	12,6%	6,3%	18,8%
	Peran	Quantitat	8	4	11	18	41	20	61
		% del presentador	13,1%	6,6%	18,0%	29,5%	67,2%	32,8%	100,0%
		% del total	1,9%	0,9%	2,6%	4,2%	9,5%	4,7%	14,2%
	Garcia Melero	Quantitat	8	6	8	19	41	30	71
		% del presentador	11,3%	8,5%	11,3%	26,8%	57,7%	42,3%	100,0%
		% del total	1,9%	1,4%	1,9%	4,4%	9,5%	7,0%	16,5%
	Jené	Quantitat	6	8	14	30	58	19	77
		% del presentador	7,8%	10,4%	18,2%	39,0%	75,3%	24,7%	100,0%
		% del total	1,4%	1,9%	3,3%	7,0%	13,5%	4,4%	17,9%
	Puig	Quantitat	9	10	11	23	53	14	67
		% del presentador	13,4%	14,9%	16,4%	34,3%	79,1%	20,9%	100,0%
		% del total	2,1%	2,3%	2,6%	5,3%	12,3%	3,3%	15,6%
Total	Quantitat	61	37	66	146	310	120	430	
	% del presentador	14,2%	8,6%	15,3%	34,0%	72,1%	27,9%	100,0%	
	% del total	14,2%	8,6%	15,3%	34,0%	72,1%	27,9%	100,0%	

Taula 4 . Distribució dels ascensos en el cos.

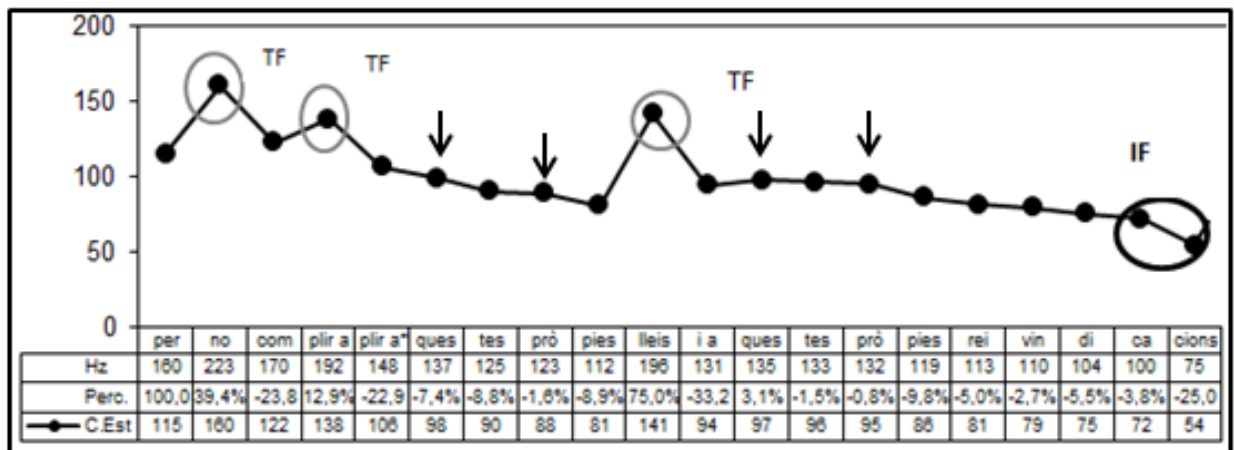
El primer grup de locutors que tenen trets compartits són Cuní, Peran i Garcia Melero ($p=0.745$). sobretot perquè opten per mantenir un bon nombre de paraules sense ascens (entre un 32,8% i un 42,3% dels casos) i, en cas de marcar-les, la seva preferència és la síl·laba tònica final (TF), amb un 29,6%, 29,5% i 26,8%, respectivament. Aquestes dues tendències es poden veure en els gràfics 5 i 6.

Al gràfic 5, podem observar un exemple de Garcia Melero, en què el contorn presenta cinc paraules “sense ascens”, *Diego, Eva, Santaularia, protagonitzen* i *dies*, la síl·laba tònica de les quals és marcada amb un fletxa. Fixem-nos, doncs, que és un contorn en el qual gairebé no hi ha ascensos que culminin en pics, només un d'ells en àtona (A), abans de la inflexió final.

Gràfic 5. Contorn melòdic del fragment presentat per Garcia Melero (HG): " Gabino Diego i Eva Santaulària protagonitzen aquests dies "El apagón"..."

Al gràfic 6, de Cuní, trobem tres pics que es troben en síl·labes tòniques finals (TF), *no complir* i *lleis*, i quatre casos sense marcar a les paraules *aquestes*, *pròpies*, *aquestes* i *pròpies*, tendències bàsiques que comparteix amb Peran i Garcia Melero.

Gràfic 6. Contorn melòdic del fragment presentat per Cuní (JC). "...per no complir aquestes pròpies lleis i aquestes pròpies reivindicacions"

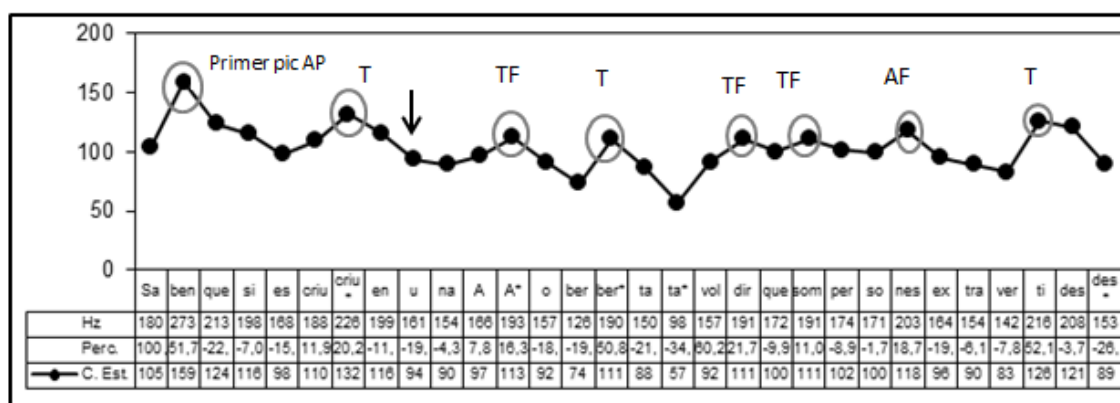
Tots tres, Cuní, Peran i Garcia Melero, també comparteixen semblances pel que fa a un baix percentatge de casos d'ascensos en síl·laba àtona, 6,2%, 6,6% i 8,5%, respectivament. Finalment, pel que fa a produir ascensos en àtones finals (AF) i tòniques (T), els percentatges se situen entre un 19,8% i l'11,1%.

Un altre grup, constituït per Barberà, Jené i Puig ($p=0.270$), utilitzen més l'ascens en una síl·laba tònica final (TF) que no pas deixar aquesta síl·laba tònica sense ascens, tendència que releguen a segon lloc. A més, tots tres presenten un percentatge elevat

i similar d'ascensos en àtones finals (AF), un 17,8%, un 18,2% i un 16,4%, respectivament.

Si bé tots tres mostren similituds entre ells, podem dir que Barberà és el que més es distancia dels altres dos (Jené i Puig $p=0.705$), fet que es corrobora en observar que realitza bastants ascensos en tòniques inicials i medials (19,2%) i tòniques finals (43,8%) i és el que menys ascensos en àtones produeix, només un 5,5% del seu total de casos. Per consegüent, és el que marca més síl·labes i, especialment les tòniques, un 63%, davant dels altres dos, amb un 46,8% (Jené) i un 47,7% (Puig).

Al gràfic 7, un contorn de Barberà, veiem que la majoria d'ascensos són en tònica final i en tònica, cap en àtona, i només deixa una síl·laba tònica sense marcar, és el cas d' *u-na*.

Gràfic 7. Contorn melòdic del fragment presentat per Barberà (JB): "Saben que si escriu en una A oberta vol dir que som persones extravertides"

Així doncs, pel que fa a la distribució d'ascensos tonals en els contorns que produeixen els sis locutors, podem dir que hi ha una tendència a marcar l'ascens tonal en la majoria de paraules, un 72,1%, i, especialment, en les síl·labes tòniques finals (TF), un 34%. En segon lloc, un 27,9% de casos de paraules sense marcar (sense ascens) i un percentatge molt baix d'ascensos en síl·labes àtones inicials i medials (A), un 8,6%. Els ascensos en tòniques (T) i àtones finals (AF) es produeixen amb percentatges discrets, un 14,2% i un 15,3%.

A més, hem constatat que hi ha dos grups de presentadors diferenciats i amb tendències oposades. Mentre que Barberà, Jené i Puig prioritzen els ascensos en tònica final (TF) per sobre de no realitzar ascens en síl·labes tòniques, Cuní, Peran i Garcia Melero deixen força síl·labes tòniques sense marcar (és a dir, sense ascens) i, com a segona opció, les marquen en tònica final (TF).

7.2.2 Els percentatges d'elevació dels ascensos

Si bé en l'apartat anterior hem vist que un gran nombre de paraules es produeixen amb un ascens en alguna de les seves síl·labes i n'hem analitzat la posició, en aquest apartat, cal determinar-ne també l'elevació.

Per tant, hem classificat els ascensos en cinc grups, tot seguint el model que utilitzen Font-Rotchés i Paloma (en premsa):

- 5-20% → elevació discreta
- 21-40% → perceptible
- 41-60% → marcada
- 61-80% → molt marcada
- + 81% → extremadament marcada

A la taula 5, s'observa que dels 310 casos en els quals hi ha ascensos, existeix una relació inversa: quant més alta és l'elevació menor és el percentatge d'ascensos que se'n realitzen.

			Ascensos %					TOTAL
			5-20	21-40	41-60	61-80	+81	
Presentador	Barberà	Quantitat	10	17	17	12	7	63
		% del presentador	15,9%	27,0%	27,0%	19,0%	11,1%	100,0%
		% del total	3,2%	5,5%	5,5%	3,9%	2,3%	20,3%
	Cuní	Quantitat	13	19	8	5	9	54
		% del presentador	24,1%	35,2%	14,8%	9,3%	16,7%	100,0%
		% del total	4,2%	6,1%	2,6%	1,6%	2,9%	17,4%
	Peran	Quantitat	19	10	8	3	1	41
		% del presentador	46,3%	24,4%	19,5%	7,3%	2,4%	100,0%
		% del total	6,1%	3,2%	2,6%	1,0%	0,3%	13,2%
	Garcia Melero	Quantitat	18	11	9	2	1	41
		% del presentador	43,9%	26,8%	22,0%	4,9%	2,4%	100,0%
		% del total	5,8%	3,5%	2,9%	0,6%	0,3%	13,2%
	Jené	Quantitat	34	20	3	1	0	58
		% del presentador	58,6%	34,5%	5,2%	1,7%	0,0%	100,0%
		% del total	11,0%	6,5%	1,0%	0,3%	0,0%	18,7%
Puig	Quantitat	20	16	7	6	4	53	
	% del presentador	37,7%	30,2%	13,2%	11,3%	7,5%	100,0%	
	% del total	6,5%	5,2%	2,3%	1,9%	1,3%	17,1%	
Total	Quantitat	114	93	52	29	22	310	
	% del presentador	36,8%	30,0%	16,8%	9,4%	7,1%	100,0%	
	% del total	36,8%	30,0%	16,8%	9,4%	7,1%	100,0%	

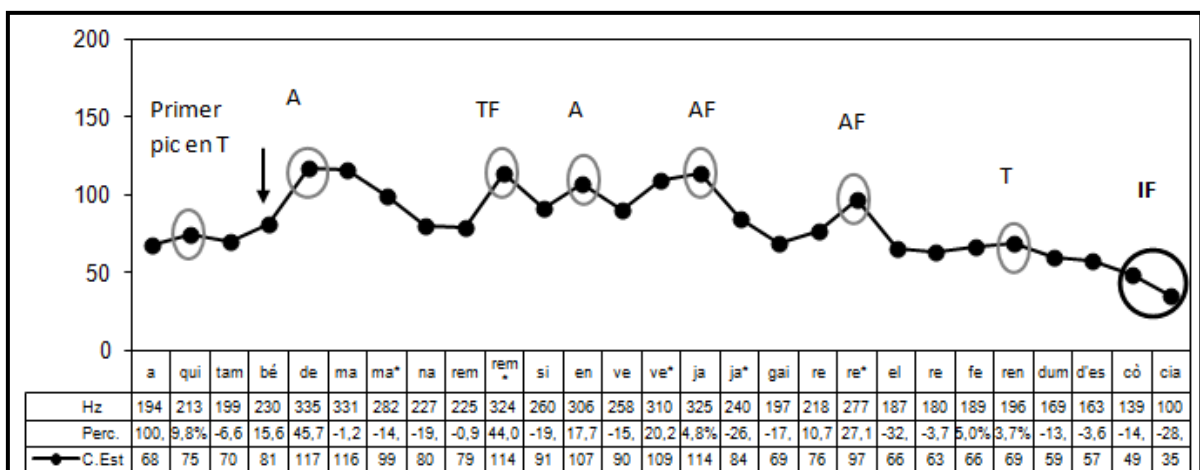
Taula 5 . Percentatge d'elevació dels ascensos.

Com es mostra en la taula 5, la tendència principal és realitzar ascensos amb una elevació discreta, d'un 5% a un 20%, en un 36,8% del total de casos. En segon lloc, trobem els ascensos que van del 21% al 40%, en un 30% dels casos. I, finalment, veiem els tres percentatges d'elevació restants, del 41% al 60%, del 61% al 80% i de més d'un 81%, els quals tenen menor representació que els dos casos mencionats anteriorment, amb un 16,8%, un 9,4% i un 7,1%, respectivament.

Tot i aquesta tendència general, els sis locutors presenten diferències significatives entre ells ($p=0.00$), ja que n'utilitzen diverses variants. Segons la manera que tenen de seguir la tendència general, aquestes diferències augmenten o disminueixen.

Cuní, Peran i Garcia Melero, que hem vist que presentaven semblances pel que fa a la posició dels ascensos en les síl·labes ara compartiran trets melòdics, pel que fa a l'elevació dels ascensos juntament amb Puig ($p=0,196$). Com veiem a la taula 5, els quatre fan, en la majoria de casos, ascensos entre un 5% i un 20% d'elevació, seguits pels ascensos que trobem entre un 21% i un 40%. D'ascensos superiors a un 41%, com més augmenta l'elevació menys casos n'hi ha.

Tanmateix, Cuní mostra una tendència una mica més diferenciada dels altres tres locutors: fa pocs ascensos de 5-20%, només un 24,1%, presenta el nombre més elevat d'ascensos entre un 21% i un 40%, amb un 35,2%, i és el locutor que més predilecció mostra pels ascensos de més de 81%, amb un percentatge del 16,7%.

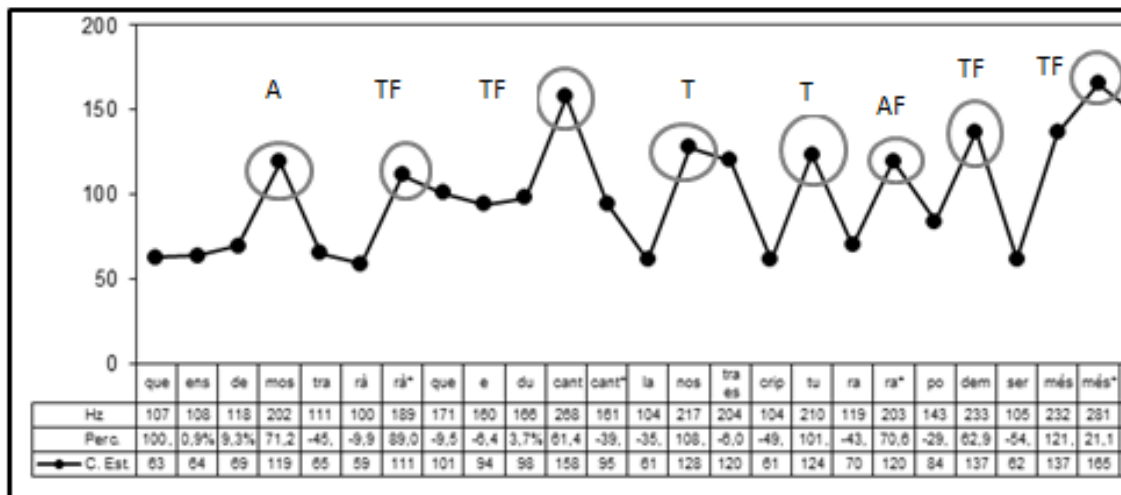

Gràfic 8. Contorn melòdic del fragment presentat per Puig. “ A qui també demanarem si enveja gaire el referèndum d'Escòcia.”

En el gràfic 8, s'observen les tendències mencionades anteriorment. Veiem que la majoria dels ascensos es troben entre un 5% i un 40%: 2 ascensos entre un 5% i un 20% (*en-ve-ve*-ja-ja** i *re-fe-ren-dum*) i també 2 entre 21% i 40% (*en-ve-ve*-ja-ja** i *gai-re-re**). També es mostra 1 ascens d'entre 41% i 60% (*de-ma-ma*-na-rem-rem**) i 1 d'entre 61% i 80% (*de-ma-ma*-na-rem-rem**). Per últim, apareix un sense pic a *també*.

Els dos locutors restants, Barberà i Jené segueixen unes tendències diferents respecte als altres. Barberà és el que presenta un percentatge més elevat d'ascensos iguals o superiors a un 41%, un 57,1%. És el que menor nombre d'ascensos entre un 5% i un 20% realitza, només un 15,9%, i per contra, el que mostra una major preferència pels ascensos que van d'un 61% a un 80%, amb un 19%.

En el gràfic 9 es mostren aquestes tendències de Barberà pel que fa a l'elevació tonal dels ascensos. Veiem que tots els ascensos que produeix són de més d'un 60%. Concretament, en trobem 3, en els quals hi ha una elevació tonal d'entre un 60% i un 80% (*en e-du-cant-cant**, *es-crip-tu-ra-ra** i *po-dem*) i 5 amb més d'un 81% d'elevació (*de-mos-tra-rà-rà**, *nos-tra*, *es-crip-tu-ra-ra** i *més-més**). No en trobem cap dels altres casos (5-60%).

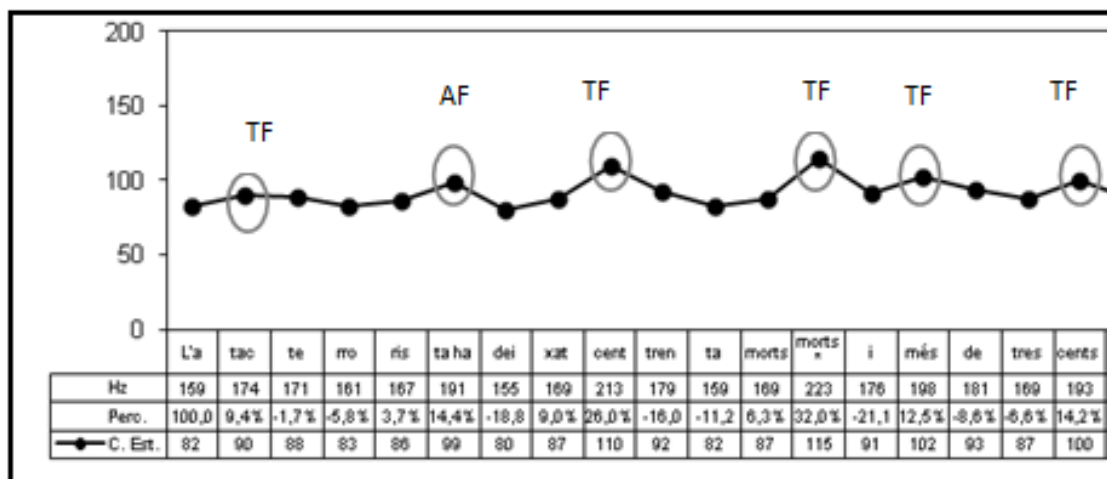

Gràfic 9. Contorn melòdic del fragment presentat per Barberà: “ que ens demostrerà que educant la nostra escriptura podem ser més...”

En canvi Jené, s'observa que utilitza un discurs planer i discret, fet que l'acaba convertint en més monòton que el dels altres presentadors. Gairebé no utilitza ascensos amb una elevació important i, per contra, n'utilitza molts de poc elevats. El

seu nombre d'ascensos de les franges 5-20% i 21-40% és del 93,1%, i és la locutora que més en realitza a la primera franja (5%-20%), amb un 58,6%. Dels altres tres blocs restants, 41-60%, 61-80% i més de 81%, és qui menys tendència té a fer-ne de tots, amb un 5,2%, un 1,7% i un 0%, respectivament.

En el gràfic 10, de Jené, veiem que hi ha quatre ascensos que es troben entre una elevació tonal que va del 5% al 20%. La resta, dos casos, són en tònica final amb un ascens d'entre un 21% i un 40% d'elevació. No trobem cap altre ascens amb una elevació tonal superior al 40%. Es corrobora d'aquesta manera la tendència de Jené a realitzar molts ascensos inferiors al 40%.

Gràfic 10. Contorn melòdic del fragment presentat per Jené. "L'atac terrorista ha deixat cent trenta morts i més de tres cents...."

Podem afirmar doncs, que la tendència general és fer ascensos pocs marcats, d'entre un 5% i un 40%, en un 66,8% dels casos. Pel que fa a l'elevació d'entre un 41% i un 60% s'utilitza en un 16,8%. Finalment, trobem molt pocs ascensos molt marcats, un 9,4% pel que fa als que tenen entre un 61% i un 80%, i un 7,1% per als superiors a un 81%. Trobem un grup de locutors format per Cuní, Peran, Garcia Melero i Puig que en la majoria de casos fan ascensos entre un 5% i un 20%, seguits pels d'un 21% i un 40%. En canvi, Barberà presenta un percentatge molt elevat d'ascensos de més d'un 41% i molt pocs d'entre un 5% i un 20%, i Jené, ben al contrari, utilitza molts ascensos poc elevats, entre un 5% i un 40%, i gairebé no n'utilitza cap de més d'un 41%.

7.2.3 Distribució i percentatges dels ascensos

Un cop hem analitzat la distribució dels ascensos, per una banda, i els percentatges d'elevació, per l'altra, en aquest subapartat tindrem en compte les dues variables alhora. D'aquesta manera obtindrem una visió més general sobre els trets melòdics dels presentadors de programes informatius pel que fa al cos del contorn.

TOTAL		Àtones (A)		Tòniques (T)		Àtones Finals (AF)		Tòniques Finals (TF)		Sense ascens		Total	
		n.	%	n.	%	n.	%	n.	%	n.	%	n.	%
Ascens	5-20	20	4,7%	22	5,1%	25	5,8%	47	10,9%			114	26,5%
	21-40	9	2,1%	17	4,0%	17	4,0%	50	11,6%			93	21,6%
	41-60	6	1,4%	10	2,3%	13	3,0%	22	5,1%			51	11,9%
	61-80	2	0,5%	5	1,2%	8	1,9%	15	3,5%			30	7,0%
	+81	2	0,5%	5	1,2%	3	0,7%	12	2,8%			22	5,1%
Sense ascens										120	27,9%	120	27,9%
Total		39	9,1%	59	13,7%	66	15,3%	146	34,0%	14	3,3%	430	100,0%

Taula 6. Distribució i percentatge dels ascensos totals.

A la taula 6, podem apreciar un clar predomini per marcar les síl·labes tòniques finals de les paraules (TF) amb uns percentatges més elevats d'ascensos tonals en tots els trams davant de les altres posicions. Ressalten, especialment, els ascensos que van des del 5% fins al 40%, amb un 22,5% dels casos. Les que menys es marquen són les àtones (A) en tots els trams. Mentre que les àtones finals (AF) i les tòniques inicials i medials (T) se situen entremig.

Tot i les tendències generals explicades en el paràgraf anterior, veiem que el grup de sis locutors presenta diferències significatives ($p=0.000$). Analitzant les possibles combinacions entre ells, hem constatat, com també passava amb la tipologia d'ascensos, que hi ha un grup de quatre locutors (Cuní, Garcia Melero, Peran i Puig) amb moltes semblances ($p= 0.314$), mentre que Barberà i Jené, presenten trets melòdics que els fa més singulars, tot i que tots dos per separat mantenen coincidències amb Peran i Puig, tal com podem veure a la figura 5.

Aquesta figura mostra les relacions entre els sis locutors pel que fa a les seves convergències i divergències. Les diferències de gruix de les línies són proporcionals al grau de coincidència que hi ha entre locutors: com més gruixuda és, més punts en comú tenen, i a l'inrevés, com més prima, menys trets compartits. Quan les diferències són significatives, no hi ha línia que els uneixi, com passa entre Barberà i Jené.

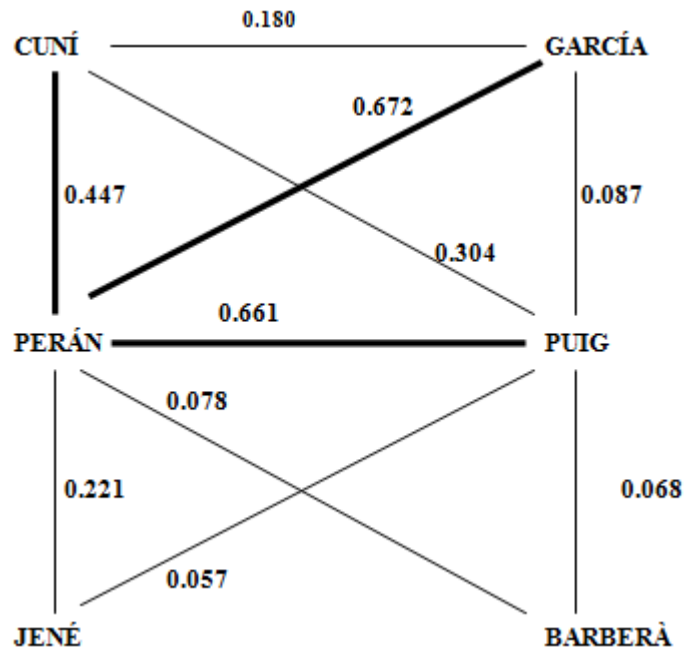

Figura 5. Els índexs de significativitat entre els sis locutors.

Cuní, Peran, Garcia Melero, i Puig segueixen la tendència general —preferència per marcar les tòniques finals (TF) i pocs casos d'àtones (A) i gairebé la meitat de les síl·labes marcades presenten ascensos d'entre un 5% i un 40%— sense diferències significatives entre ells ($p=0.314$), tal com podem veure a les taules 7, 8, 9 i 10. De tots quatre, Peran, Garcia Melero i Puig ($p=0.430$) marquen les tòniques finals (TF) amb ascensos modestos, d'un 5% a un 40%, amb un 19,7%, un 21,2% i 22,4%, respectivament, davant de Cuní, amb un 14,8%. En canvi, Cuní tendeix a fer ascensos més elevats, superiors a un 41%, en un 14,9% de casos, davant de Peran, un 9,8%, de Garcia Melero, un 5,6%, i de Puig, un 12%.

Cuní		Àtones (A)		Tòniques (T)		Àtones finals (AF)		Tòniques finals (TF)		Sense ascens		Total	
		n.	%	n.	%	n.	%	n.	%	n.	%	n.	%
Ascens	5-20	2	2,5%	5	6,2%	2	2,5%	4	4,9%			13	16,0%
	21-40	2	2,5%	4	4,9%	5	6,2%	8	9,9%			19	23,5%
	41-60	0	0,0%	2	2,5%	1	1,2%	5	6,2%			8	9,9%
	61-80	0	0,0%	3	3,7%	0	0,0%	2	2,5%			5	6,2%
	+81	1	1,2%	2	2,5%	1	1,2%	5	6,2%			9	11,1%
Sense ascens										27	33,3%	27	33,3%
Total		5	6,2%	16	19,8%	9	11,1%	24	29,6%	27	33,3%	81	100,0%

Taula 7 Distribució i percentatge dels ascensos en Cuní.

Peran		Àtones (A)		Tòniques (T)		Àtones finals (AF)		Tòniques finals (TF)		Sense ascens		Total			
		n.	%	n.	%	n.	%	n.	%	n.	%	n.	%		
Ascens	5-20	3	4,9%	4	6,6%	5	8,2%	7	11,5%			19	31,1%		
	21-40	1	1,6%	3	4,9%	1	1,6%	5	8,2%			10	16,4%		
	41-60	0	0,0%	1	1,6%	4	6,6%	3	4,9%			8	13,1%		
	61-80	0	0,0%	0	0,0%	1	1,6%	2	3,3%			3	4,9%		
	+81	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	1,6%			1	1,6%		
Sense ascens												20	32,8%	20	32,8%
Total		4	6,6%	8	13,1%	11	18,0%	18	29,5%	20	32,8%	61	100,0%		

Taula 8. Distribució i percentatge dels ascensos en Peran.

Garcia Melero		Àtones (A)		Tòniques (T)		Àtones finals (AF)		Tòniques finals (TF)		Sense ascens		Total			
		n.	%	n.	%	n.	%	n.	%	n.	%	n.	%		
Ascens	5-20	2	2,8%	3	4,2%	4	5,6%	9	12,7%			18	25,4%		
	21-40	3	4,2%	1	1,4%	1	1,4%	6	8,5%			11	15,5%		
	41-60	3	4,2%	0	0,0%	2	2,8%	4	5,6%			9	12,7%		
	61-80	0	0,0%	1	1,4%	1	1,4%	0	0,0%			2	2,8%		
	+81	0	0,0%	1	1,4%	0	0,0%	0	0,0%			1	1,4%		
Sense ascens												30	42,3%	30	42,3%
Total		8	11,3%	6	8,5%	8	11,3%	19	26,8%	30	42,3%	71	100,0%		

Taula 9. Distribució i percentatge dels ascensos en Garcia Melero.

Puig		Àtones (A)		Tòniques (T)		Àtones finals (AF)		Tòniques finals (TF)		Sense ascens		Total			
		n.	%	n.	%	n.	%	n.	%	n.	%	n.	%		
Ascens	5-20	7	10,4%	4	6,0%	3	4,5%	6	9,0%			20	29,9%		
	21-40	0	0,0%	4	6,0%	3	4,5%	9	13,4%			16	23,9%		
	41-60	2	3,0%	1	1,5%	1	1,5%	3	4,5%			7	10,4%		
	61-80	1	1,5%	0	0,0%	2	3,0%	3	4,5%			6	9,0%		
	+81	0	0,0%	0	0,0%	2	3,0%	2	3,0%			4	6,0%		
Sense ascens												14	20,9%	14	20,9%
Total		10	14,9%	9	13,4%	11	16,4%	23	34,3%	14	20,9%	67	100,0%		

Taula 10. Distribució i percentatge dels ascensos en Puig.

En canvi, Barberà i Jené són dos casos aïllats, amb tendències diferenciades que s'expliquen a continuació:

Barberà, a part que és qui té menys casos de síl·labes sense ascens, un 13,7% davant de la resta de locutors que tenen entre un 20,9%, Puig, i un 42,3% Garcia Melero, és el que té una major tendència a realitzar ascensos amb una elevació tonal de més d'un 40%, (un 59,3% dels casos). Ambdós trets el distancien de la resta de locutors.

Barberà		Àtones (A)		Tòniques (T)		Àtones finals (AF)		Tòniques finals (TF)		Sense ascens		Total	
		n.	%	n.	%	n.	%	n.	%	n.	%	n.	%
Ascens	5-20	0	0,0%	3	4,1%	5	6,8%	2	2,7%			10	13,7%
	21-40	1	1,4%	3	4,1%	0	0,0%	13	17,8%			17	23,3%
	41-60	1	1,4%	5	6,8%	5	6,8%	6	8,2%			17	23,3%
	61-80	1	1,4%	1	1,4%	3	4,1%	7	9,6%			12	16,4%
	+81	1	1,4%	2	2,7%	0	0,0%	4	5,5%			7	9,6%
Sense ascens										10	13,7%	10	13,7%
Total		4	5,5%	14	19,2%	13	17,8%	32	43,8%	10	13,7%	73	100,0%

Taula 11. Distribució i percentatge dels ascensos en Barberà.

Jené, també és un cas singular, però justament contrari a Barberà ($p=0.000$). La presentadora gairebé mai no realitza ascensos de més d'un 40%, excepte un escadusser 2,6% d'elevacions en els trams 41%-60% i 61-80%, sinó que els seus són ascensos poc marcats (de menys d'un 40% d'elevació tonal) en un 70,2% de casos, en què supera amb escreix els percentatges dels altres locutors que no arriben a la meitat de casos.

Jené		Àtones (A)		Tòniques (T)		Àtones finals (AF)		Tòniques finals (TF)		Sense ascens		Total	
		n.	%	n.	%	n.	%	n.	%	n.	%	n.	%
Ascens	5-20	6	7,8%	3	3,9%	6	7,8%	19	24,7%			34	44,2%
	21-40	2	2,6%	2	2,6%	7	9,1%	9	11,7%			20	26,0%
	41-60	0	0,0%	1	1,3%	0	0,0%	1	1,3%			2	2,6%
	61-80	0	0,0%	0	0,0%	1	1,3%	1	1,3%			2	2,6%
	+81	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%			0	0,0%
Sense ascens										19	24,7%	19	24,7%
Total		8	10,4%	6	7,8%	14	18,2%	30	39,0%	19	24,7%	77	100,0%

Taula 12. Distribució i percentatge dels ascensos en Jené.

Així doncs, pel que fa a les tendències generals dels locutors trobem un predomini per marcar les síl·labes tòniques de les paraules, sobretot entre un 5% i un 40%. Les que gairebé no marquen són les àtones. Trobem els mateixos grups diferenciats d'abans: per una banda Cuní, Peran, Garcia Melero i Puig, que segueixen la tendència general sense mostrar diferències significatives entre ells, i per l'altra, dos locutors singulars, Barberà i Jené. Barberà presenta la majoria de síl·labes marcades amb un ascensos que més elevats que els altres locutors, i Jené, ben al contrari, la majoria dels seus ascensos es troben en la franja baixa, de 5% a un 40%.

7.3 La inflexió final

La inflexió final (IF) és la part més important del contorn entonatiu, ja que és la que aporta més càrrega significativa. Comprèn l'últim segment tònic o nucli del contorn i els segments posteriors fins a arribar al final.

En el nostre corpus, segons la direcció i el moviment tonal de la inflexió tonal, hem trobat 6 dels 8 patrons que es descriuen a Font-Rotchés (2007):

- Patró 1 IF. Descendent → és el patró neutre i els seus contorns es perceben no interrogatius, no emfàtics, però sí acabats.
- Patró 2 IF. Ascendent (10-80%) → és el patró suspens i els seus contorns es perceben no interrogatius no emfàtics i inacabats.
- Patró 3 IF. Ascendent (+80%) → és el patró interrogatiu i els seus contorns es perceben interrogatius, no emfàtics i acabats.
- Patró 4 IF. Amb nucli elevat (10-50%) → és un patró emfàtic i els seus contorns es perceben emfàtics, no interrogatius i acabats.
- Patró 5 IF. Ascendent-descendent → és un patró emfàtic.
- Patró 7 IF. Amb nucli elevat (+50%) → és un patró interrogatiu i emfàtic.

A la taula 13, que trobem a continuació, es mostren els patrons melòdics que utilitza cada presentador juntament amb el nombre de contorns. A la 14, es mostra el número total de contorns que tenim dels sis locutors, segons el patró, i el percentatge que representa del total de contorns.

	Barberà				Cuní			Peran					Garcia Melero			Jené			Puig		
patrons melòdics	1	2	3	7	1	2	4	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	4	1	2	3
n. contorns	5	2	2	1	1	3	1	3	3	1	1	1	3	2	1	3	2	1	5	2	2

Taula 13. Patrons melòdics en la inflexió final. Detall del nombre de contorns per patró i locutor.

Patrons	1	2	3	4	5	7	Total
n. contorns	20	14	6	3	1	1	45
%	44%	31%	13%	7%	2%	2%	100%

Taula 14. Patrons melòdics en la inflexió final. Detall del nombre de contorns per patró.

La tendència en l'ús dels diversos patrons és molt semblant en tots sis presentadors ($p=0.866$). El patró 1 (44%) i el 2 (31%) són els més utilitzats i sumen un 75% del total. Tot seguit trobem el patró 3, amb un 13% dels casos, el patró 4, amb un 7%, i els patrons 5 i 7, amb una presència molt reduïda, del 2%.

Finalment, quant al ventall de patrons que utilitzen, en primer lloc trobem a Peran utilitzant 5 patrons (1, 2, 3, 4 i 5), en segon lloc a Barberà utilitzant-ne 4 (1, 2, 3 i 7) i, per últim, els 4 presentadors restants, Cuní, Garcia Melero, Jené i Puig, que n'empren només 3 (1, 2 i 3 en el cas de Garcia Melero i Puig i 1, 2 i 4 en el cas de Cuní i Jené).

8. LES CONCLUSIONS

Un cop finalitzada aquesta anàlisi sobre l'entonació dels locutors que presenten programes informatius o seccions de caràcter informatiu, com ara una entrevista en un magazín, podem afirmar que no hi ha una única tendència clara que ens permeti definir amb exactitud un únic model entonatiu en aquest àmbit — tal com es constata a Font-Rotchés i Paloma (en premsa) als titulars de les notícies.

Si bé pel que fa al primer pic i a la inflexió final, sí que trobem similituds importants entre tots sis presentadors, no ocorre el mateix al cos del contorn, ja que en aquesta part és on es donen les diferències significatives.

Quant a la tendència general, gairebé sempre els contorns presenten anacrusi i primer pic i la majoria de primers pics es troben o bé en la primera vocal tònica (T) o en una síl·laba àtona posterior (AP). El cos acostuma a ser extens i la majoria de paraules presenten un ascens, que sol ser discret, d'entre un 5% i un 40% d'elevació tonal, el qual es troba generalment en una síl·laba tònica, ja sigui final (TF), inicial o medial, o en síl·laba final, ja sigui tònica (TF) o àtona (AF). La inflexió final sol presentar un patró 1, propi de les declaratives, o un 2, propi dels enunciats no acabats. Del patró 3, propi de les preguntes, i del 4, propi de les emfàtiques, en què es focalitza la darrera paraula, en trobem pocs casos, i només un exemple de cada dels emfàtics 5 i 7.

Deixant de banda aquestes tendències generals, cada presentador mostra un estil individual i alhora trets compartits amb els altres que descrivim tot seguit:

Jaume Barberà, tot i que segueix aquestes tendències, presenta característiques particulars i significatives en el cos dels contorns. És el que marca el percentatge més alt de paraules en les vocals tòniques i el que presenta una major tendència a fer ascensos més elevats que la resta de locutors. La seva locució, doncs, és molt marcada, amb ascensos remarcables (superiors a un 20%) a les síl·labes tòniques de la majoria de paraules, que el caracteritza amb un ritme peculiar i directe que transmet seguretat i convenciment als oients.

Montse Jené és l'altra presentadora amb característiques pròpies i diferents a la resta. Segueix la tendència general, però els seus percentatges d'elevació tonal són discrets, gairebé tots entre un 5% i un 40%. D'aquesta manera provoca un discurs més pla, que en certs moments pot arribar a ser monòton, perquè, tot i que marca la majoria de

paraules amb ascensos discrets —que li donen un ritme— no hi fa èmfasis importants que captin l'atenció dels oients.

Cuní, Peran, Garcia Melero i Puig segueixen la tendència general i mostren trets en comú en el primer pic, en el cos i en la inflexió final. En realitat, els seus trets melòdics del cos del contorn no són ni tan marcats ni amb ascensos tan elevats, com Barberà, ni són ascensos tan discrets, com els de Jané. Tots quatre se situen enmig dels dos.

De tots quatre, Peran i Puig són els que tenen un posició més central i amb més característiques comunes amb tothom. Per contra, Barberà i Jené són els més singulars, presentant només algunes similituds amb els dos presentadors anteriors.

Com a conclusió, cal que dir que la hipòtesi que ens plantejàvem al principi no s'ha validat, ja que no existeix un model únic d'entonació compartit entre els presentadors de programes informatius o seccions d'entrevistes en magazins informatius, però sí que hem pogut descriure unes tendències generals que les comparteixen tots, unes altres de més específiques, que només les tenen en comú alguns locutors, i unes altres que són característiques de només un d'ells.

9. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Badia i Margarit, A. (1968): "Algunes normes de prosòdia catalana, segons les rimes de Carles Riba", Tübingen, Max Niemeyer.
- Bolinger, D.L. (1986): *Intonation and its parts*. Stanford, Stanford University Press.
- Bolinger, D.L. (1989): *Intonations and its uses*. Stanford, Stanford University Press.
- Bonet, E. (1984): *Aproximació a l'entonació de català*, Tesi de Llicenciatura, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Cantero, F.J. (2002): *Teoría y análisis de la entonación*, Barcelona, Edicions de la Universitat de Barcelona.
- Cantero Serena, F. J. / Font-Rotchés, D. (2009): «Protocolo para el análisis melódico del habla». *Estudios de Fonética Experimental*, XVIII. p. 17-32.
- Chomsky, N. i M. Halle (1968): *The sound pattern of English*. New York, Harper & Row.
- Cruttenden, A. (1986). *Intonation*. Cambridge University Press.
- Danes, F. (1960): "Sentence intonation from a functional point of view". *Word*, 16
- De-la-Mota, C.; Rodero, E. (2010). *La demarcación entonativa y el énfasis en la locución de los editoriales de boletines informativos radiofónicos*. *SEL 2010*, Santiago de Compostela.
- Escudero, D.; Aguilar, L.; Vanrell, M.M.; Prieto, P. (2012). «Analysis of inter-transcriber consistency in the Cat_ToBI prosodic labelling system», *Speech Communication* 54, 566-582.
- Fernández Planas, A.; Martínez Celdrán, E .; Carrera i Sabaté, J.; Román Montes de Oca, D. (2006): "Declarativas e interrogativas en Tortosa y Lleida: comparación de su entonación". *Estudios de fonética experimental*, ISSN 1575-5533, n. 15, p. 165-209.
- Fernández Planas, A.; Martorell, L.; Hoogeveen, D. (2007): "Aproximació a l'entonació del català de valència en el marc del projecte AMPER". *Estudios de fonética experimental*, ISSN 1575-5533, n. 16, p. 99-118.

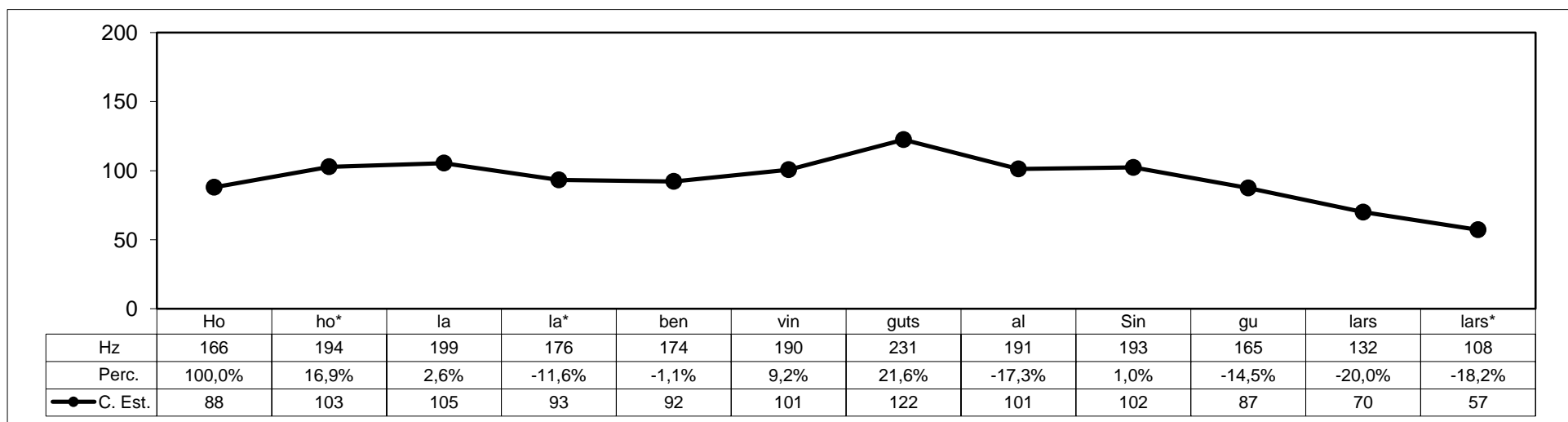
- Fernàndez Planas, A.; Martínez Celdrán, E.; Carrera i Sabaté, J. (2005): "Diferències dialectals del català a partir de les oracions interrogatives absolutes amb «que». *Estudios de fonética experimental*, ISSN 1575-5533, n. 14, p. 329-353.
- Font-Rotchés, D. (2007): *L'entonació del català*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Font-Rotchés, Dolores, Machuca, Maria J. (2010): "Énfasis en los eslóganes publicitarios de radio y televisión". *Icono 14, Revista de Educación y nuevas tecnologías*, n. A4, Madrid, pp. 591-605
- Font-Rotchés, Dolores i Paloma Sanllehí, David (2010): 'Notas sobre los énfasis de palabra en los titulares televisivos'. *Icono 14. Revista de Educación y nuevas tecnologías*, n. A4, Madrid, pp.481-499.
- Font-Rotchés, Dolores (2011): 'Èmfasis bàsics de l'entonació en els contorns del català central'. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Lloret, M.R; Pons, C. (ed.): *Noves aproximacions a la fonologia i la morfologia del català*. Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, pp. 193-216.
- Font-Rotchés, Dolores; Torras, Francina (2012): 'Poesia, ritme i entonació', *Temps d'educació*, 42, pp. 81-102.
- Font-Rotchés, Dolores; Paloma, David (en premsa): 'Tendencias entonativas en los titulares televisivos en catalán', *Círculo de Lingüística Aplicada*.
- Hirst, D.J. i A. Di Cristo, A. I R. Espesser (2000): " Levels of representation and levels of analysis for the description of intonation systems", dins M. Horne (ed): *Prosody: Theory and Experiment*. Dordrecht, Kluwer Academic Press, pàgs. 51-87.
- Jones, D. (1909): *Intonation Curves*. Leipzig/Berlin, Teubner.
- Lacerda, A i A.M. Badia i Margarit (1948): *Estudios de fonética y Fonología catalanas*. Madrid
- Lieberman, P. (1967): *Intonation, perception and language*. Cambridge, Massachussets, M.I.T.Press
- Mascaró i Pons, I (1986): "Introducció a l'entonació dialectal catalana". *Randa*, 22, pàgs. 5-38.
- Navarro Tomás, T. (1944). *Manual de entonación española*. New York, Hispanic Institute.

- Paroo Nihalani, P i Po Lin, T. (1998). " *Intonation Patterns in News Broadcasts*". *World Englishes*, 17: 15–29
- Palmer, H.E. (1922): *English intonation, with systematic exercises*. Cambridge, Heffer.
- Pierrehumbert, J.B; I Beckman, M. (1988): *Japanese tone structure*. Cambridge, Mass., MIT Press.
- Prieto, P. (2009). «Tonal alignment patterns in Catalan nuclear falls». *Lingua* 119 (número especial sobre The phonology and phonetics of tone from a typological perspective, ed. by Kügler, F.; Downing, L.; Zerbian. S.), p. 865-880
- Prieto, P.; Cabré, T.; Vanrell, M. M. (2010). «L'Atlas interactiu de l'entonació del català i el traçat de les isoglosses entonatives del català». *Caplletra* 49, 201-226.
- Rodero, E. (2006). "Analysis of intonation in news presentation on television". A: Botinis, A. (coord.). *Experimental Linguistics*, University of Athens, 209-213.
- Salcioli, V. (1988a): *La entonación: estudio fonético-experimental de la entonación interrogativa catalana*. Tesi doctoral. Barcelona, universitat de Barcelona, Departament de Filologia Romànica.
- ‘t Hart, J., R. Collier & A. Cohen (1990): *A perceptual Study of Intonation. An experimental-Phonetic Approach to speech melody*. Cambridge, Cambridge University Press.
- Trager, G.L. I H.L. Smith (1951): *An outline of English Structure*. Norman, Okla., Battenburg Press. Ed Revisada: Washington, American Council of Learned Societies, 1957.
- Virgili Blanquet, V. (1971): "Notas sobre la entonación catalana". *Archivum*, XXI, pàgs. 359-377.
- Recasens, D. (1977): "Aproximació a les cadències tonals del català". *Anuari de Filologia*, 3, pàgs. 509-516.
- Wolters, M., Mixdorff, H. (2000): *Evaluating radio news intonation - autosegmental versus superpositional modelling*. ;In INTERSPEECH pp. 581-584

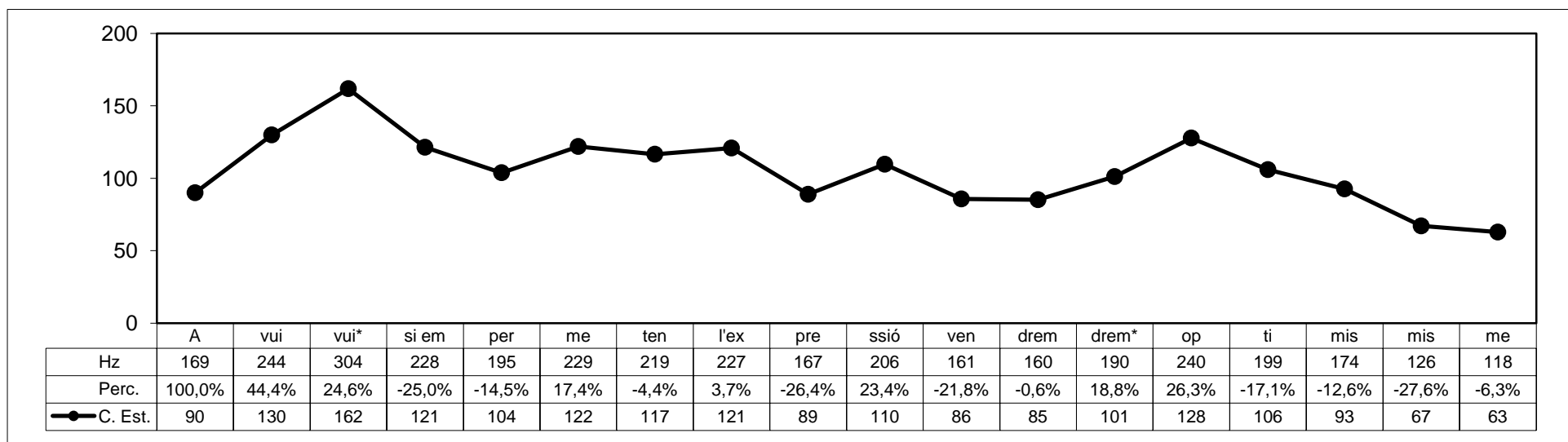
10. ANNEX

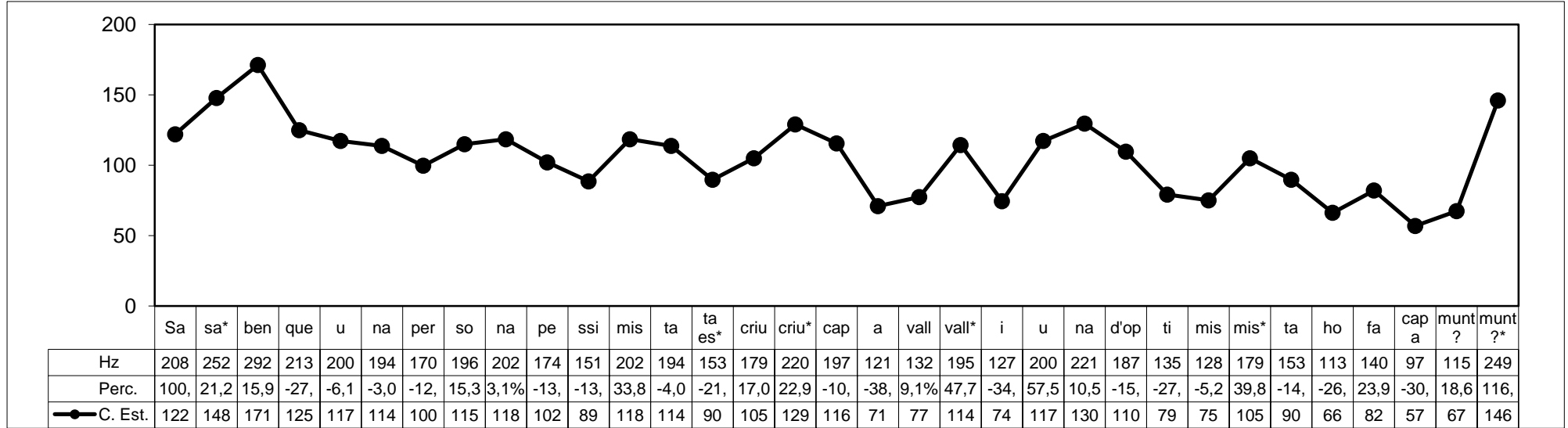
Jaume Barberà: JB-01-01

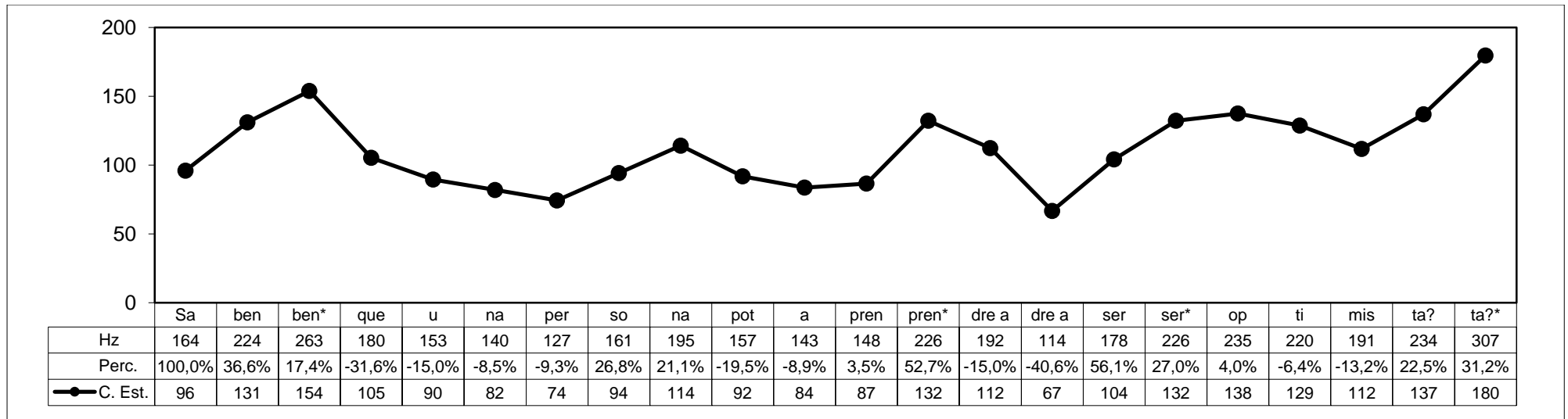
JB-01-02

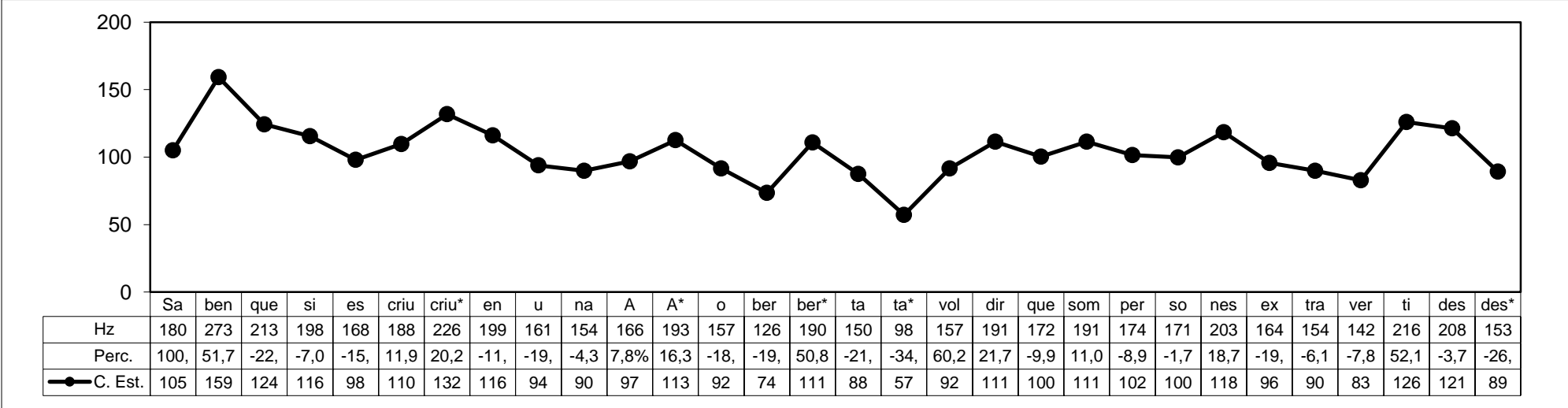
JB-01-03

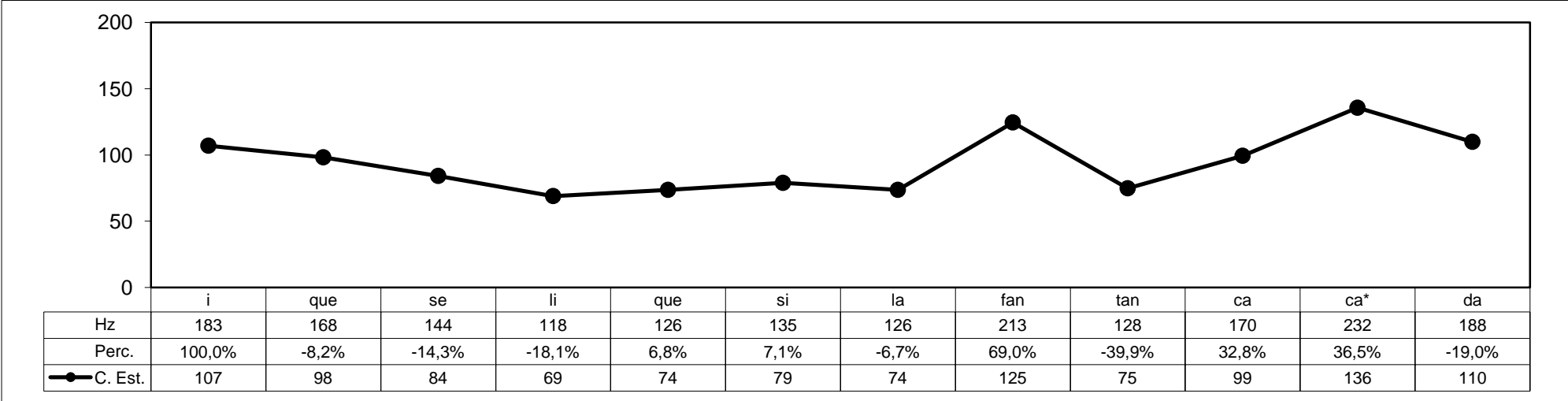
JB-01-04

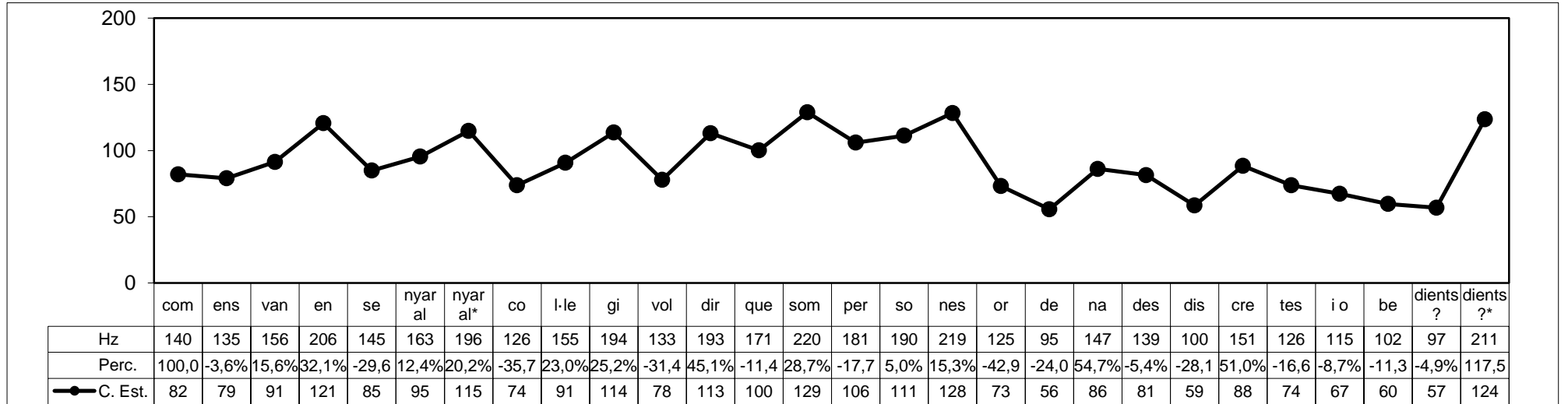
JB-01-05

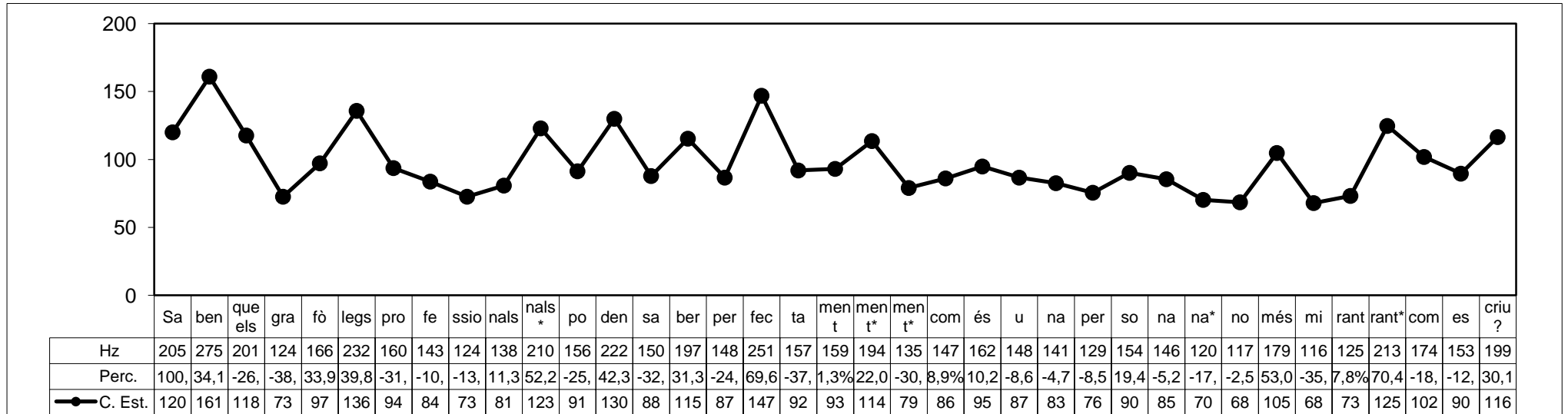
JB-01-06

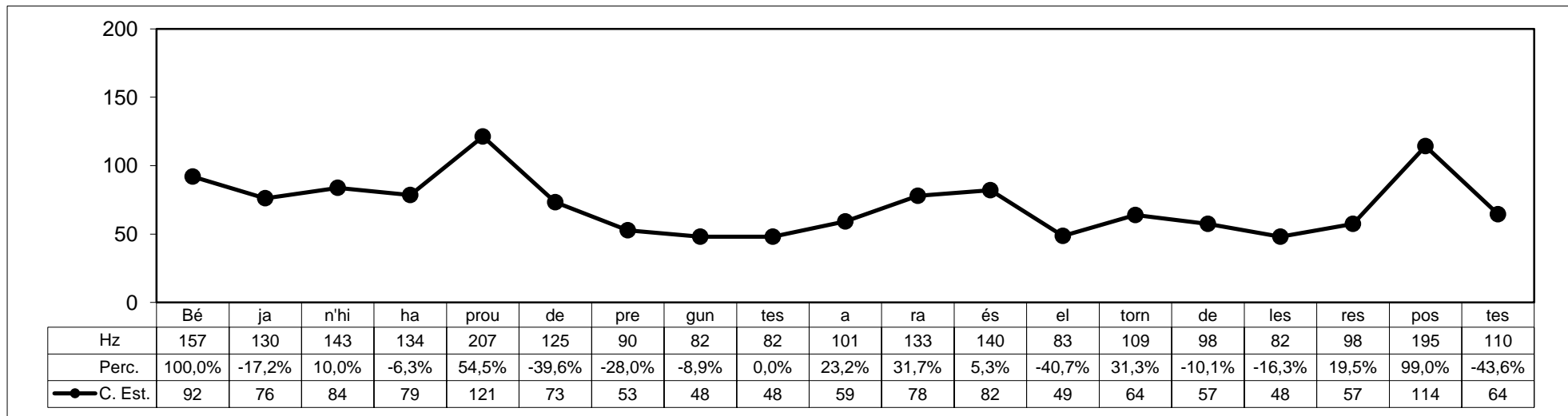
JB-01-07

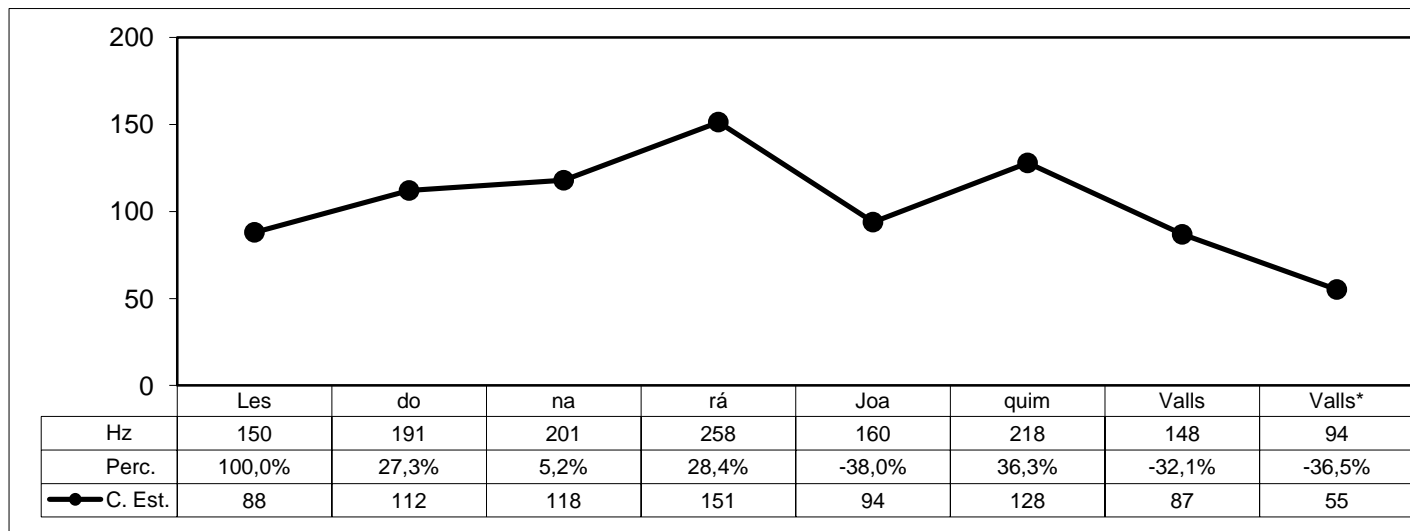
JB-01-08

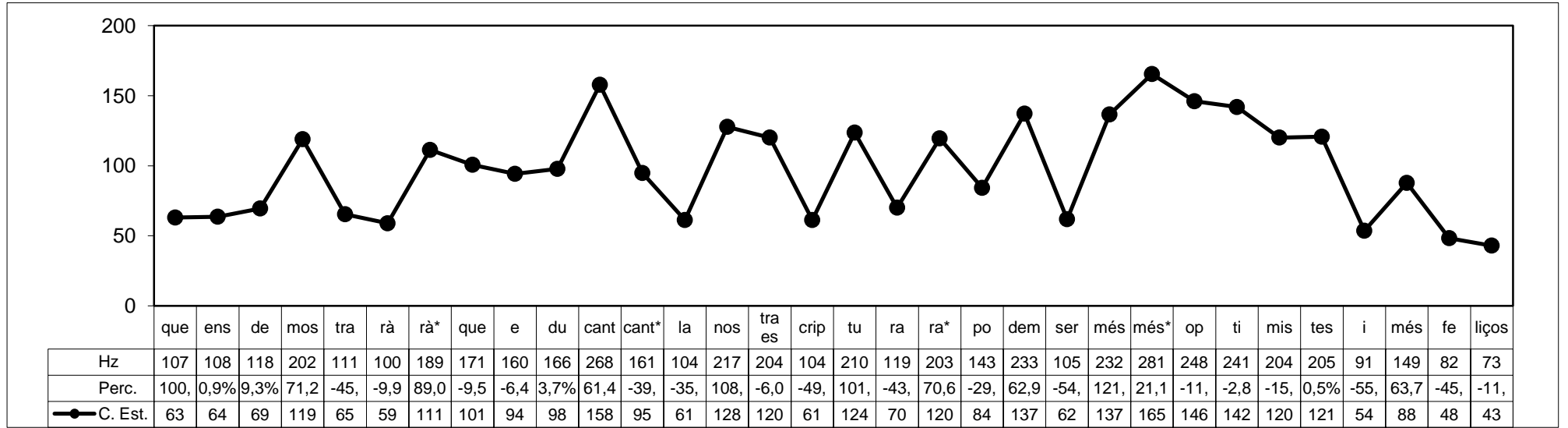
JB-01-09

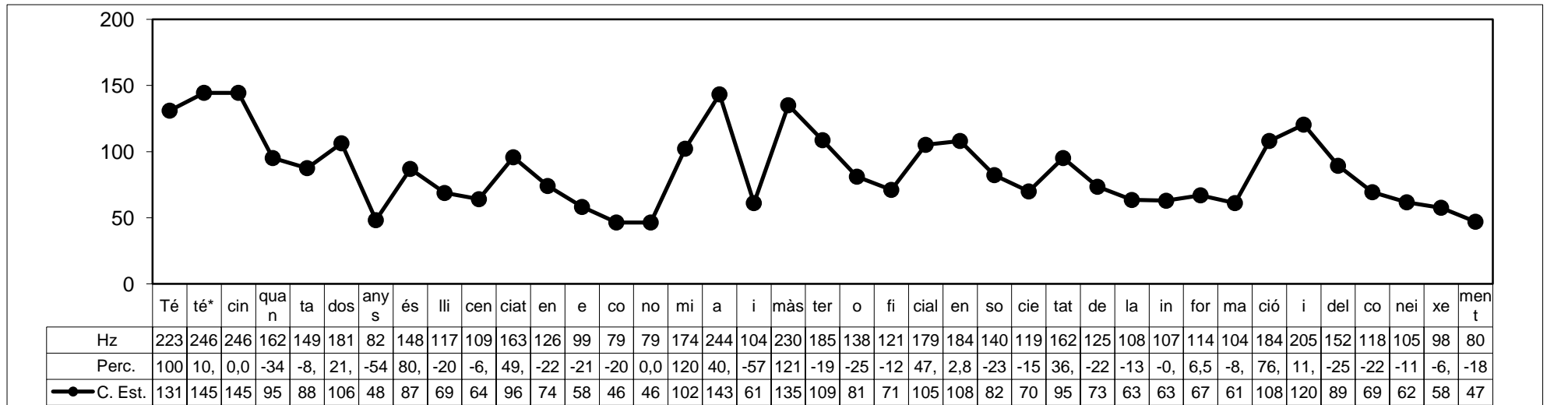
JB-01-10

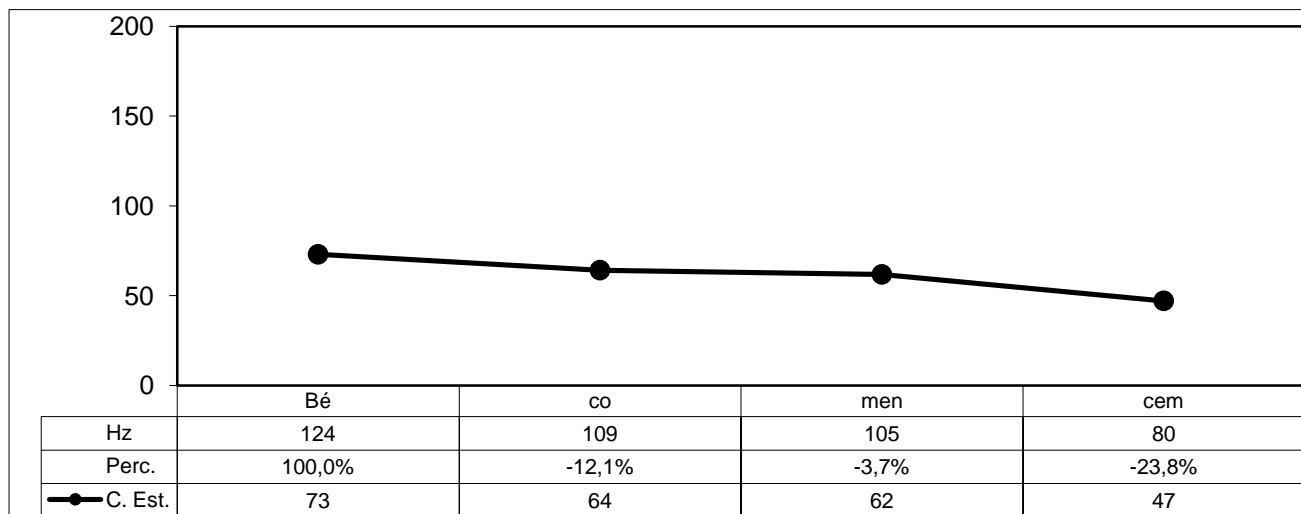
JB-01-11

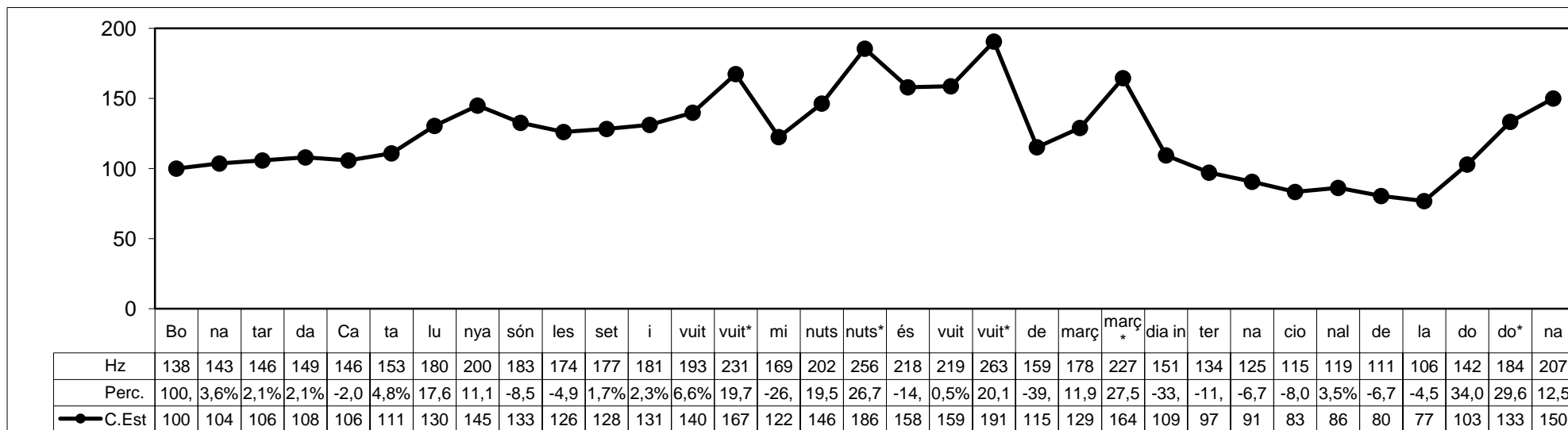
JB-01-12

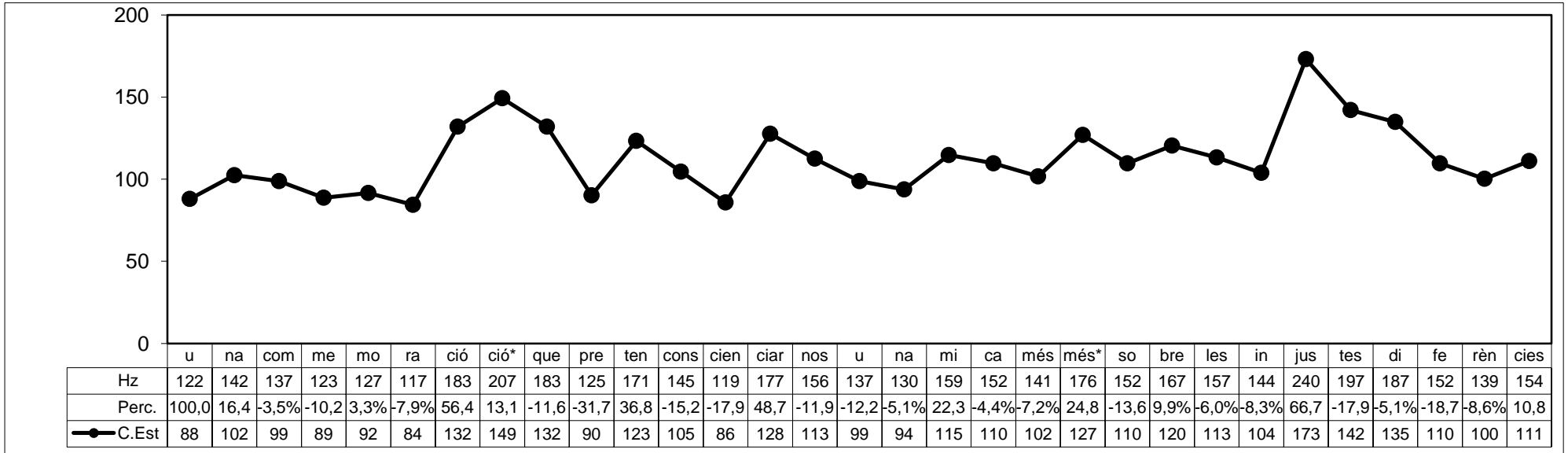
JB-01-13

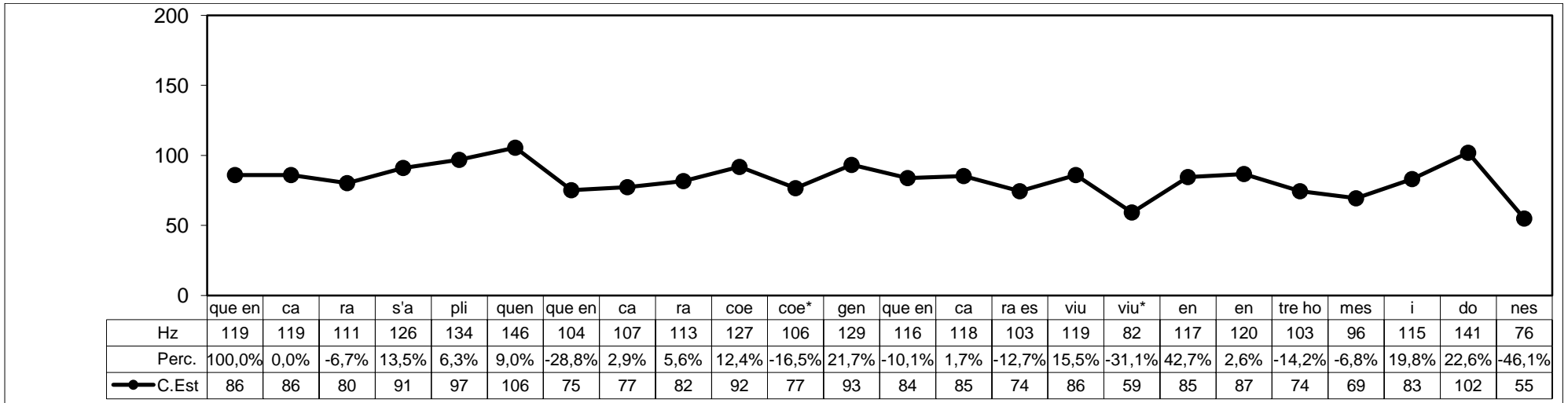
JC-01-01

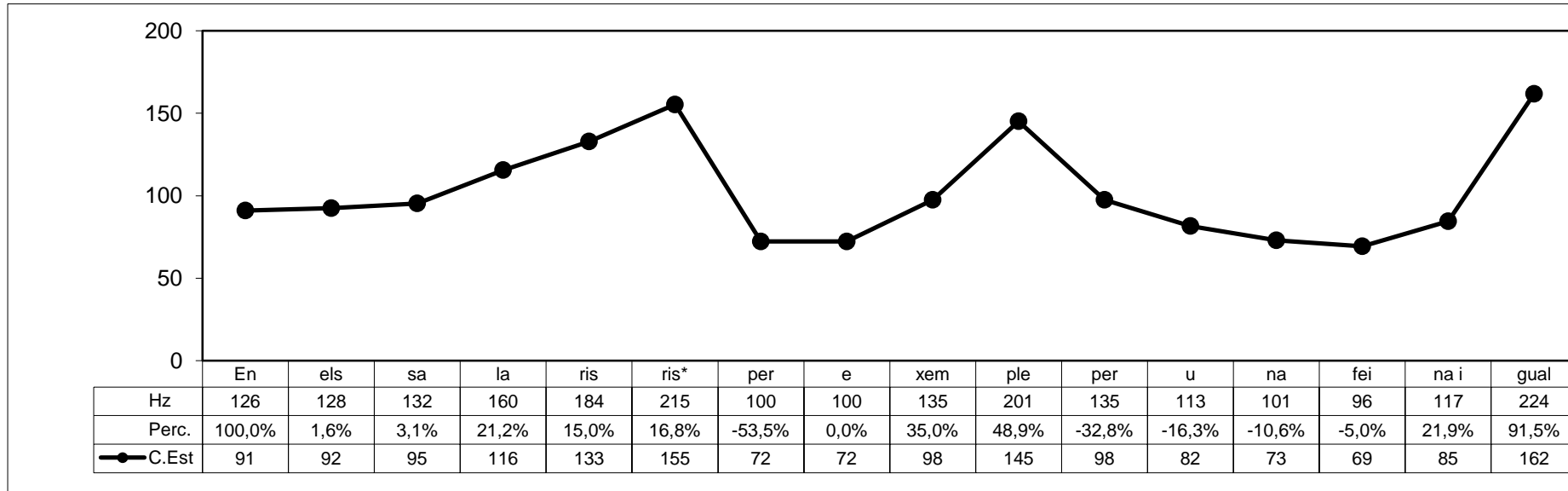
JC-01-02

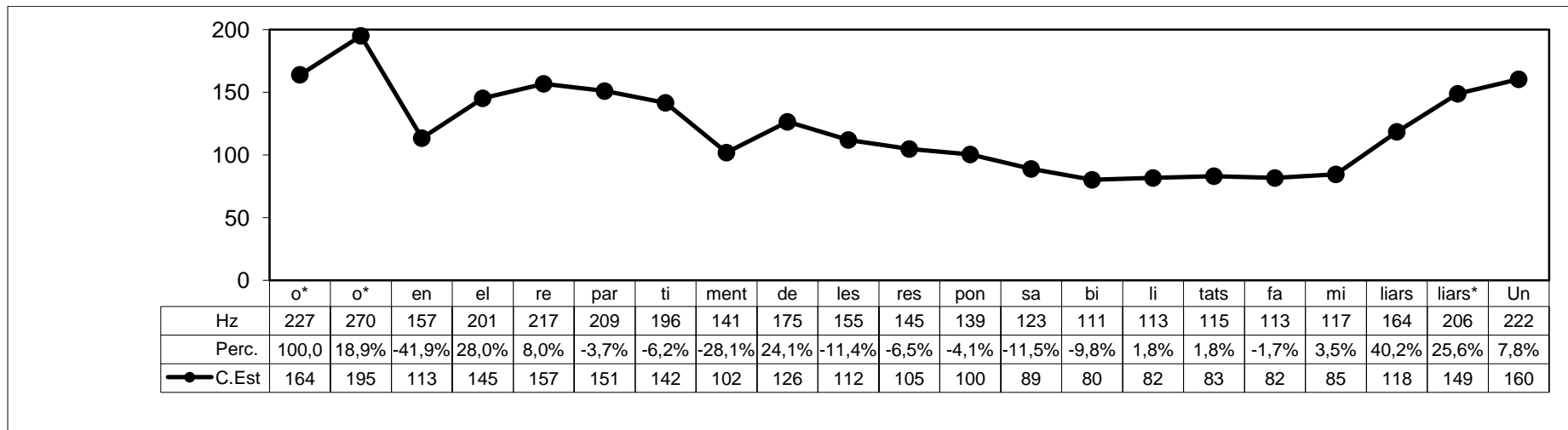
JC-01-03

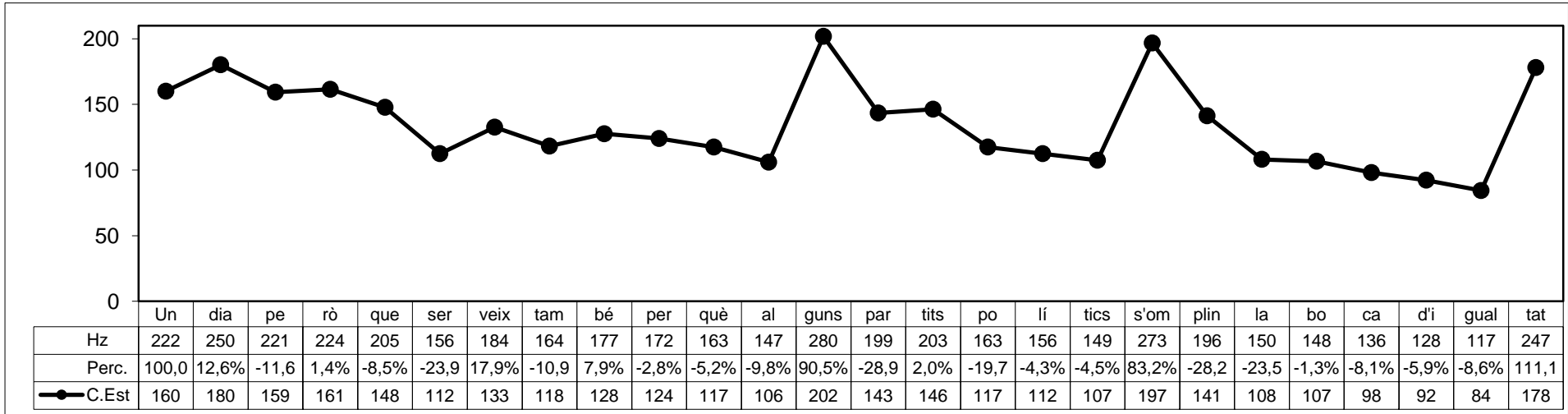
JC-01-04

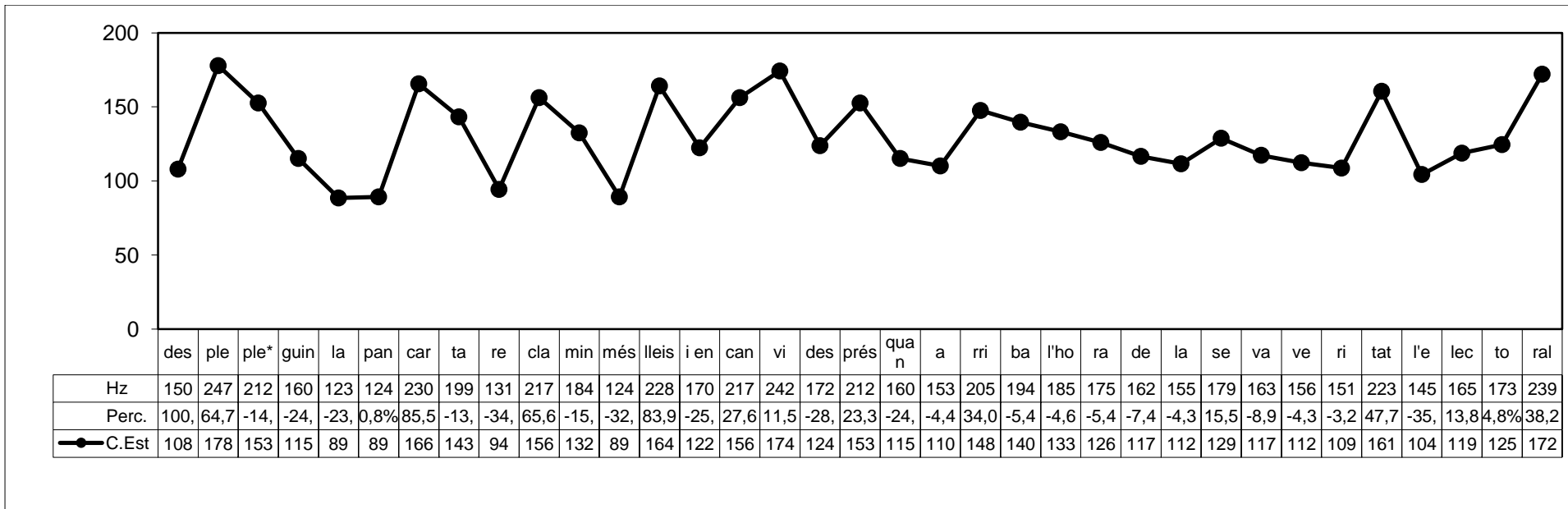
JC-01-05

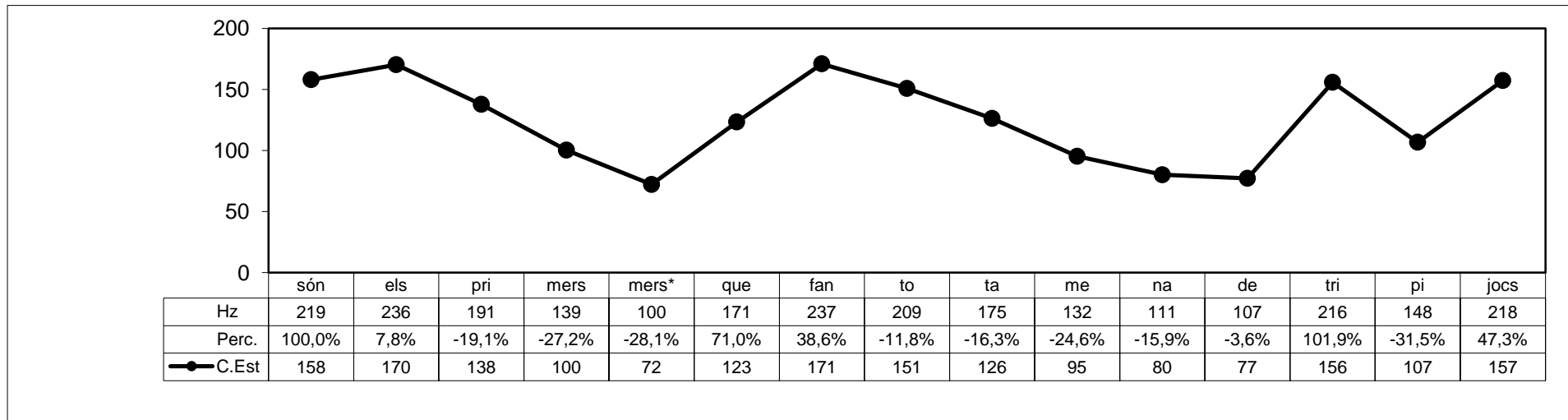
JC-01-06

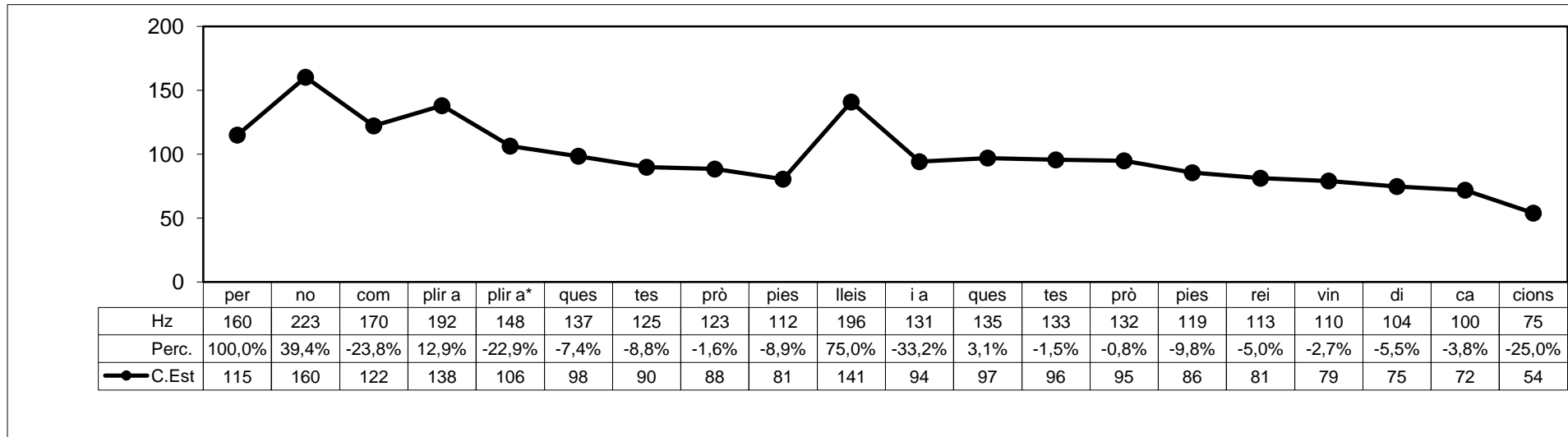
JC-01-07

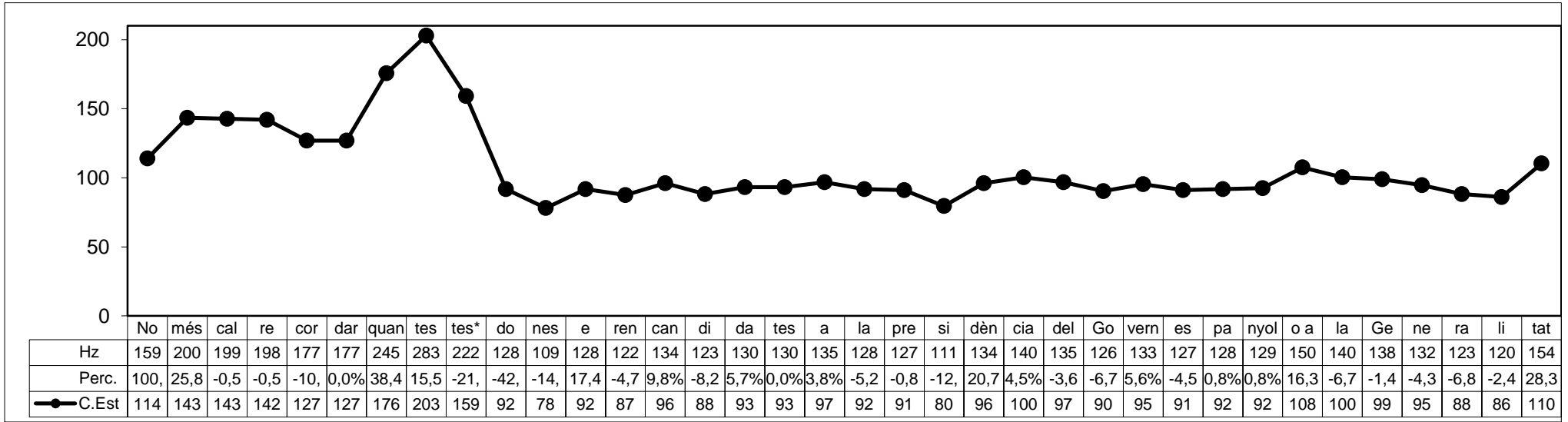
JC-01-08

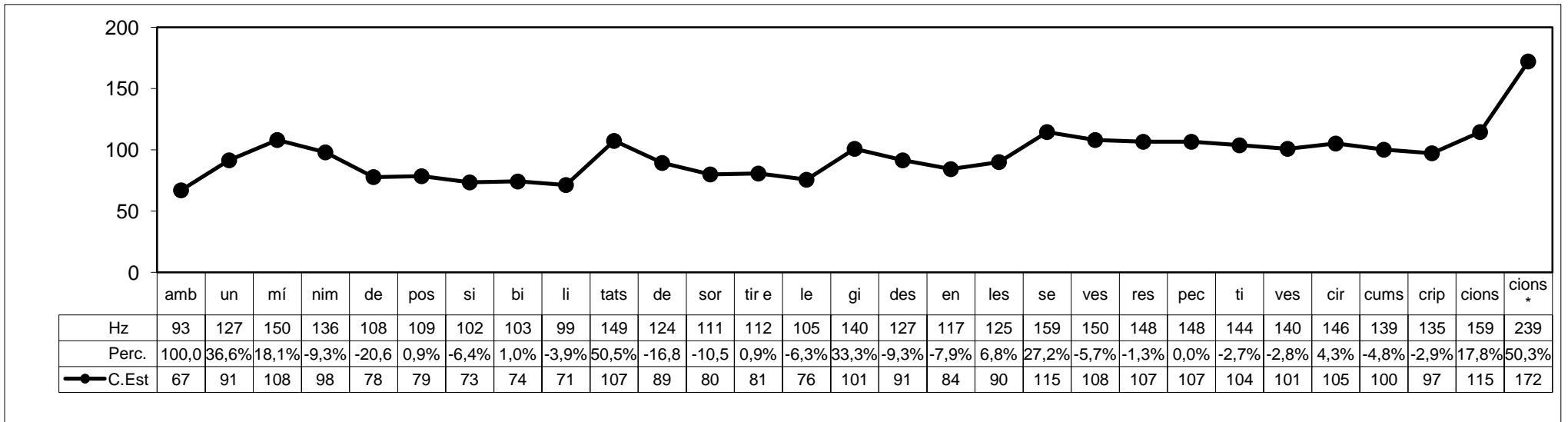
JC-01-09

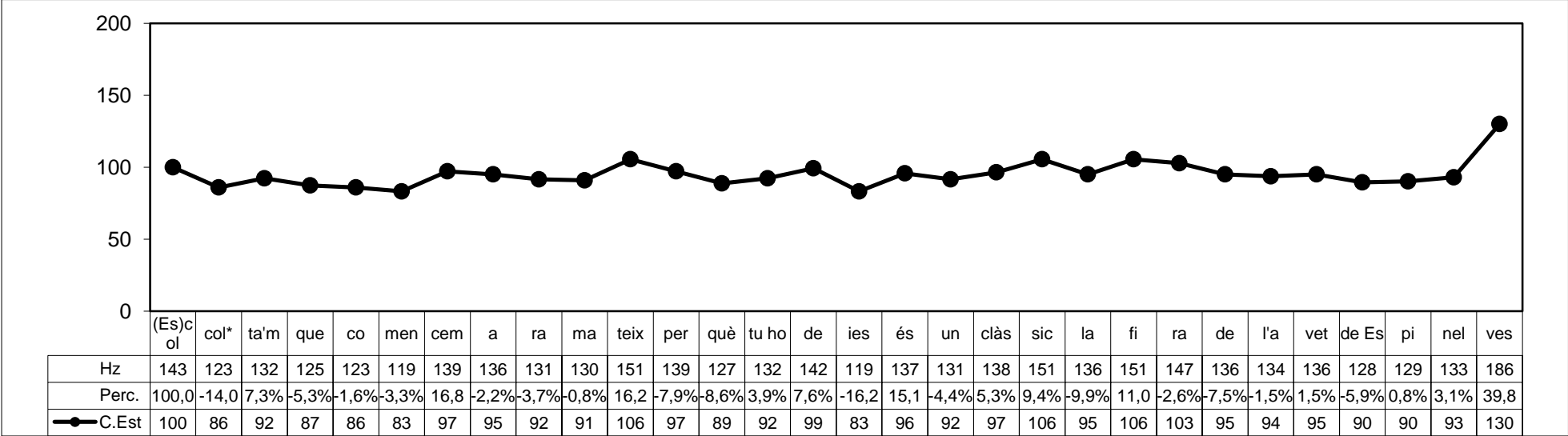
JC-01-10

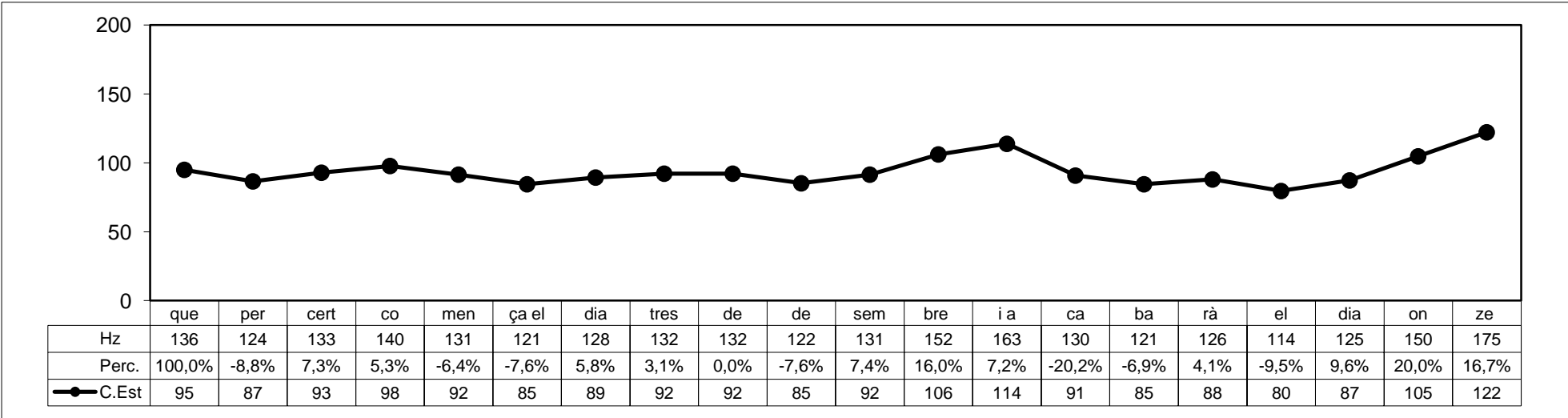
JC-01-11

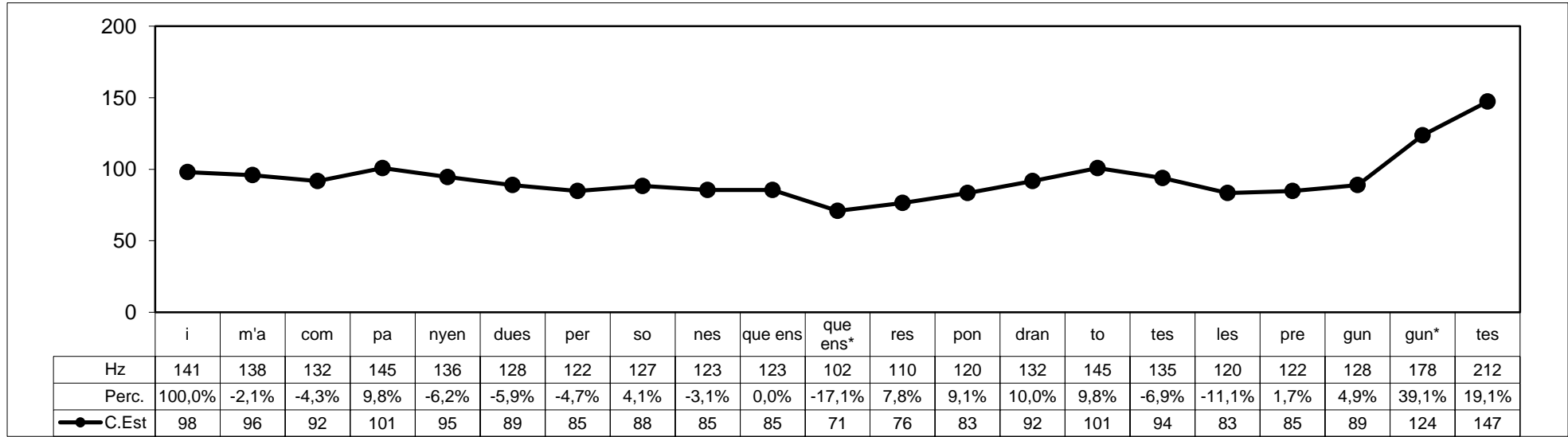
Espartac Peran: EP-01-01

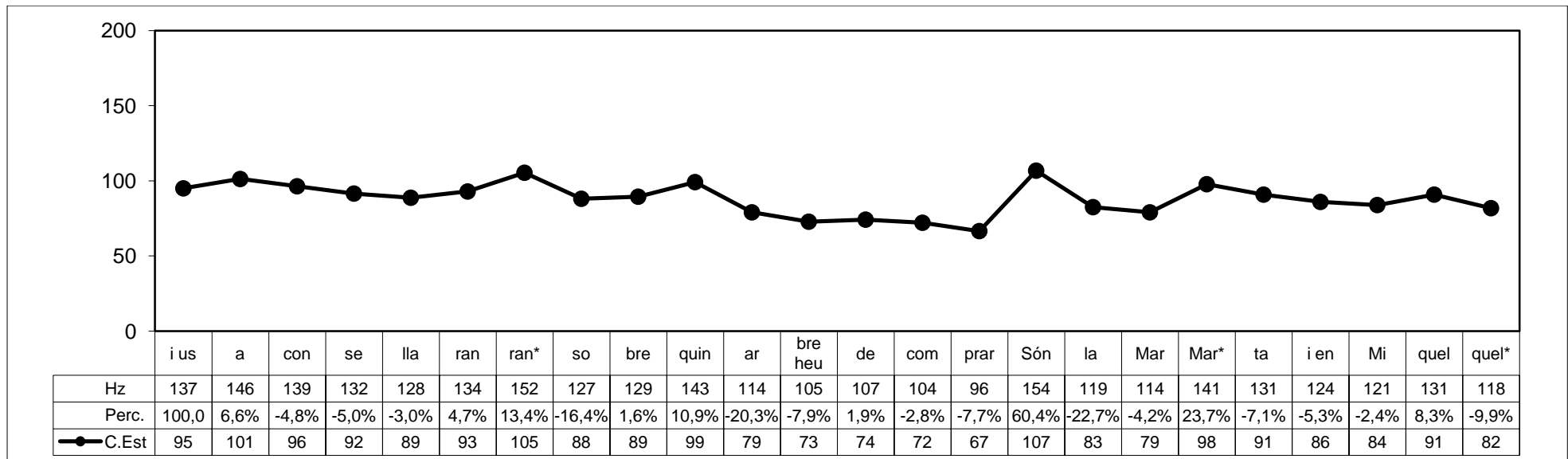
EP-01-02

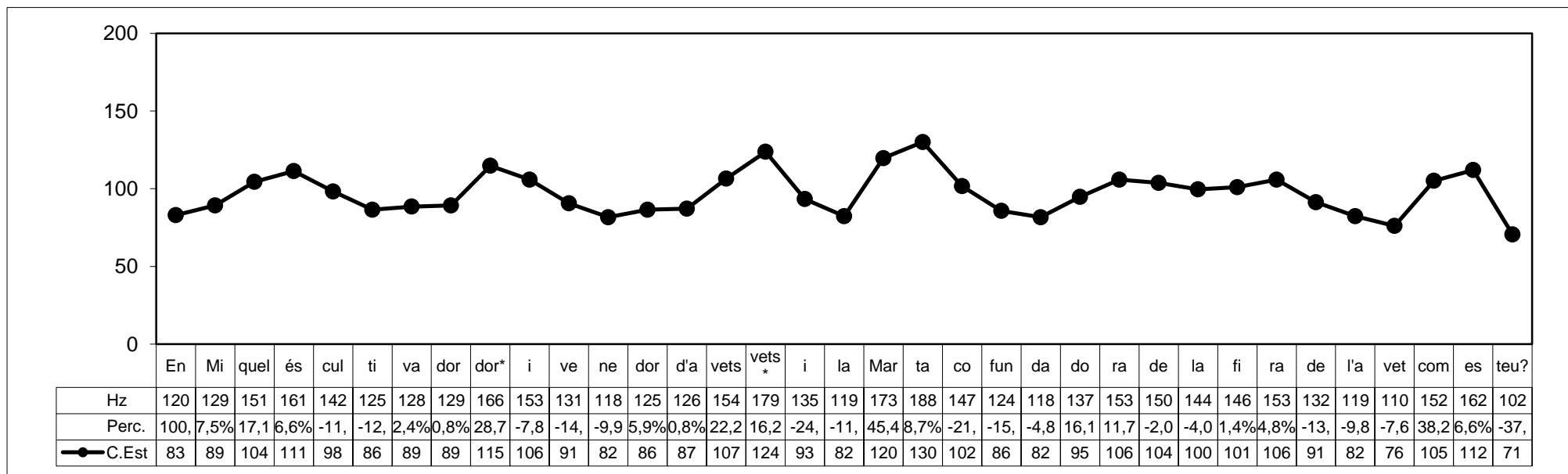
EP-01-03

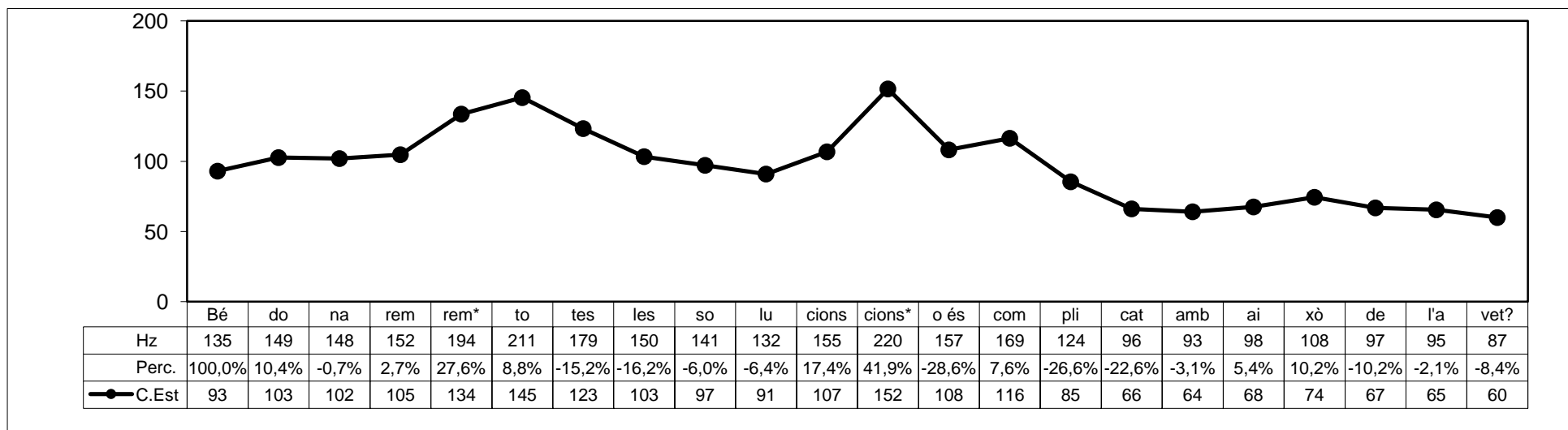
EP-01-04

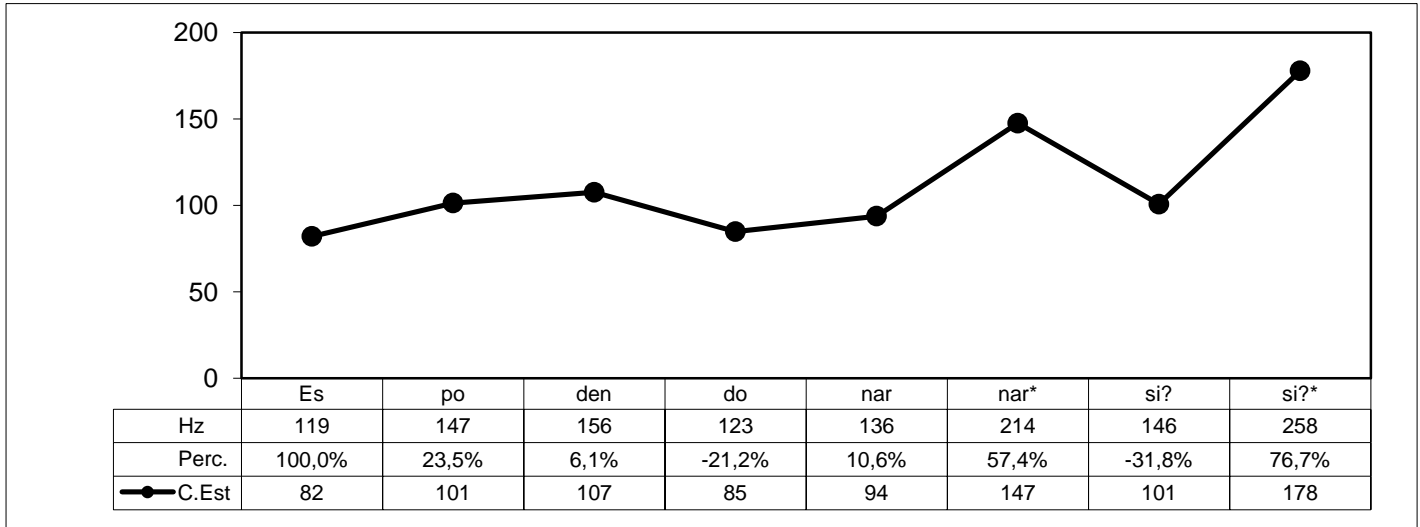
EP-01-05

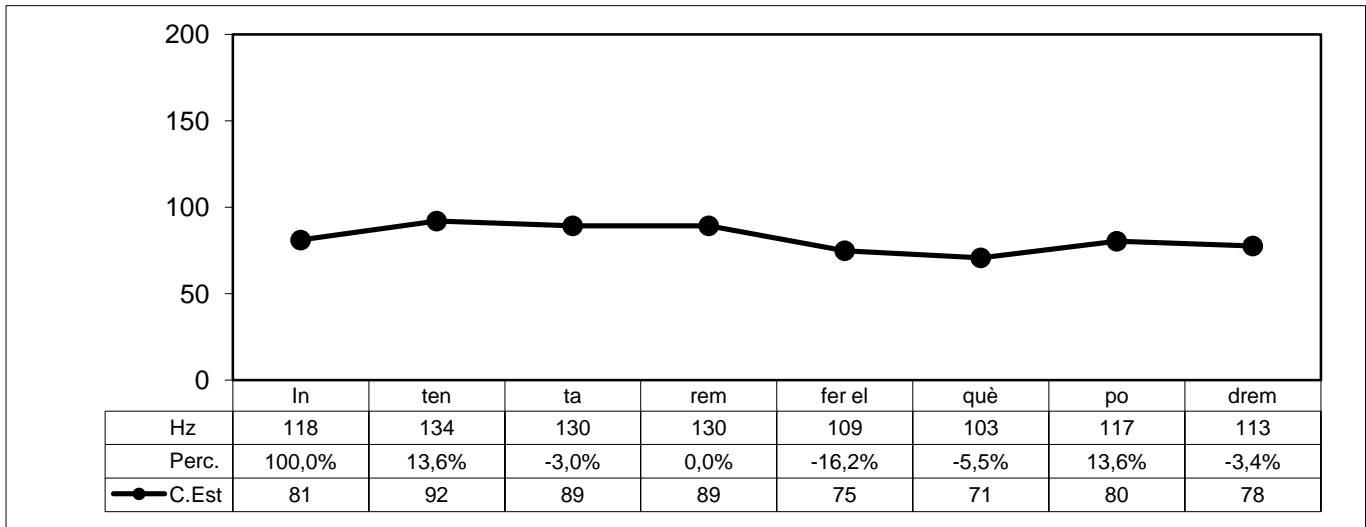
EP-01-06

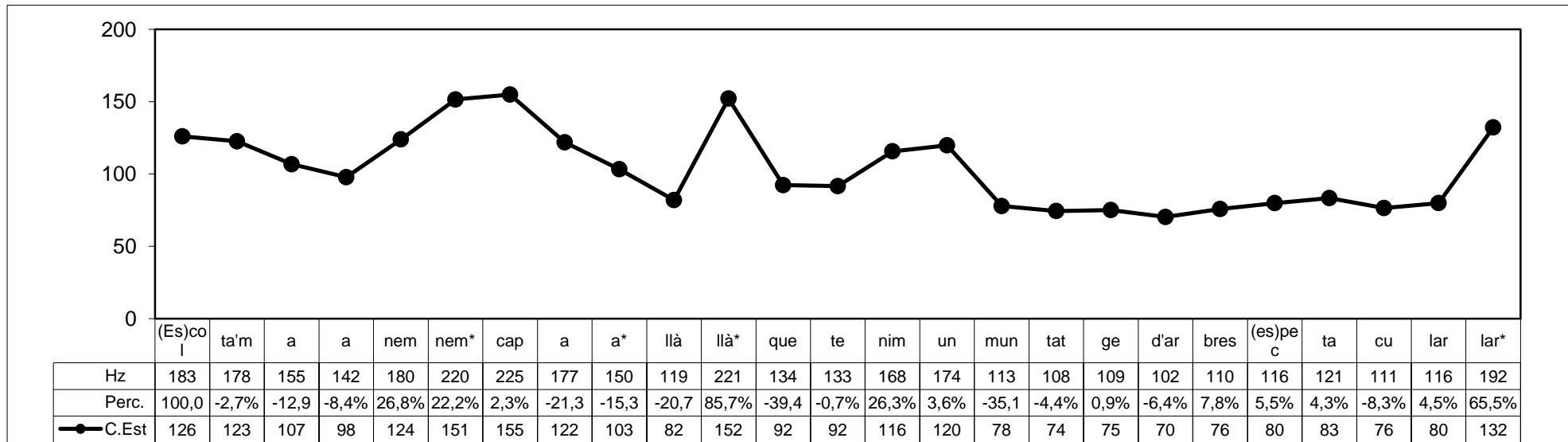
EP-01-07

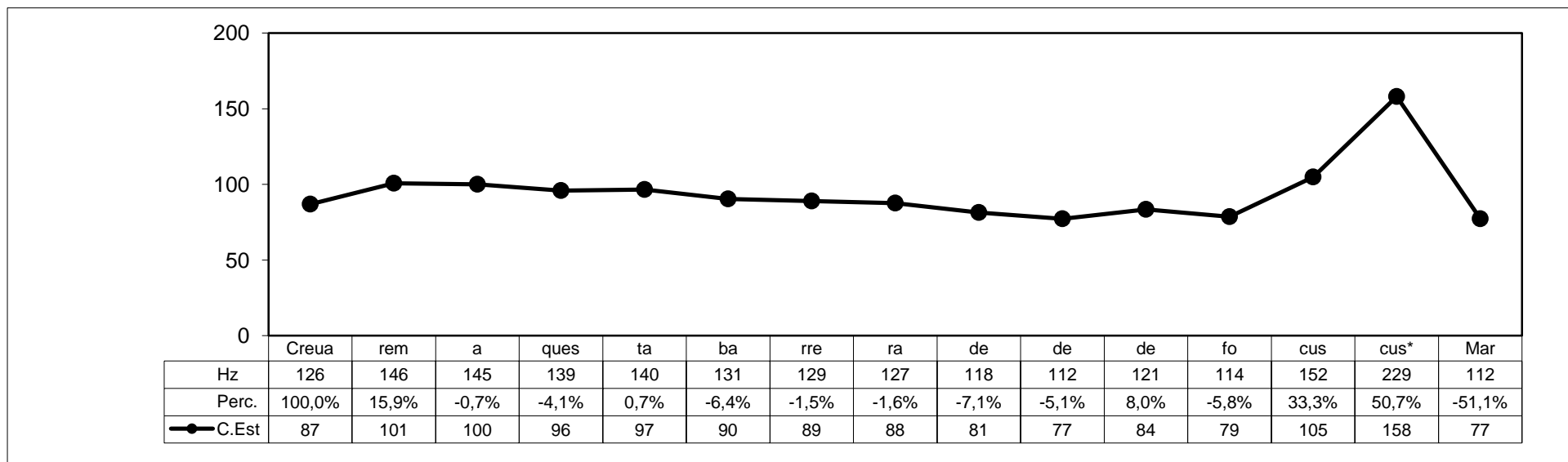
EP-01-08

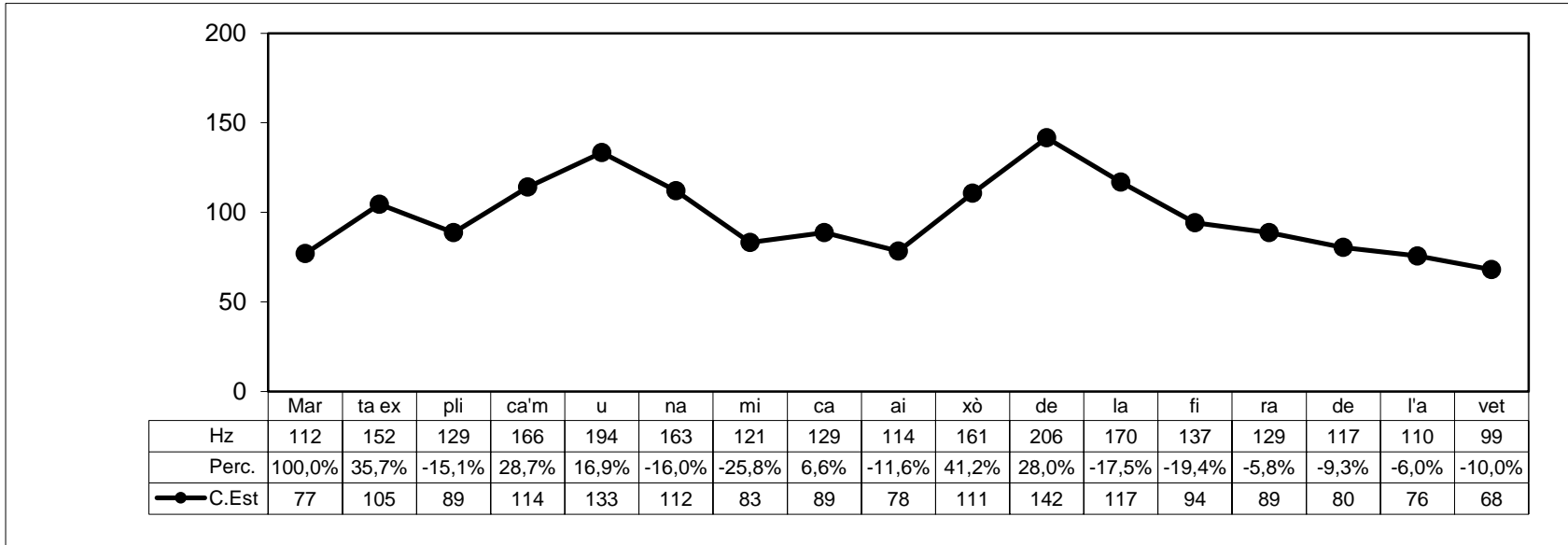
EP-01-09

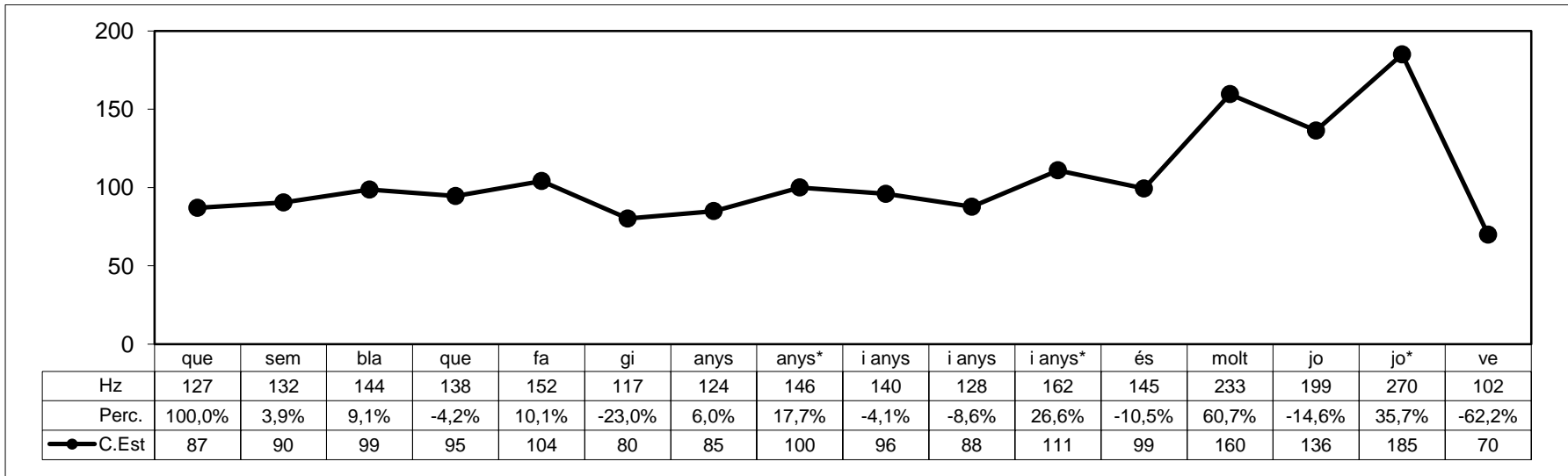
EP-01-10

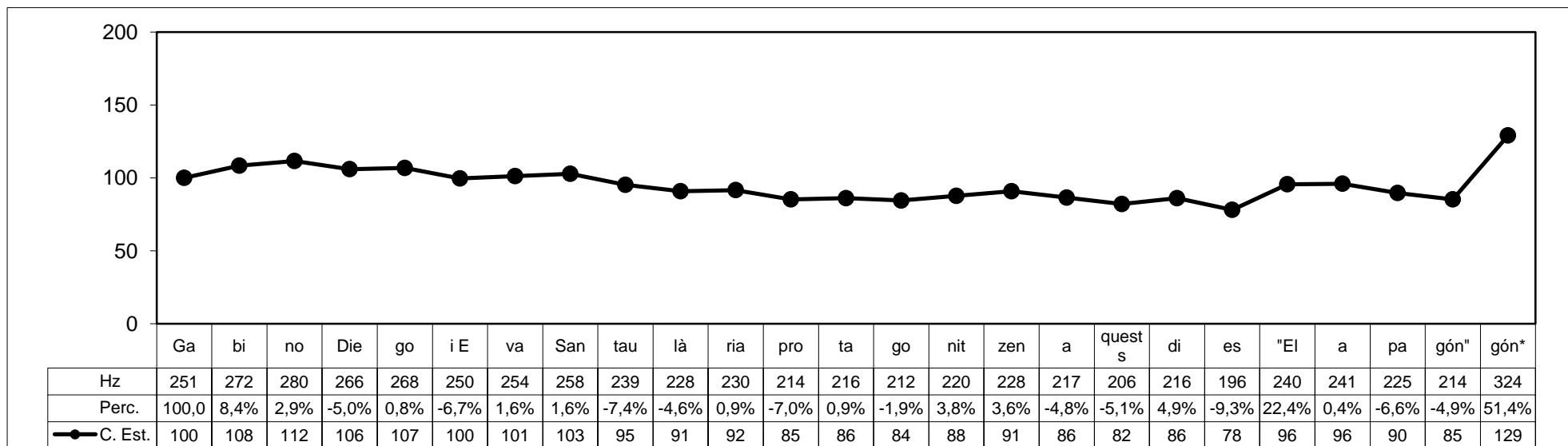
EP-01-11

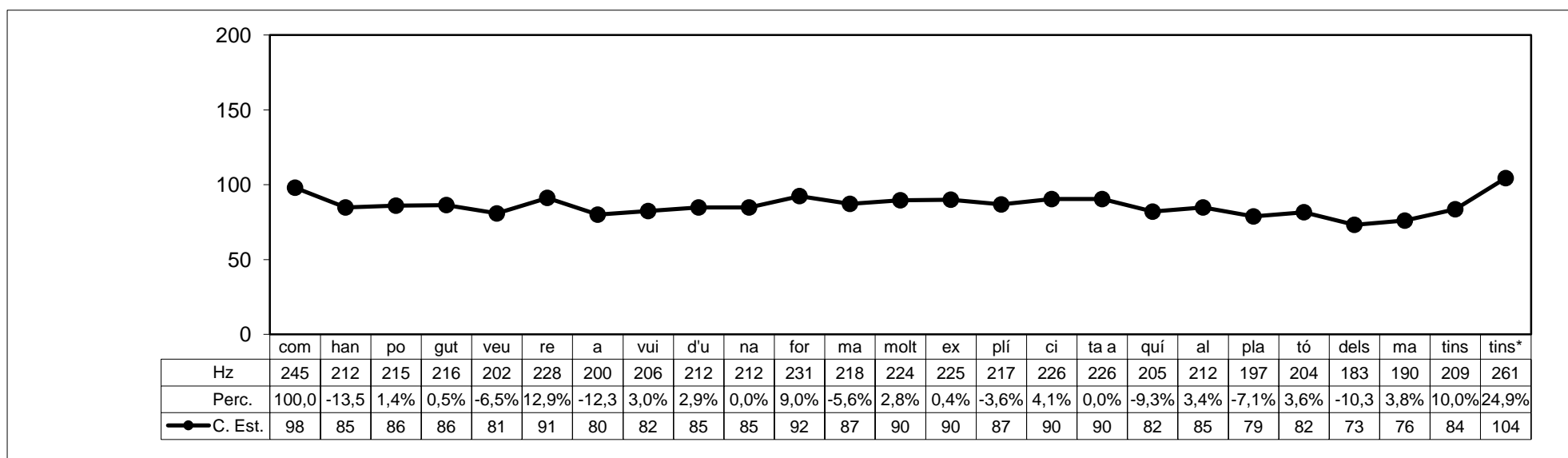
EP-01-12

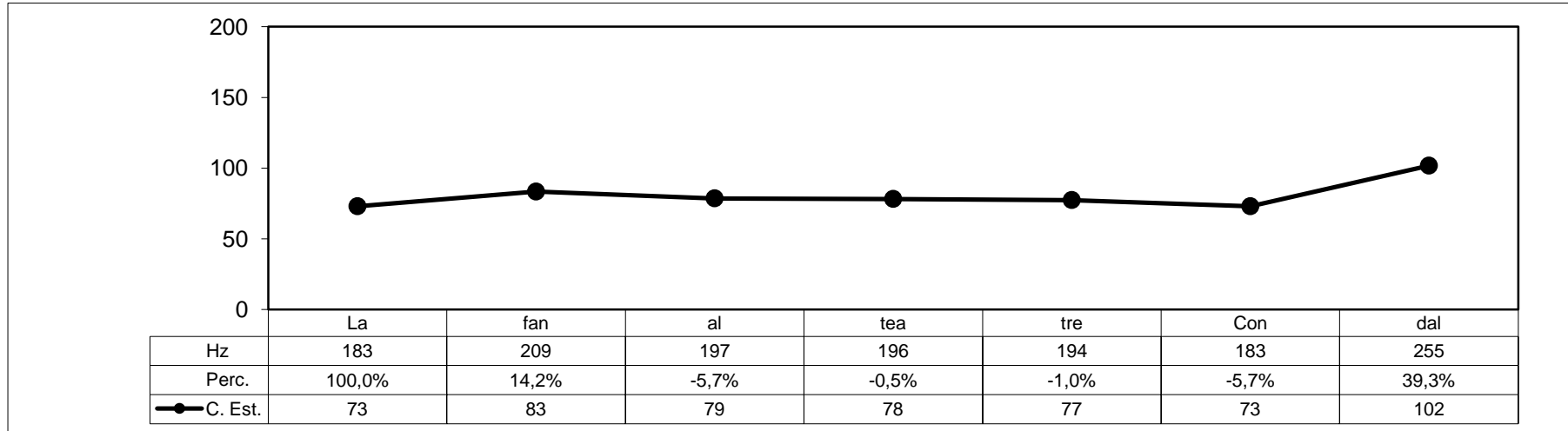
Helena Garcia Melero: HG-01-01

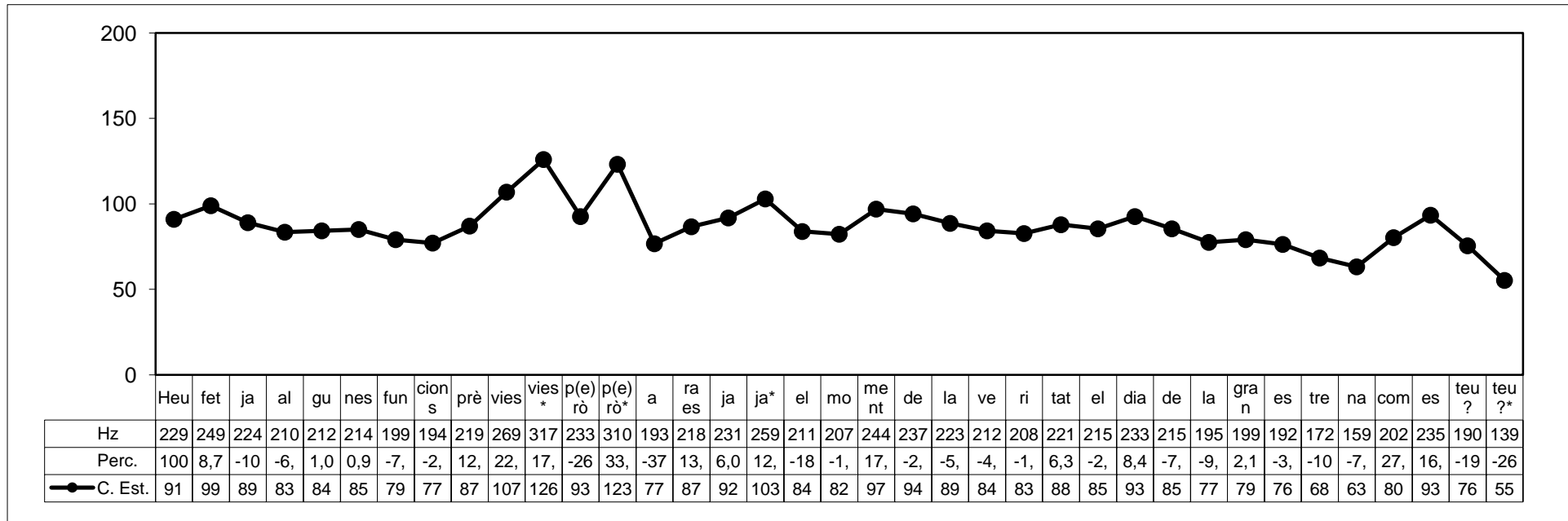
HG-01-02

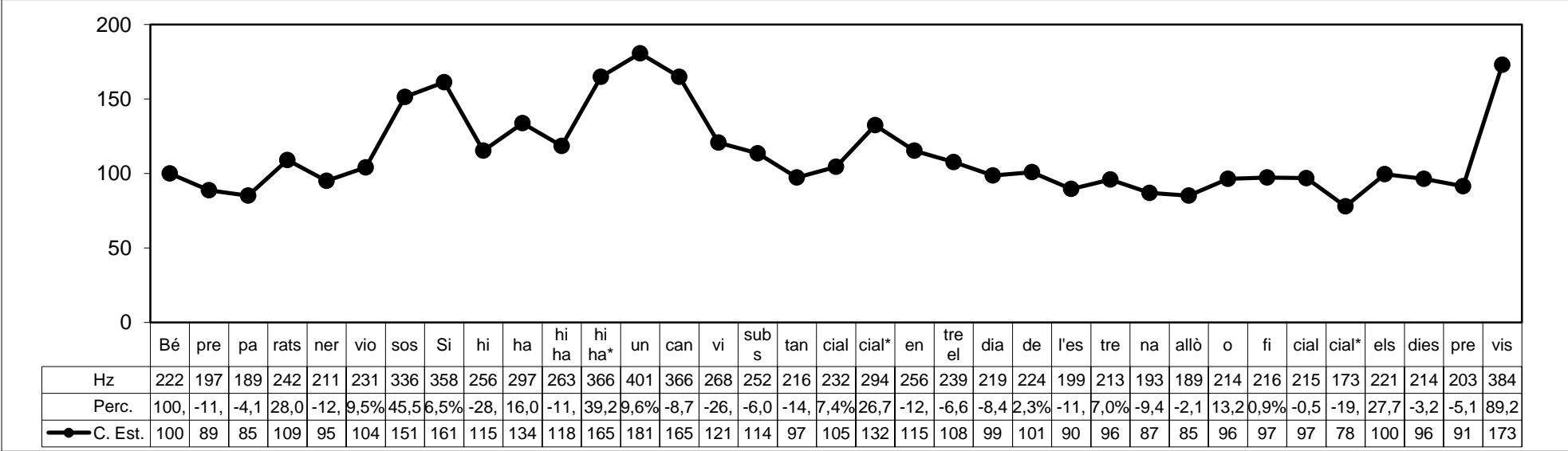
HG-01-03

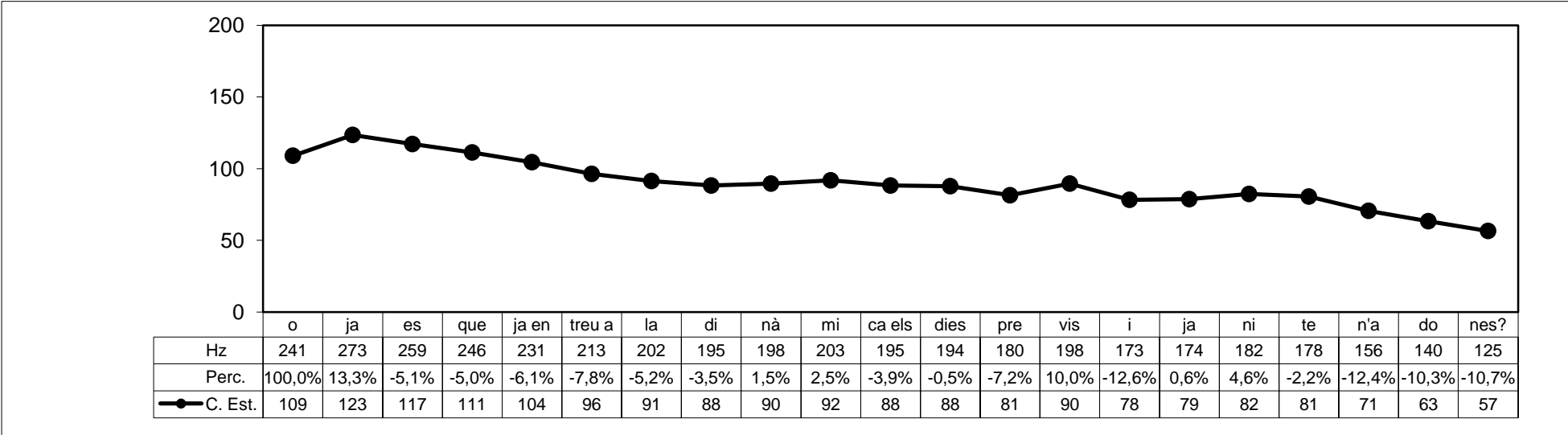
HG-01-04

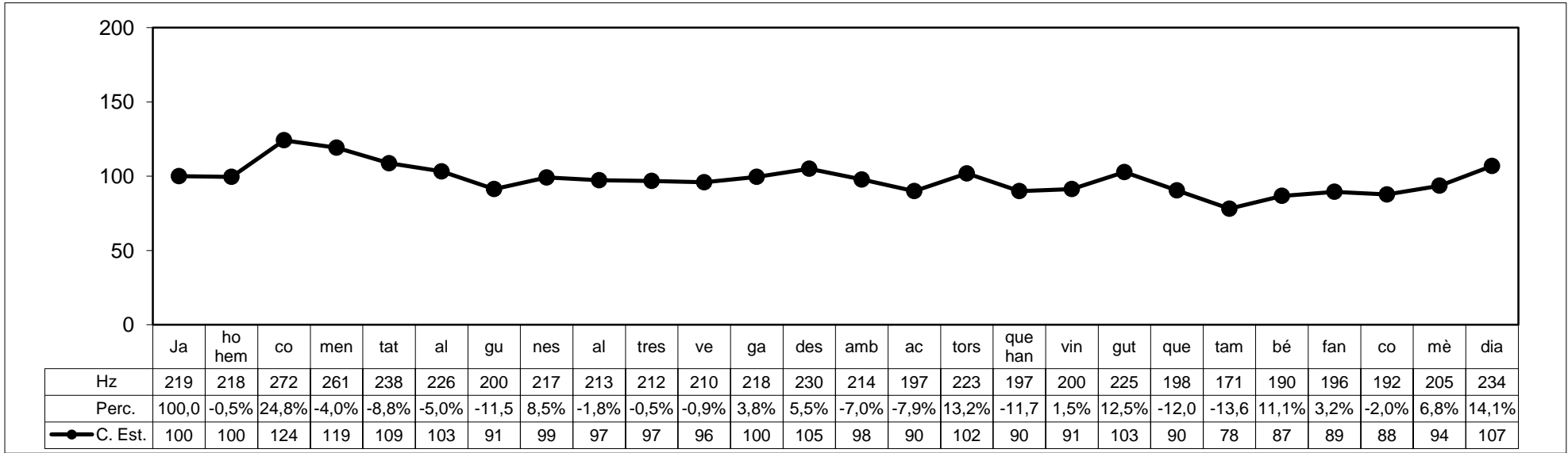
HG-02-01

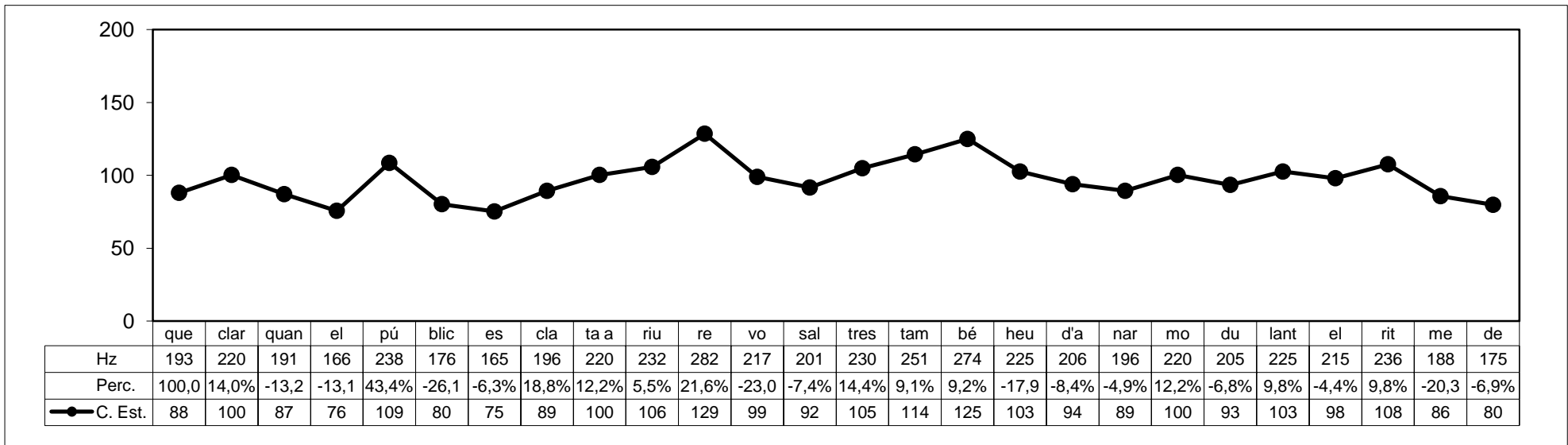
HG-02-02

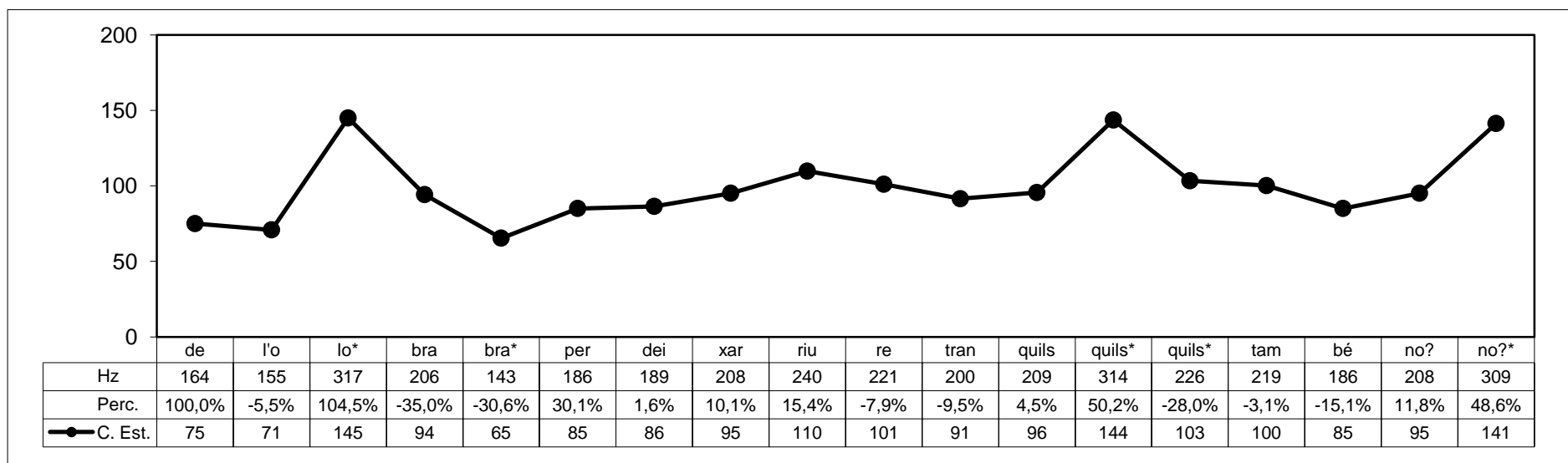
HG-03-01

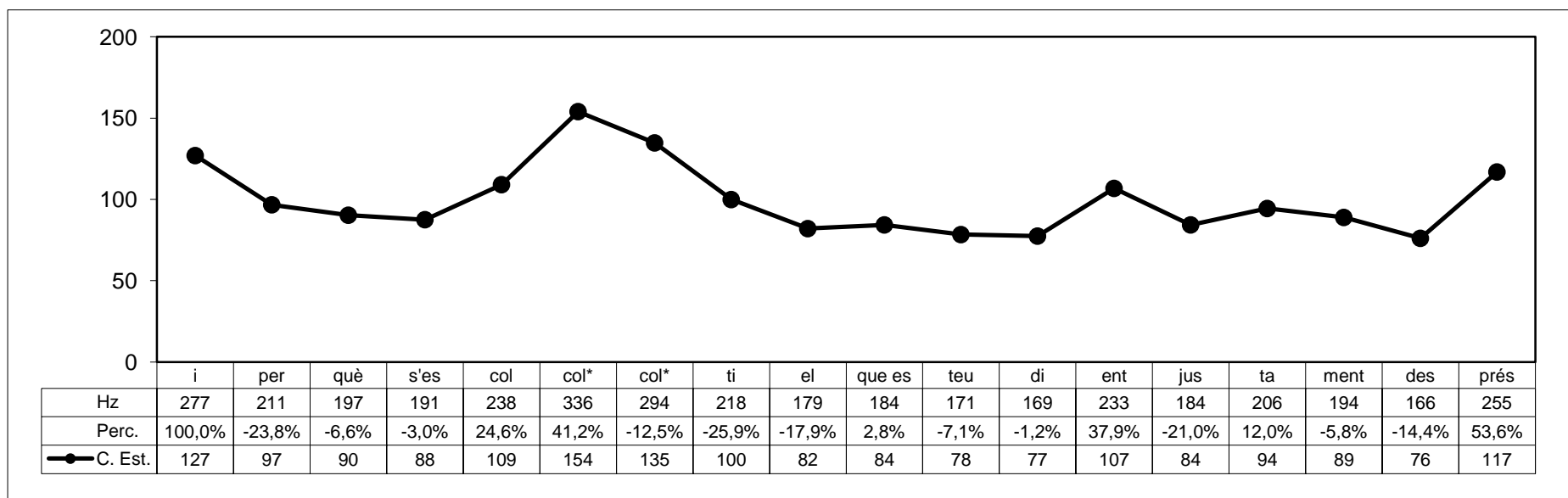
HG-03-02

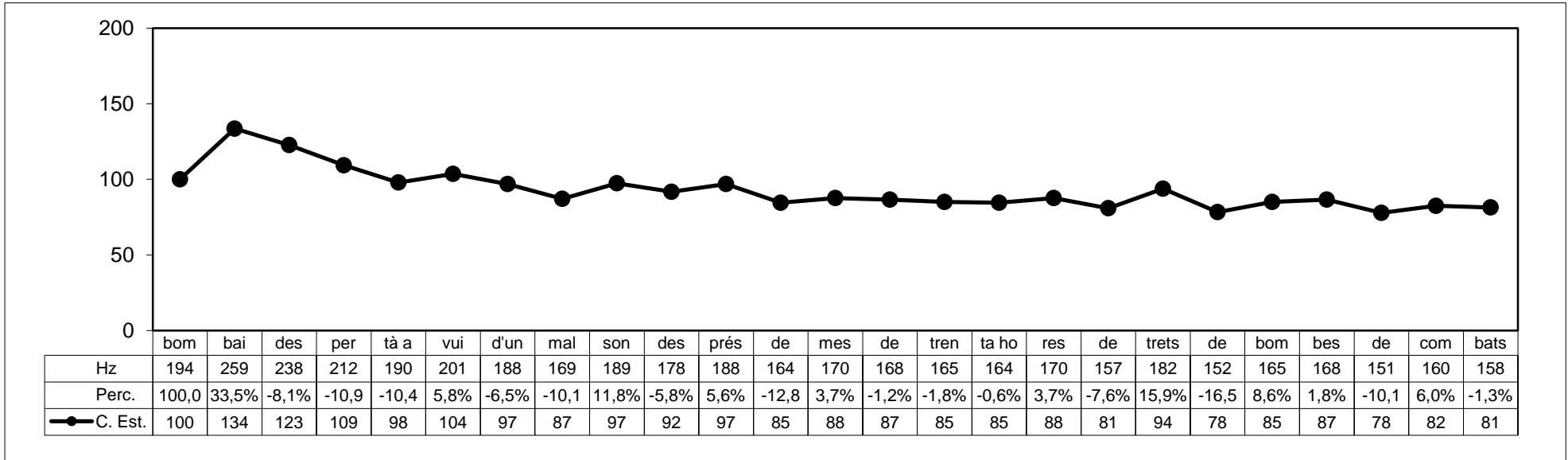
HG-03-03

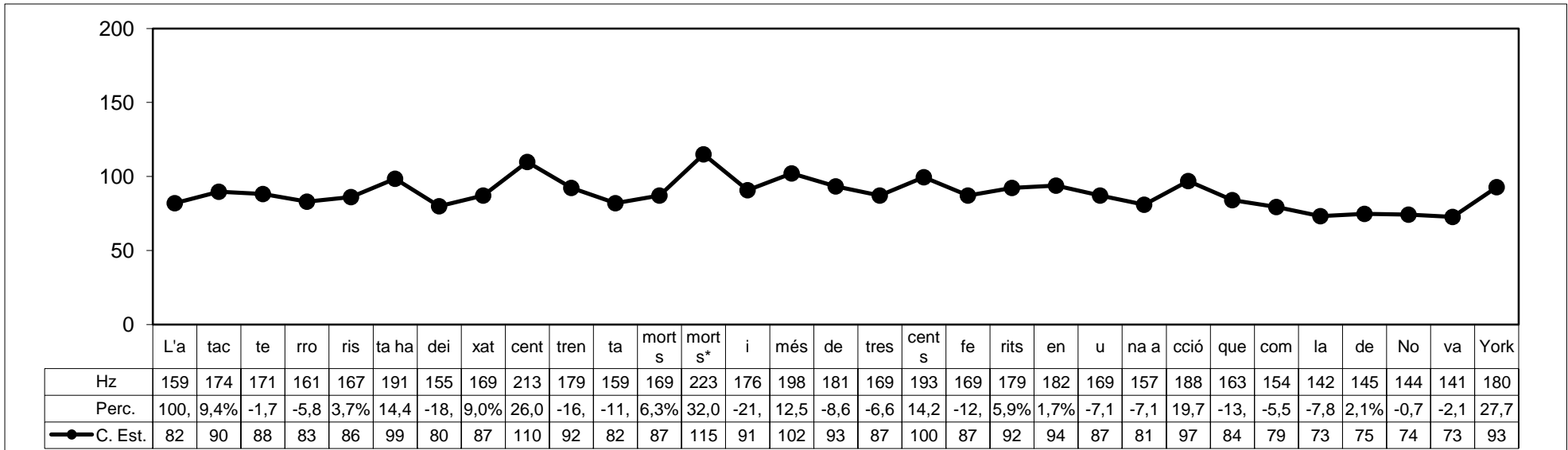
HG-03-04

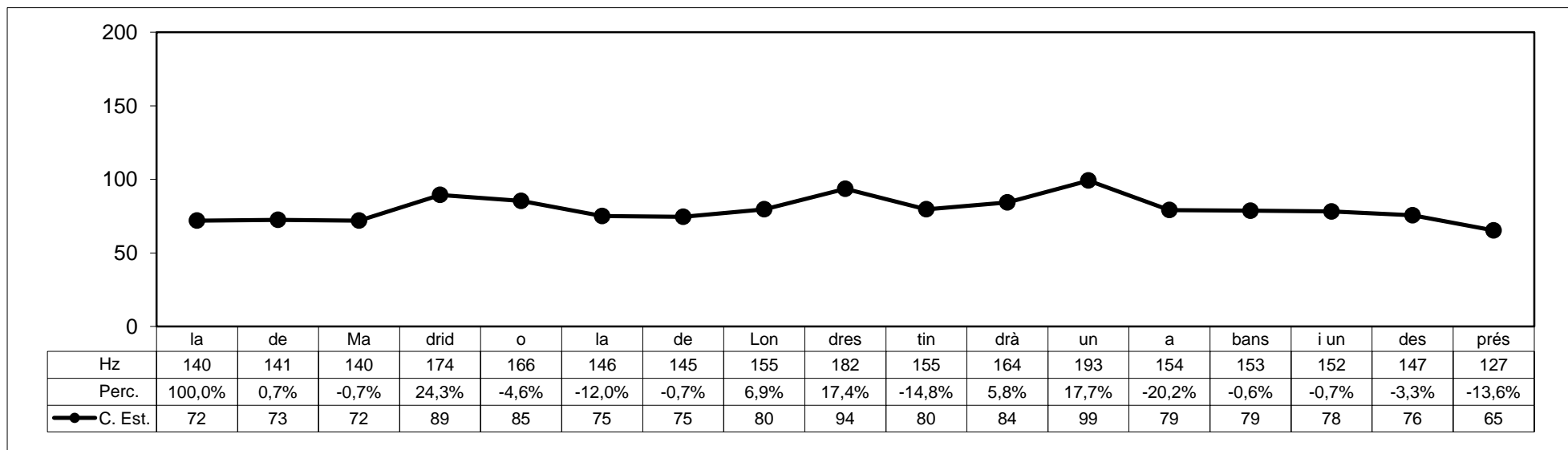
Montse Jené: MJ-01-01

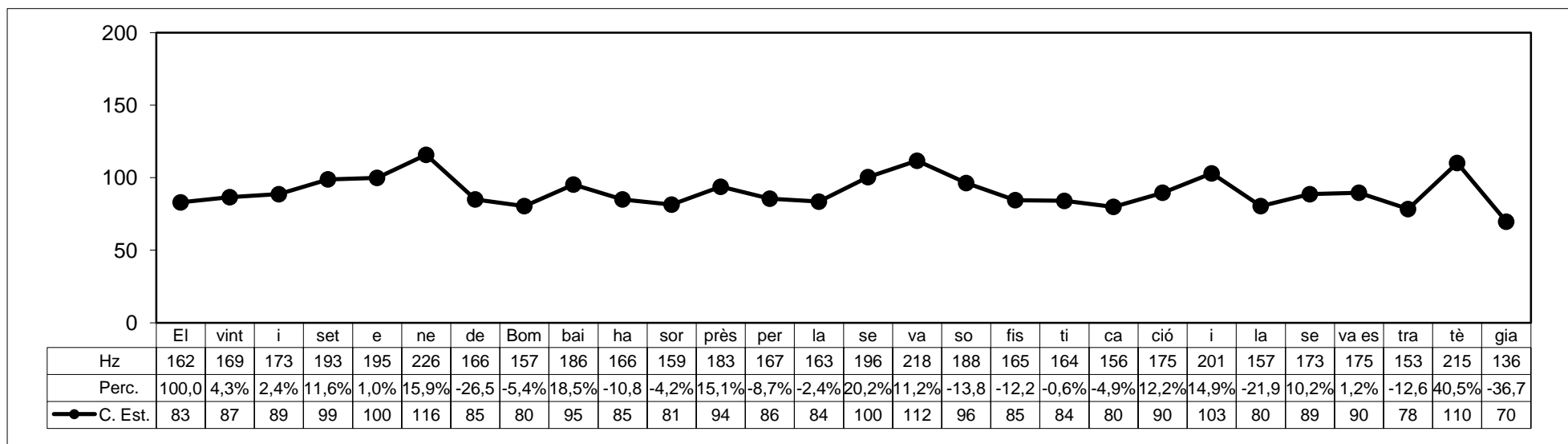
MJ-01-02

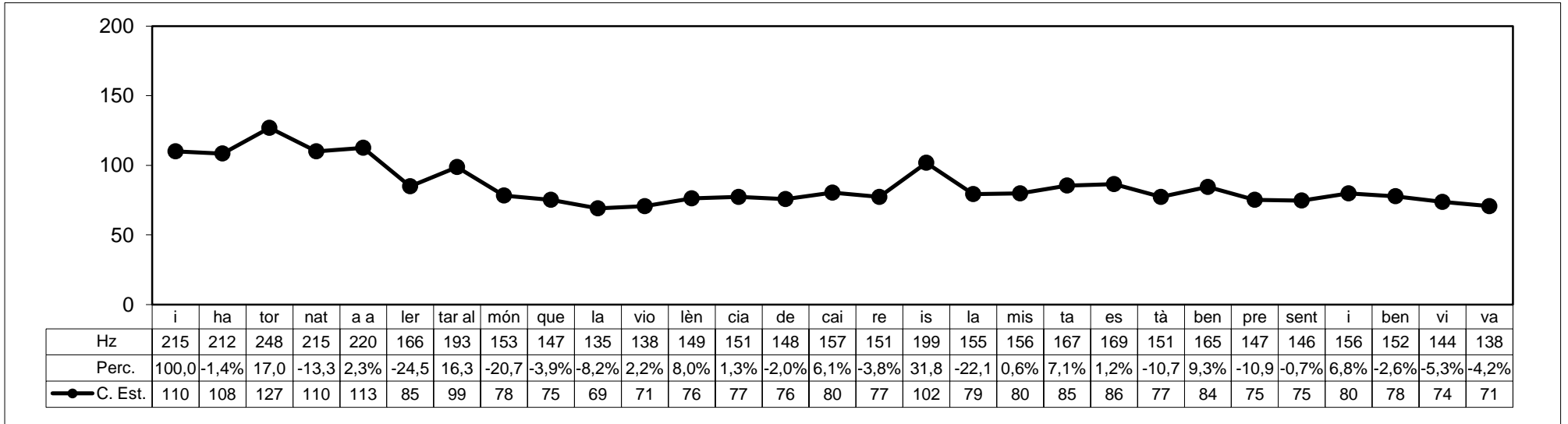
MJ-01-03

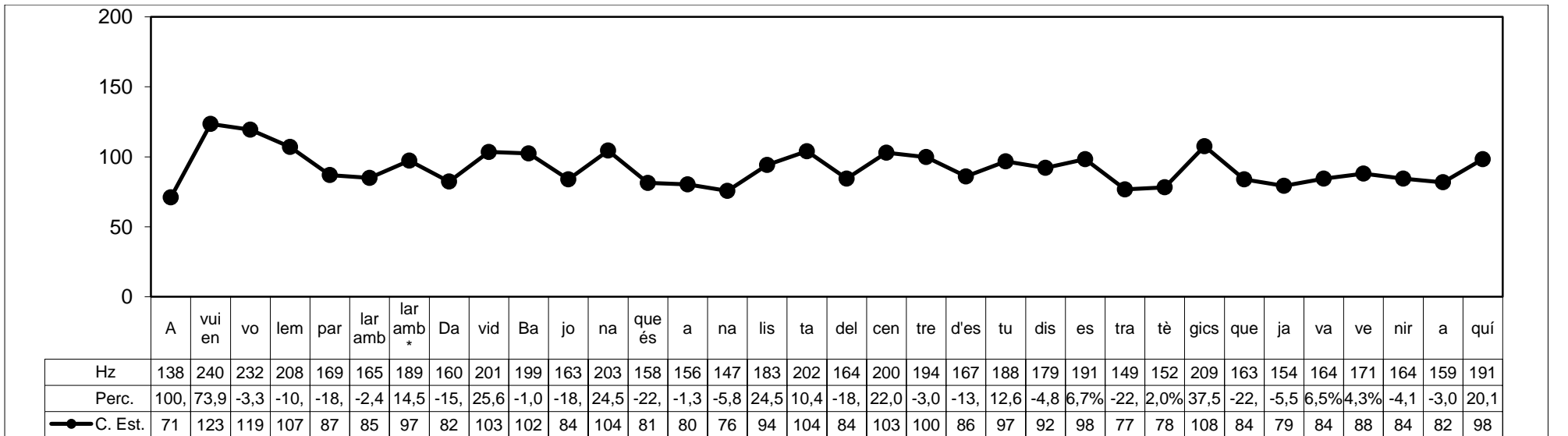
MJ-01-04

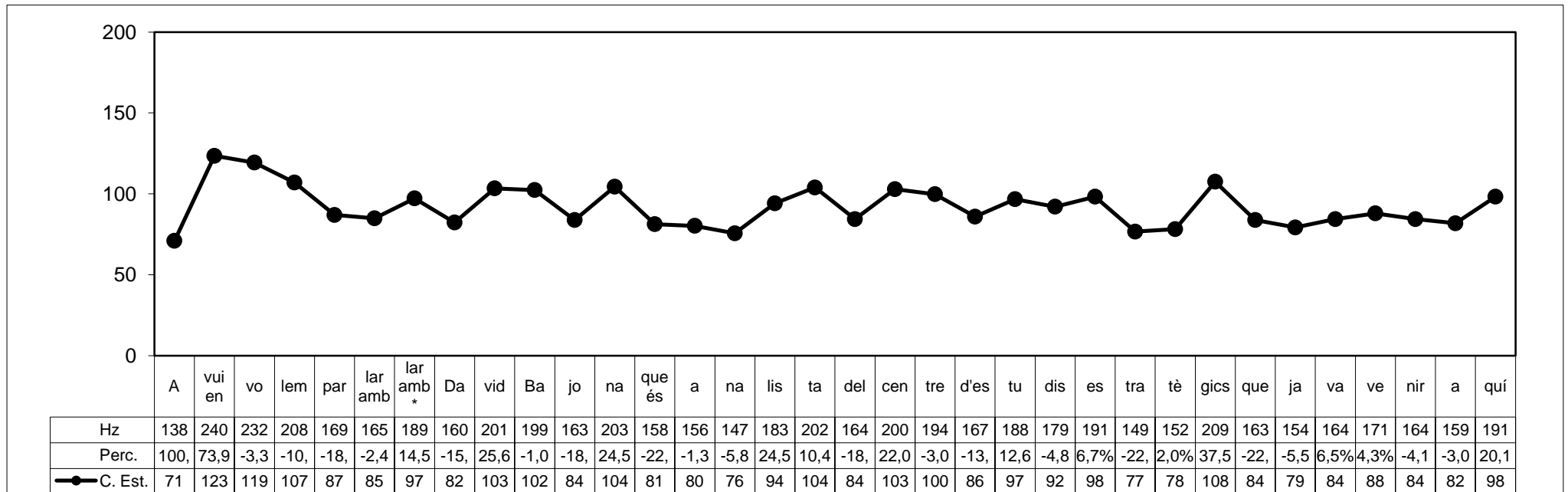
MJ-01-05

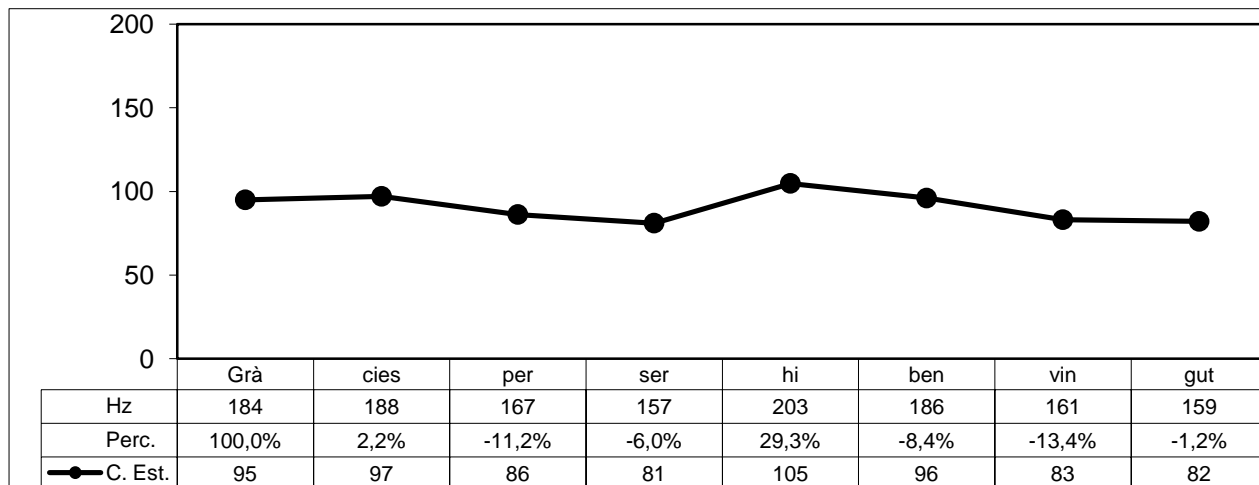
MJ-01-06

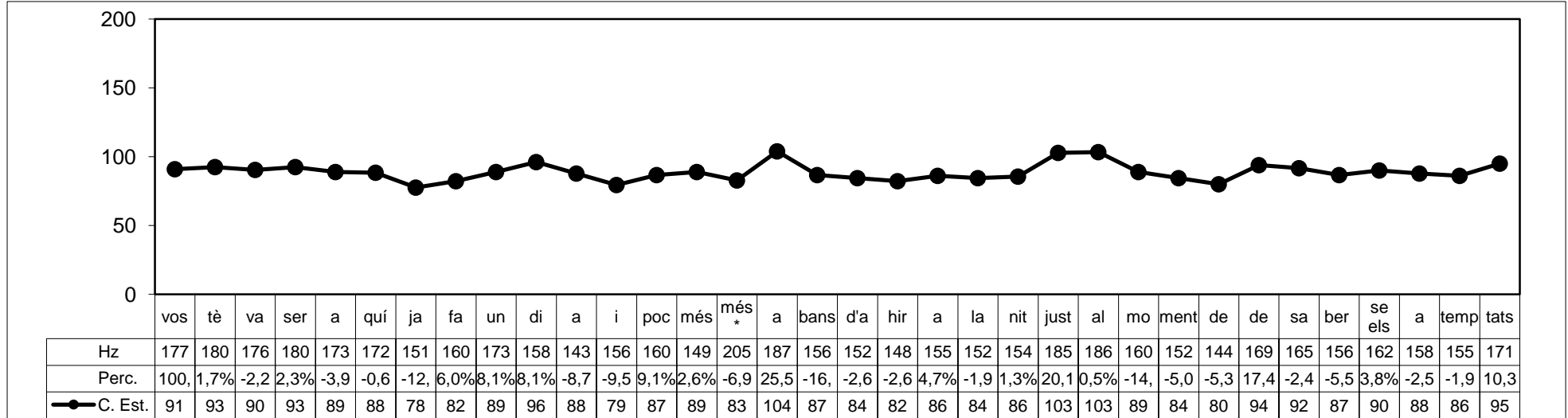
MJ-01-06

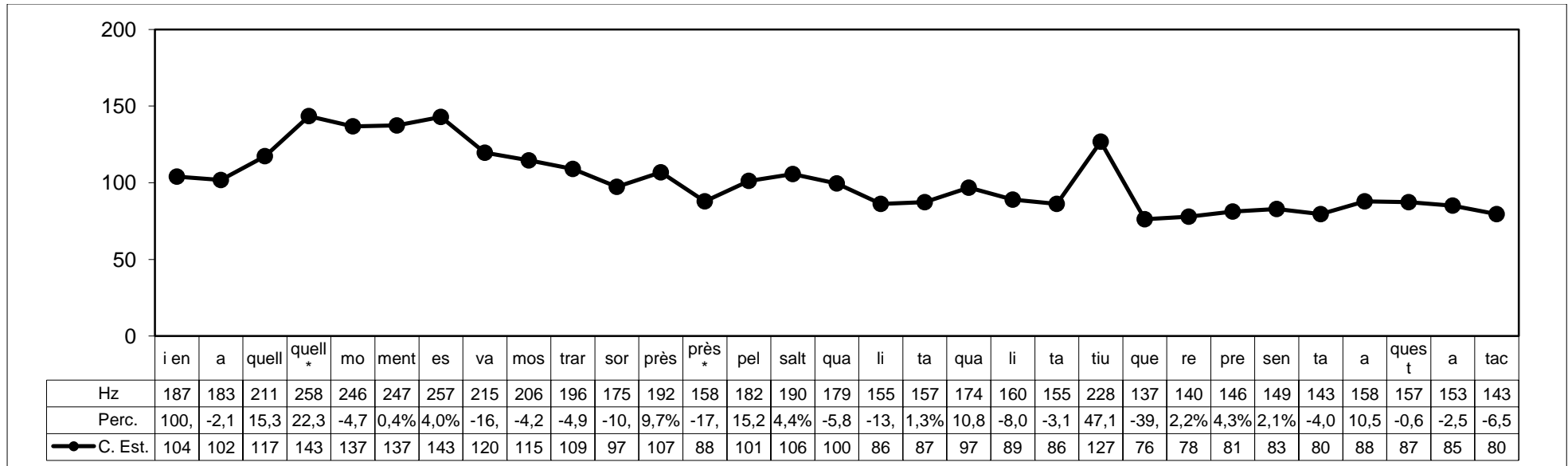
MJ-01-07

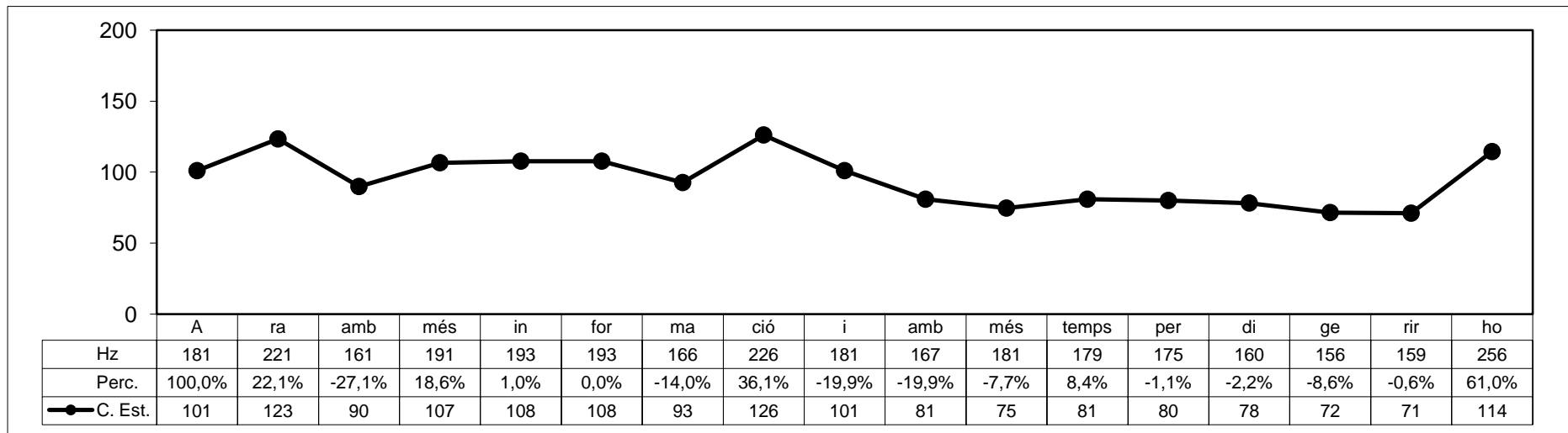
MJ-01-08

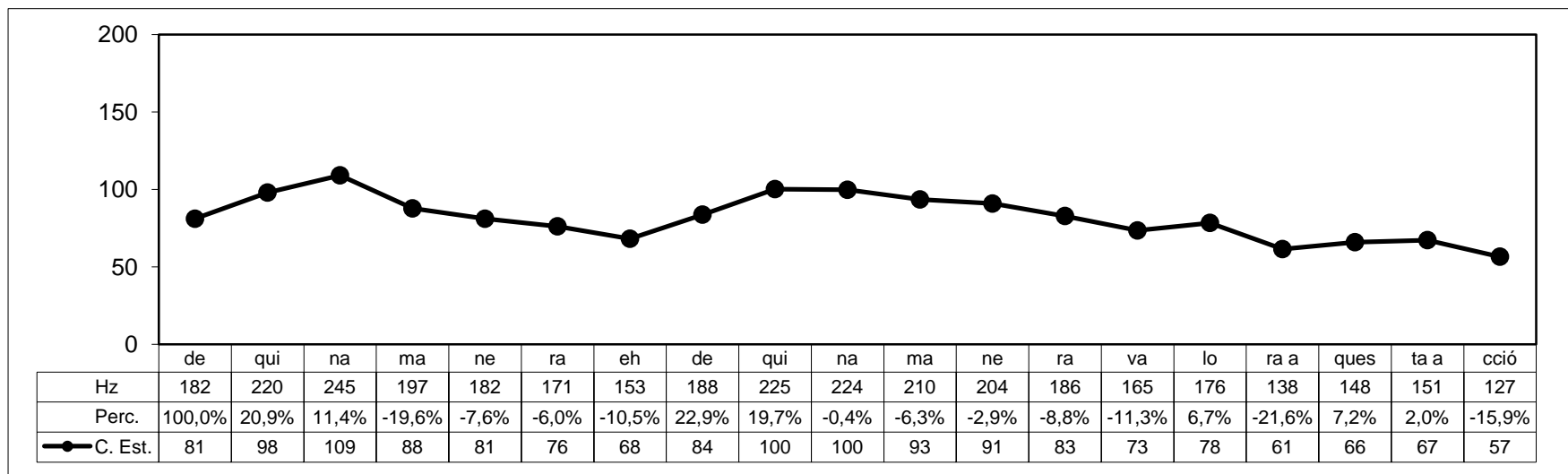
MJ-01-09

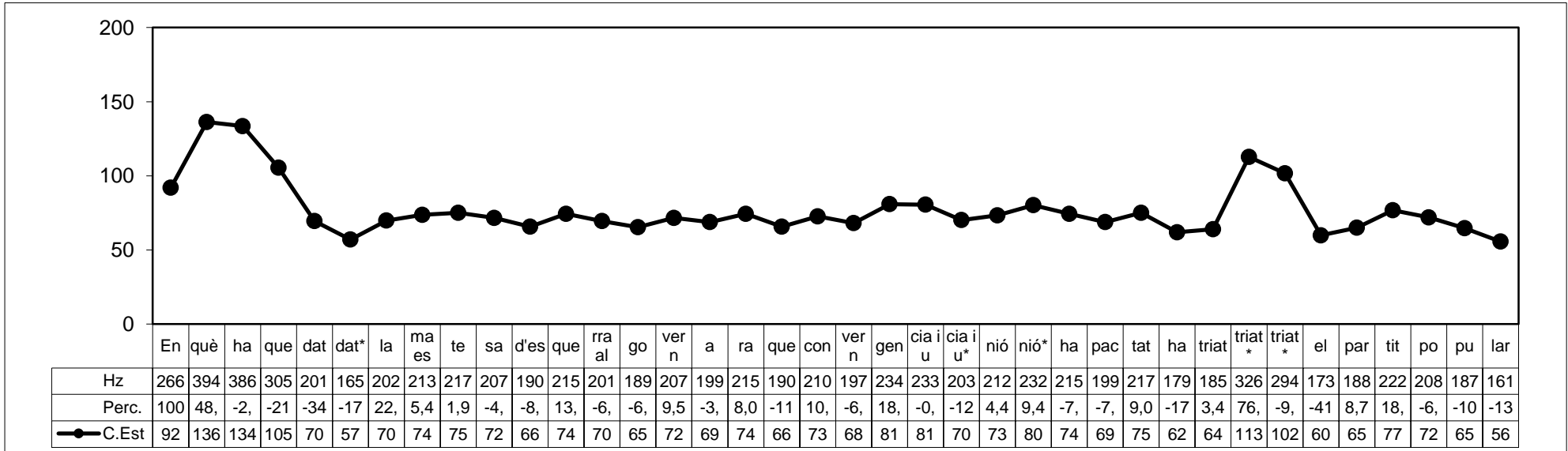
MJ-01-10

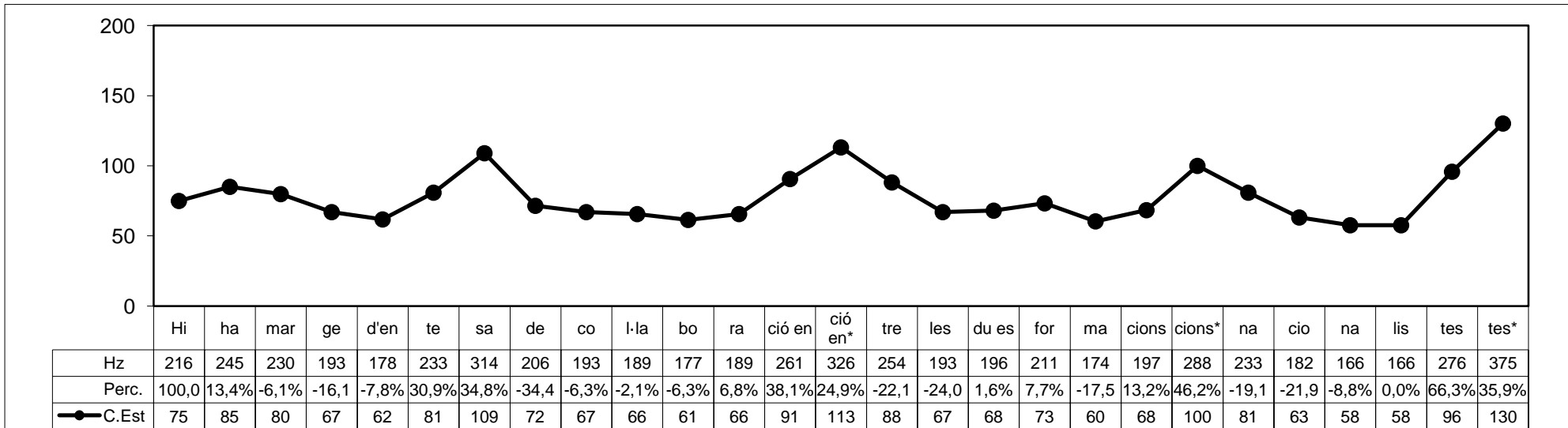
MJ-01-11

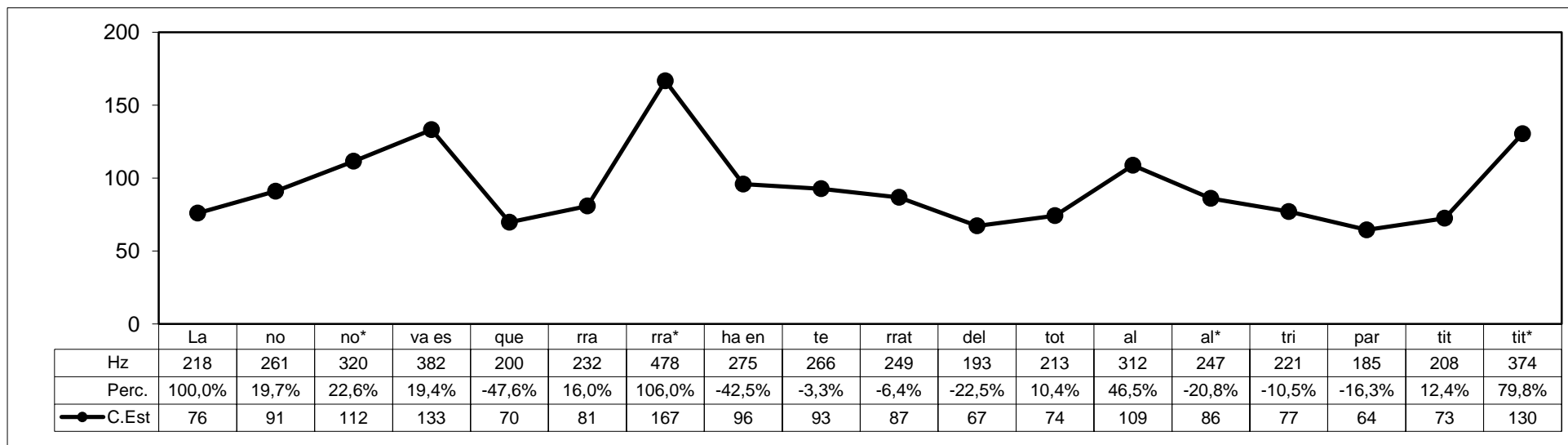
Cristina Puig: CP-01-01

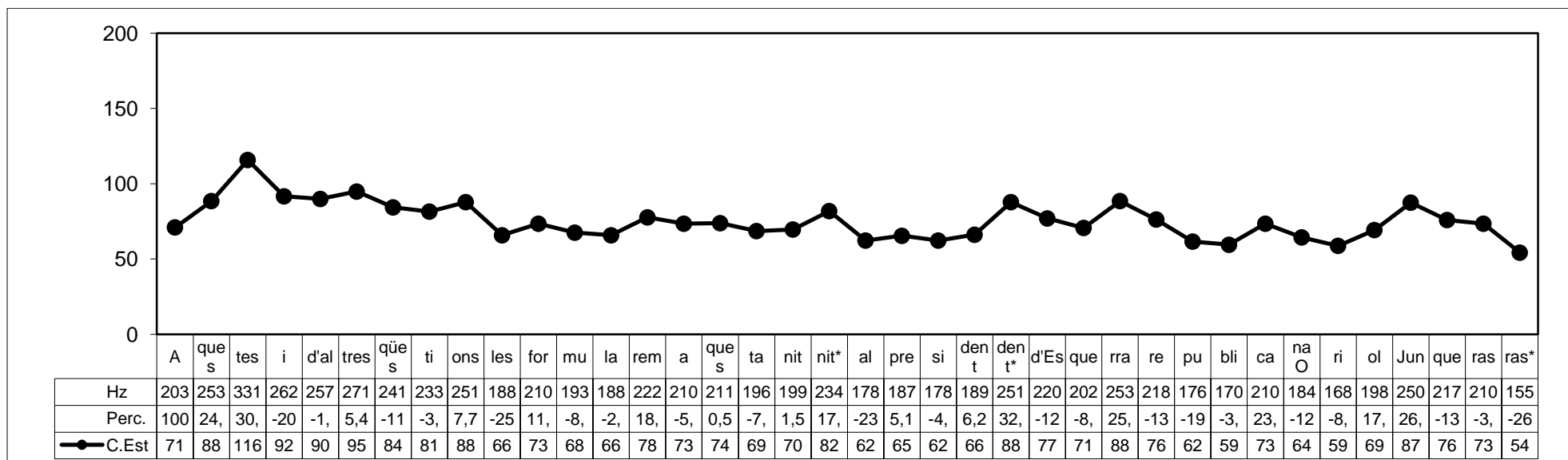
CP-01-02

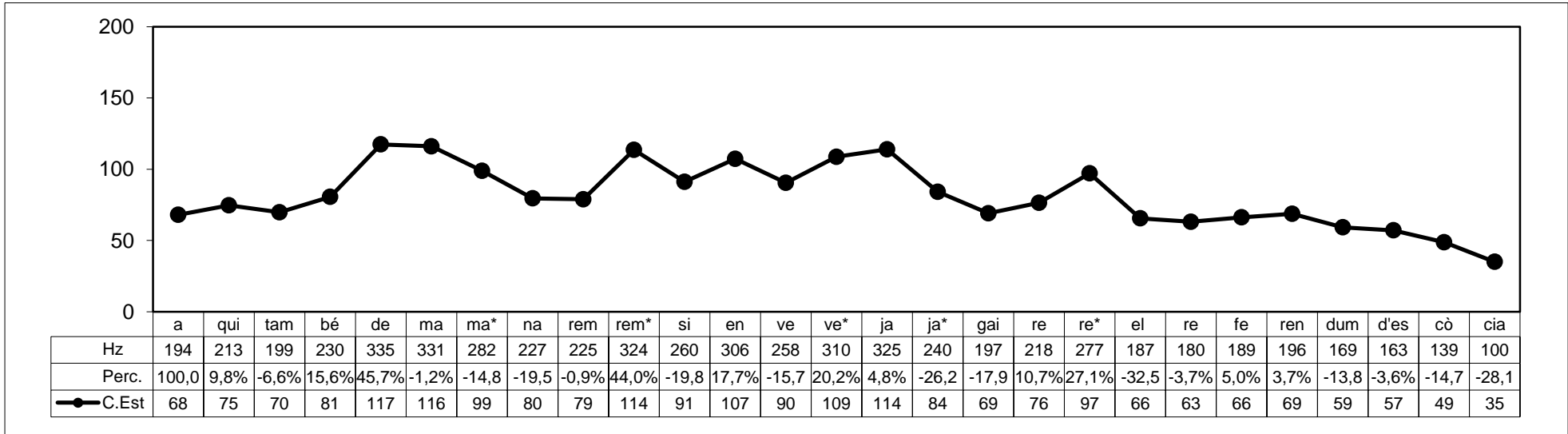
CP-01-03

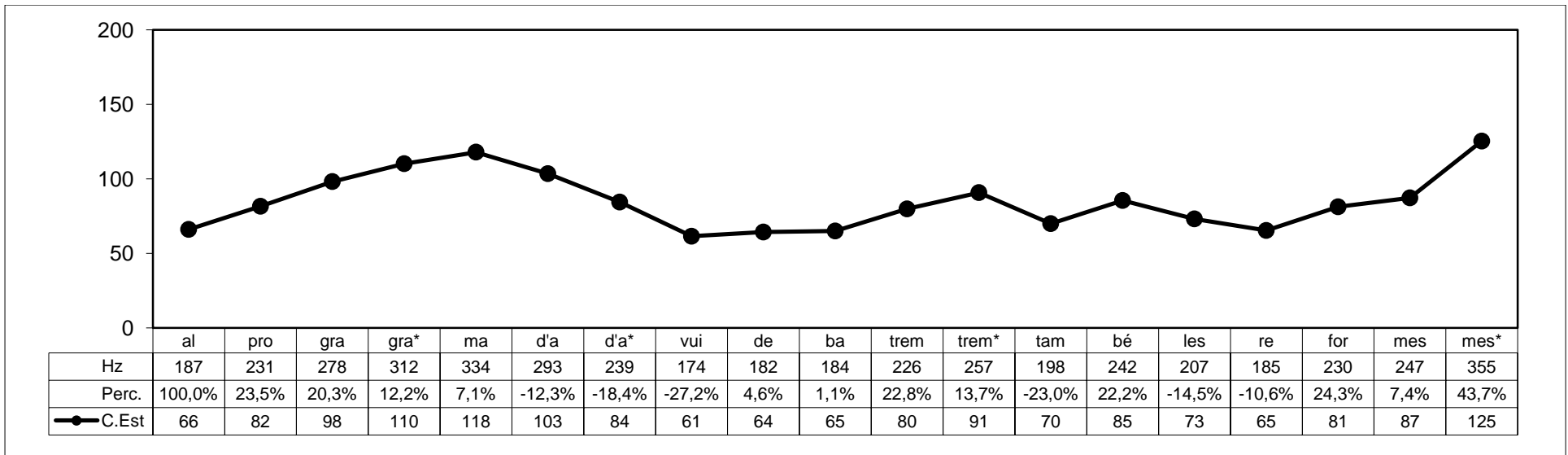
CP-01-04

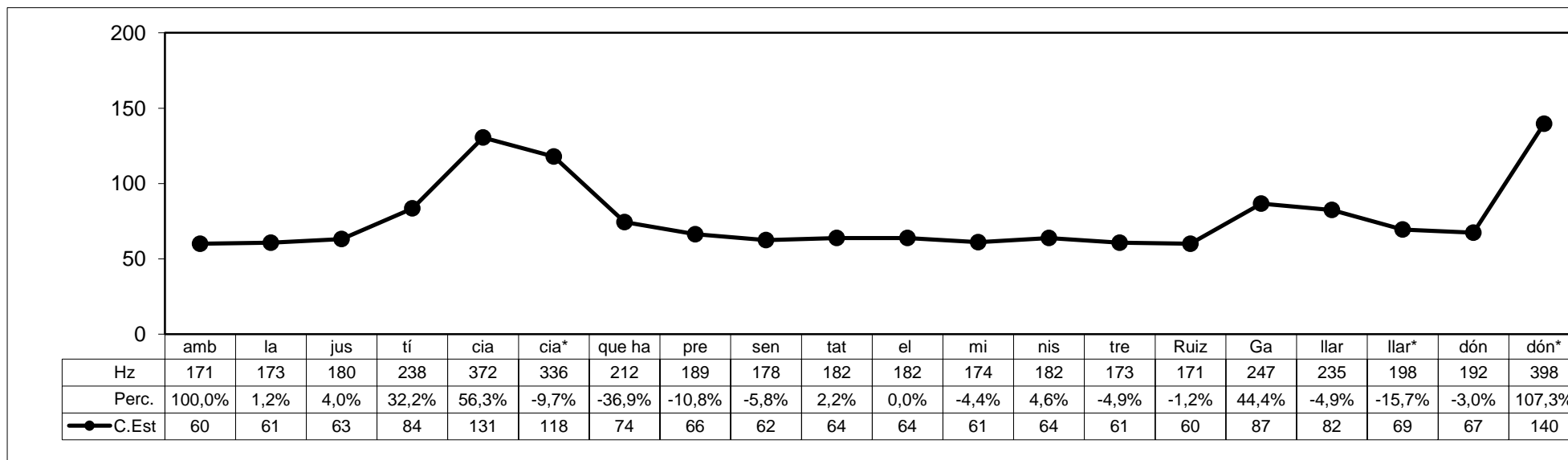
CP-01-05

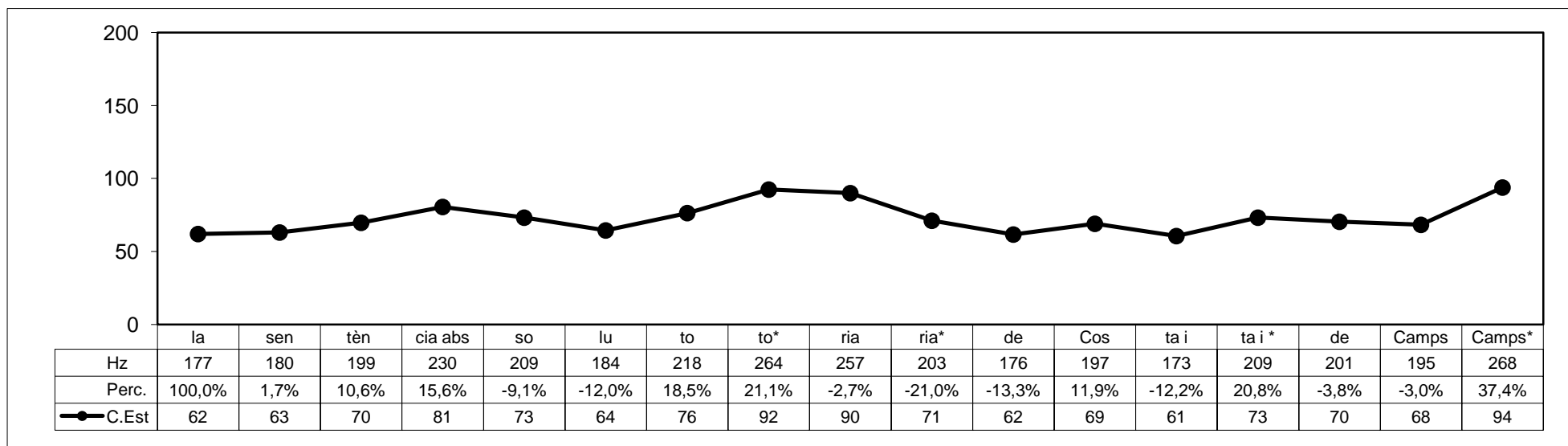
CP-01-06

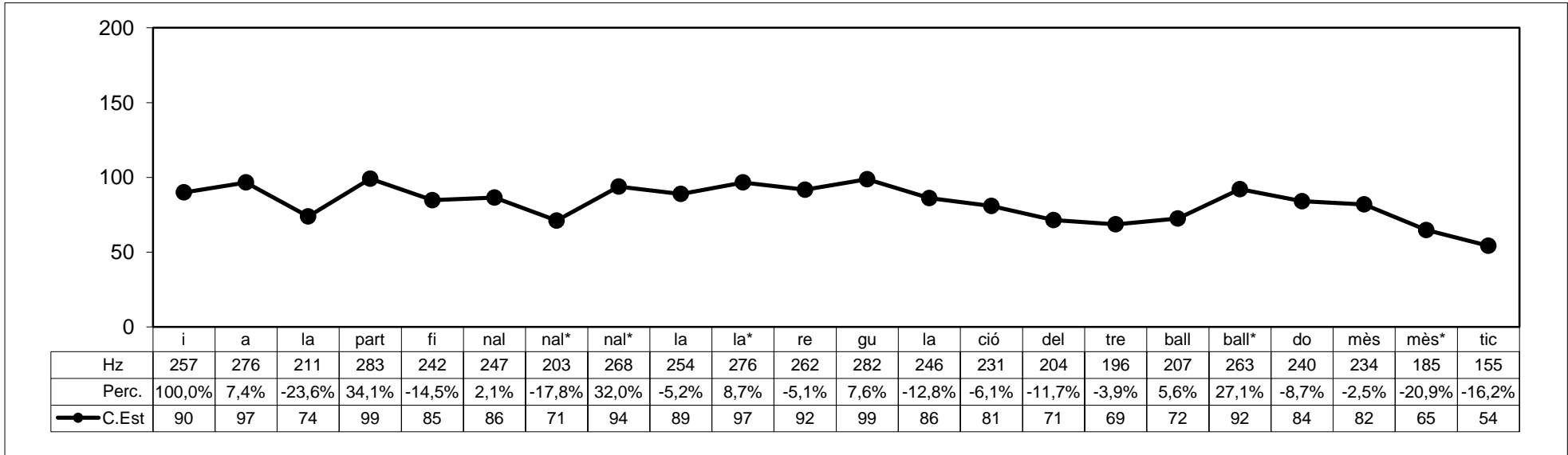
CP-01-07

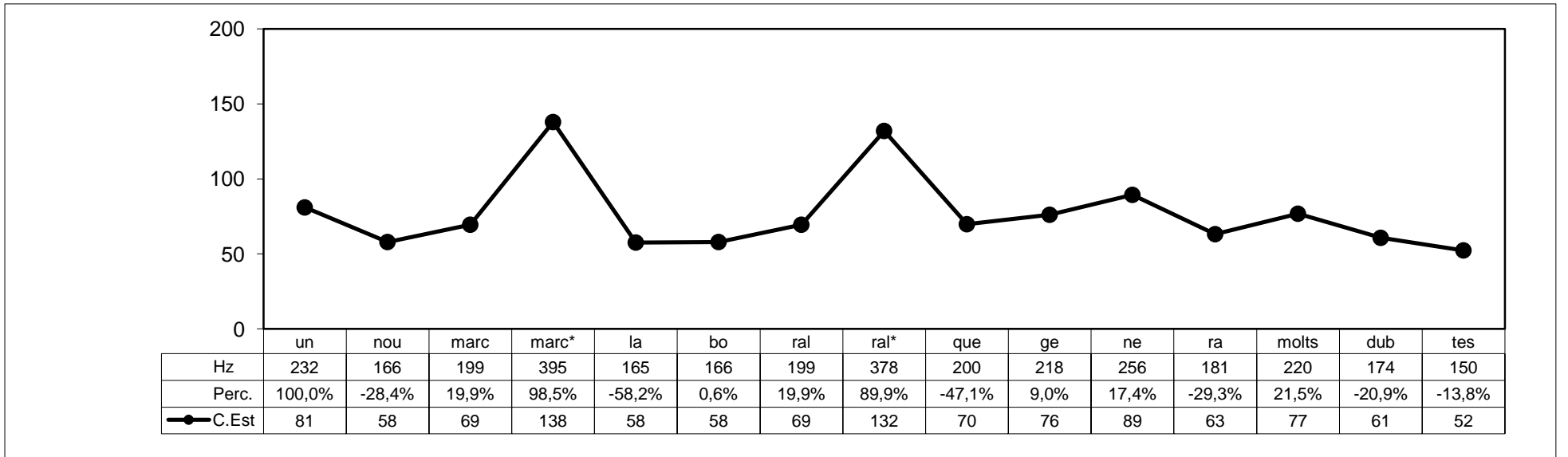
CP-01-08

CP-01-09

CP-01-10

CP-01-11

